

obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik
podjetnik.si

16. FORUM

obrti in podjetništva

Program **za razvoj**
malega gospodarstva

2018

Zahteve slovenske obrti in podjetništva

11. maj 2018

Hotel Slovenija, Portorož

POSTANITE ENERGETSKO SAMOOSKRBNI

Sončna elektrarna na ključ

Zakaj bi investirali v sončno elektrarno?

- ✓ dolga življenjska doba (30 let in več),
- ✓ 10-25 let garancije na posamezne sestavne dele in 3 leta na izvedbo,
- ✓ možnost pridobitve subvencije Eko sklada v višini do 20% stroškov naložbe,
- ✓ investicija se vam povrne v 8-10 letih,
- ✓ zanesljiv nadzor znotraj aplikacije,
- ✓ možnost rednega vzdrževanja s paketom SAMOOSKRBNA BREZSKRBNOST.

Za več informacij o paketu Sončni plus obiščite
www.soncna-elektrarna.energijaplus.si
ali pokličite **080 21 15**.

Energija plus d.o.o., Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor

Politične stranke se bodo soočile z nami na 16. Forumu

Osrednji dogodek v maju bo zagotovo Forum obrti in podjetništva, ki ga naša zbornica organizira že 16. leto zapored. Ponovno bomo predstavili zahteve slovenske obrti in podjetništva tistim, ki bodo krojili našo usodo prihodnja štiri leta. Tokrat bo koncept foruma malce drugačen, saj na njem ne bodo nastopili ministri, temveč prvaki političnih strank, ki bodo nastopili na prihajajočih državnozborskih volitvah.

Zahteve letos nosijo naslov Program za razvoj malega gospodarstva. Za nas je ključno, da politične stranke naš program, torej naše zahteve, vključijo v koalicijsko pogodbo. Samo tako bodo naše zahteve tudi realizirane. Vse drugo so za nas zgolj prazne obljube, ki pa si jih obrtniki in podjetniki ne želimo več poslušati! To smo političnim strankam, s katerimi smo se zadnji mesec srečevali na sedežu krovne organizacije v Ljubljani, tudi jasno povedali. Predstavili smo jim tudi najbolj pereče probleme malega gospodarstva, nekateri prvaki strank so nam že zagotovili, da bodo probleme rešili, če pridejo v vlado, spet drugi obljub niso želeli dajati.

Od nove vlade pričakujemo več posluha, kot sem že nešteto krat dejal. Malo gospodarstvo igra preveč pomembno vlogo za Slovenijo, da bi si lahko privoščili mačehovski odnos do njega. In tudi zato smo minuli mesec dali pobudo, da z novo vlado dobimo tudi svojega ministra za malo gospodarstvo. Njegova glavna naloga bi bila reševanje problemov mikro in malih podjetij. Naša ideja ni nobena novost, saj smo imeli v preteklosti že tri ministre za drobno gospodarstvo, in sicer v vladi Lojzeta Peterleta in Janeza Drnovška. Sprašujem se, zakaj te prakse ne bi uvedli ponovno. Po moji oceni so ministri za gospodarstvo do sedaj premalo naredili za obrtnike in male podjetnike in so se, na žalost, večinoma ukvarjali zgolj z velikimi podjetji.

Levji delež v malem gospodarstvu predstavljajo družinska podjetja. V Sloveniji je namreč kar 83 odstotkov podjetij družinskih in 70 odstotkov vseh zaposlenih je prav v teh podjetjih. Tudi med našimi člani je največ družinskih podjetij. Zato je povsem razumljivo, da smo temu segmentu podjetij namenili še več pozornosti in minuli mesec v okviru dneva družinskega podjetništva predstavili novoustanovljeni Center za družinsko podjetništvo. Določene storitve za družinska podjetja je zbornica sicer izvajala že do sedaj, s Centrom pa smo naše storitve še nadgradili in vse ključne informacije ponudili na enem mestu na spletni strani www.druzinskopodjetnistvo.si.

Za dobrobit obrtnikov in podjetnikov se naša zbornica bori vsak dan, na vse možne načine. Brez vaše podpore pa to ne bi bilo mogoče. Zato iskrena hvala in upam, da se v čim večjem številu vidimo na Forumu v Portorožu!

Branko Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrtnik
podjetnik**

Kolofon

Letnik XLVII, številka 5, maj 2018

Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,

tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana

Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;

e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:

www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559

Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja trženja: Janja Štrigl Tot, tel. 01 58 30 801

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:

Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina

60 evrov (9,5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:

02013-0253606416

Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij

in priprava za tisk: Žiga Okorn in Barbara Filipčič,

www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje

ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo
na 62. območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

AKTUALNO

4-8

ZMAGOVALCI

10-11

IZ OZS

12-31

PODJETNO

32-39

OBRTNIKOV SVETOVALEC

41

SEKCIJE

58-63

OOZ

64-75

SEJMI IN POSLOVNA SREČANJA

76-83

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

84-87

NAŠI ČLANI

88-92

OBRTNIKOVA BORZA

94-96

NASLOVNICA
Bigstockphoto

Dan družinskega podjetništva

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije se zaveda izzivov družinskega podjetništva, zato je ustanovila Center za družinsko podjetništvo. Ta bo nudil podporo in pomoč vsem, ki se lotevajo prenosa podjetja, zbornica pa upa, da botudi zaradi tega uspešnih nadaljevanj družinskih podjetniških zgodb več kot doslej. [stran 12](#)

OBRTNIKOV SVETOVALEC

[stran 41](#)

Novi sejem TechExpo je uspel

Aprila je bil v Celju prvi mednarodni tehnološki sejem TechExpo, ki je pod eno streho združil štiri vsebinske sklope nekdanjih sejmov energetiko, vzdrževanje, avtomatizacijo in področje lesnoprredelovalne industrije. Na sejmu je uspešno nastopila tudi Sekcija kovinarjev pri OZS s skupinsko predstavitevijo svojih članov. [stran 80](#)

Program za razvoj malega gospodarstva

Letošnje Zahteve slovenske obrti in podjetništva so odlična priložnost in izhodišče za vlado, ki se bo oblikovala in nastopila nov mandat. Tudi tokrat zahteve ponujajo rešitve za lažje in boljše poslovanje obrtnikov in podjetnikov, OZS pa jih bo predstavila na forumu v Portorožu. [stran 4](#)

Okrogla miza o vaještvi

Sekcija slikopleskarjev, fasaderjev in črko-slikarjev pri OZS je pripravila odmevno okroglo mizo o pomenu izobraževanja v dejavnosti. Tema je pritegnila številne visoke goste iz politike, naše stanovske organizacije, izobraževalne stroke in sorodnih združenj iz tujine. [stran 84](#)

Program za razvoj malega gospodarstva

Letošnje Zahteve slovenske obrti in podjetništva, s sloganom Program za razvoj malega gospodarstva, so odlična priložnost in izhodišče za vlado, ki se bo oblikovala in nastopila nov mandat. Tudi tokrat zahteve ponujajo rešitve za lažje in boljše poslovanje obrtnikov in podjetnikov.

Izpostavljamo dvajset najpomembnejših zahtev, za katere smo prepričani, da jim mora nova vlada začeti uresničevati takoj z nastopom svojega mandata. Najpomembnejše zahteve smo razdelili v pet sklopov: trg dela, zdravstveni sistem, izobraževalni sistem, davčni sistem in poslovno okolje – odprava administrativnih ovir.

V knjižici je zbranih 114 zahtev, z naslovom Program za razvoj malega gospodarstva, ki novi vladi ponuja rešitve za njegov razvoj in zagon. Do nove vlade OZS goji velika pričakovanja, zato upa, da se bo svojega dela lotila resno in odgovorno, da bodo aktivnosti in ukrepi medresorsko usklajeni ter da bodo lahko obrtniki in podjetniki kmalu začutili želene spremembe, ki jim bodo olajšale poslovanje. Slovensko gospodarstvo sloni na mikro in malih podjetjih, zato se je potrebno zavedati, da če bo šlo dobro slovenskemu gospodarstvu, se bo dobro godilo vsem državljanom.

Zahteve bo OZS predstavila na Forumu obrti in podjetništva, ki bo 11. maja v Portorožu. Svojo prisotnost na forumu so že potrdili predsednik Državnega sveta RS, veljaki političnih strank, predstavniki ministrstev, drugih državnih institucij in tujih partnerskih organizacij.

MAG. MAJA RIGAČ

20 naj zahtev

I. TRG DELA

sprememba Zakona o delovnih razmerjih, sprememba Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, sprememba Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

- Določiti nov odpovedni razlog (redefinicija odpovednega razloga)
- Uvedba sklada za odpravnine delavcem
- Ustanovitev paritetnega sklada za gradbeništvo
- Polna pokojnina in nadaljevanje dejavnosti

II. ZDRAVSTVENI SISTEM

sprememba Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, sprememba Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

- Drugačna ureditev regresnih zahtevkov zavodov do delodajalcev v primeru nesreče pri delu
- Nadomestila v času bolniškega staleža naj se skrajšajo na 20 koledarskih dni
- Uvedba enega čakalnega dneva, ko bolniški stalež bremeni zavarovanca
- Ureditev poklicnih bolezni v povezavi s celovito prenovno zdravstvenega sistema

III. DAVČNI SISTEM

sprememba Zakona o dohodnini, sprememba Zakona o DDV, sprememba Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb

- Uvedba znižane stopnje davka od dohodkov pravnih oseb za mala podjetja
- Zahteve glede novega nepremičninskega davka
- Sprememba dohodninske lestvice in znižanje prispevkov
- Uvedba tretje stopnje DDV za osebne storitve s pretežnim deležem ročnega dela ter za izdelke domače in umetnostne obrti

**petek, 11. maja 2018, ob 11. uri, v hotelu Slovenija
(kongresni center Portus), Portorož**

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije tudi letos pripravlja nabor predlogov za izboljšanje zakonodaje in poslovnega okolja za obrt in malo gospodarstvo. Na Forumu obrti in podjetništva jih bo predstavila predsednikom političnih strank, ki bodo sodelovale na bližajočih se volitvah v Državni zbor RS.

Pridružite se nam v Portorožu!

Forum bo izveden v okviru projekta za krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev s področja obrti in podjetništva, ki je sofinanciran s strani Republike Slovenije in Evropskega socialnega sklada.

slovenske obrti in podjetništva 2018

IV. IZOBRAŽEVALNI SISTEM

- Učinkovitejši sistem poklicnega izobraževanja in izobraževanja odraslih
- Zagotovitev sredstev za sofinanciranje mojstrskih izpitov

V. POSLOVNO OKOLJE

ODPRAVA ADMINISTRATIVNIH OVIR

- Sistemsko financiranje reprezentativnih zbornic in ustanovitev ministrstva za malo gospodarstvo
- Sprememba metodologije za izračun omrežnin in zmanjšanje administrativnih obveznosti na področju odpadkov
- Odprava administrativnih ovir pri čezmejnem izvajanju storitev
- Finančna pomoč prevzemnikom družinskih podjetij
- Plačilo nadomestila za avtorske pravice za vse kolektivne organizacije (SAZAS, ZAMP in IPF) preko skupne položnice
- Zagotoviti plačevanje davkov in prispevkov na enoten plačilni nalog

PRAVILNIK O POKLICNIH BOLEZNIH

Lahko celo ogrozi slovenska podjetja

Obrtniki in podjetniki svarijo, da bi sprejetje Pravilnika o poklicnih boleznih lahko ogrozilo obstoj njihovih podjetij. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je zato konec aprila ministrico za zdravje Milojko Kolar Celarc ponovno opozorila, da se delodajalske organizacije s pravilnikom v takšni obliki ne strinjajo in da se mora najprej urediti preostala področja v zdravstveni in pokojninski zakonodaji.

bigStockphoto

Člani upravnega odbora OZS, obrtniki in podjetniki, so zgroženi, saj naj bi ministrica za zdravje želela pravilnik o poklicnih boleznih sprejeti še pred volitvami. Čemu in zakaj takšno hitenje, se sprašujejo obrtniki in podjetniki, ki menijo, da se ministrica očitno ne zaveda škodljivih posledic za gospodarstvo. Nov pravilnik o poklicnih boleznih namreč zajema tudi tiste bolezni, ki lahko nastanejo izven delovnega okolja. Delodajalci so prepričani, da jih želi država s tem pravilnikom še dodatno obremeniti.

S sprejetjem neusklajenega pravilnika, ne da bi se predhodno sprejela in uredila preostala področja zdravstvene in pokojninske zakonodaje (predvsem Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju), se lahko gospodarskim subjektom povzroči nepopravljiva škoda. V protestnem pismu ministrici so obrtniki in podjetniki ponovno opozorili, da sprejemamo pravilnik brez natančne simulacije postopkov ugotavljanja poklicnih bolezni in

brez ocene finančnih posledic tako za javno zdravstveno blagajno kot tudi gospodarstvo.

OZS razume težnjo po ureditvi področja, pričakuje pa tudi nadaljnje usklajevanje pri pripravi pravilnika, h kateremu so delodajalske organizacije že podale ustne in pisne pripombe, ki žal niso bile upoštevane. Želi pa jasno opozoriti, da sprejetje tega pravilnika v trenutni situaciji prinaša preveč pasti in tveganj.

MIRA ČREŠNAR

Brezplačna tečaja računalništva za starejše zaposlene

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje se bosta sredi maja začela dva brezplačna tečaja Google, okno v svet in Pametne naprave doma in v službi. Tečaja sta namenjena zaposlenim, ki so starejši od 45 let, in tudi samostojnim podjetnikom.

Tečaj Google, okno v svet vključuje spoznavanje in uporabo Google storitev (Google Chrome, Gmail, Google kalendar, Google Drive, Google Foto, Google zemljevidi), na tečaju Pametne naprave doma in v službi pa se bodo udeleženci naučili uporabljati pametne telefone in tablice za fotografiranje, snemanje video posnetkov, brskanje po internetu, pošiljanje elektronske pošte, plačevanje položnic in drugo.

Na tečaj se lahko prijavijo posamezniki, ki imajo srednješolsko ali nižjo iz-

obrazbo, so starejši od 45 let, so iz Ljubljane in okolice in zaposleni oziroma samostojni podjetniki.

Oba tečaja se bosta začela v sredo, 16. maja, ob 16.15 na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani. Potekala bosta dvakrat tedensko, ob ponedeljkih in sredah po 4 šolske ure v skupnem obsegu 50 ur.

Izobraževalne programe za izboljšanje temeljnih in poklicnih kompetenc zaposlenih, manj izobraženih in manj usposobljenih Univerza za tretje življenj-

ske obdobje združenje za izobraževanje in družbeno vključenost izvaja v okviru projekta Pridobivanje kompetenc 2016-2019 kot partnerica v konzorciju organizacij izbranim na Javnem razpisu za pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc od 2016 do 2019, ki ga je objavilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS.

Več informacij o tečajih dobite pri Petri Bališ (petra@balis.si, 041 779 653), ki zbira tudi prijave.

E. M.

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. Končane javne razprave:

- Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi in obveznem zavarovanju za dolgotrajno oskrbo
- Predlog zakona o varstvu okolja
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih
- Osnutek Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo

2. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog Pravilnika o poklicnih boleznih
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu
- Predlog zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu

3. Obravnava v državnem zboru

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgovini
- Predlog zakona o delovanju spletnih platform sodelovalnega gospodarstva
- Predlog zakona o varstvu osebnih podatkov
- Predlog Zakona o spremembi Zakona o podaljšanju prehodnega obdobja na področju prostega gibanja državljanov Republike Hrvaške in njihovih družinskih članov

4. Sprejeto in objavljeno v Uradnem listu RS

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu potrošnikov
- Zakon o dopolnitvi Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev

RAZPIS SPS

Mikrokrediti tudi za obmejna problemska območja

Podjetja, ki domujejo v obmejnih problemskih območjih, imajo letos prvič možnost dostopati do ugodnega neposrednega mikrokredita. Slovenski podjetniški sklad je namreč minuli mesec objavil razpis, ki jim omogoča najem mikrokredita v višini od 5 do 25 tisoč evrov za materialne, nematerialne investicije in obratna sredstva.

Slovenski podjetniški sklad namena z ukrepom podjetjem zagotoviti ugodne finančne vire, ohraniti delovna mesta in spodbuditi nastanek novih ter spodbuditi konkurenčnost gospodarstva posameznih obmejnih problemskih regij.

Do mikrokredita iz razpisa P7OR 2018 so upravičena mikro, mala in srednje velika podjetja:

– ki imajo sedež podjetja ali obrata na obmejnem problemskem območju (seznam občin najdete na spletni strani

SPS) vsaj zadnjih 6 mesecev,

– ki se soočajo s težavami pri pridobivanju svežih finančnih virov in se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo na problemskem območju,

– ki so organizirana kot gospodarske družbe, zadrage z omejeno odgovornostjo, samostojni podjetniki posamezniki in gospodarske družbe ali zadrage z omejeno odgovornostjo s statusom socialnega podjetja v skladu z Zakonom o socialnem podjetništvu.

V okviru razpisa je na voljo 6,25 milijona evrov, kar zadostuje za podporo okoli 250 mikro, malih in srednje velikih podjetij. Kredit lahko krije do največ 85 % vrednosti upravičenih stroškov projekta, a največ 25.000 evrov.

Podrobnejše informacije o razpisu so na voljo na spletni strani www.podjetniskisklad.si/razpisi oziroma v Uradnem listu RS, številka 23/2018.

E. M.

POBUDA OZS

Malo gospodarstvo si želi svojega resornega ministra

Malo gospodarstvo, obrtniki in mali podjetniki, si želijo, da z novo vlado dobijo tudi svojega ministra za malo gospodarstvo. To idejo oziroma pobudo je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije predstavila vsem političnim strankam, s katerimi se je sestala v času pred državnoborskimi volitvami.

Ministrstvo, ki bo osredotočeno na izzive malega gospodarstva, je izredno pomembno za ureditev zakonodajnega okvirja, ki ureja poslovanje obrtnikov in podjetnikov. Potrebno je omogočiti pogoje za njegov razvoj, odpraviti administrativne ovire, poenostaviti poslovanje v malih podjetjih, pomagati pri digitalni transformaciji in internacionalizaciji obr-

tnikov in podjetnikov, nadgraditi poklicno usposobljenost in privlačnost vstopa v dejavnost ter poskrbeti za spodbude pri prehodu na naslednjo generacijo pri družinskih podjetjih. Ministrstvo za malo gospodarstvo bi bilo kot zastopnik interesov malega gospodarstva osredotočeno torej zgolj na reševanje problemov mikro in malih podjetij.

Ideja OZS ni nikakršna novost, saj smo imeli v preteklosti že tri ministre za drobno gospodarstvo, in sicer v vladi Lojzeta Peterleta in Janeza Drnovška. V OZS pričakujejo, da bo nova vlada razmislila o tej pobudi in ponovno uvedla ministra za malo gospodarstvo, katerega prioriteta bodo obrtniki in mali podjetniki.

M. Č.

RENAULT
PRO+

Izberite lahka gospodarska vozila Renault.

Renault MASTER

Že za

15.790€*

Renault TRAFIC

Že za

14.490€*

4 leta jamstva**

4 leta brezplačnega vzdrževanja**

Brezplačen paket PRO+: leseni pod, parkirni senzorji, radio bluetooth® mp3, tempomat, meglenki, senzorji za dež.***

*Cene so z vključenim rednim popustom ter dodatnim bonom za 1000€ popusta in brez DDV, za nakup novega vozila preko Renault Financiranja.

4 leta jamstva in 4 leta brezplačnega vzdrževanja vključujeta 2 leti tovarniške garancije in podaljšano jamstvo za 3. in 4. leto ali 150.000 km, karkoli se zgodi prej. *Brezplačen paket PRO+ dobi vsak kupec pri nakupu lahkega gospodarskega vozila preko Renault Financiranja. PRO+ paketi se razlikujejo glede na model. Velja ob nakupu določenega paketa preko Renault Financiranja. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

PRINA, NATAŠA PRISTOV, S. P., RADOVLJICA

S štartnimi številkami v tujino

Nataša Pristov je organizatorje zimskih olimpijskih iger v Vancouvru prepričala s temno modro barvo
(foto: Anka Bulovec).

Družina Pristov že od leta 1975 stoji za domačim podjetjem, zavezana kakovosti, trajnosti in slogu. Temelje podjetja je postavila Kristina Pristov, danes pa je srce podjetja njena hči, Nataša Pristov. Njena vizija napredka je botrovala tudi uspehu v ostri mednarodni konkurenci.

Več kot štiridesetletno družinsko tradicijo Nataša Pristov nadaljuje z izdelovanjem dresov za nogomet, košarko, odbojko, rokomet, atletiko, kolesarstvo, hokej in druge športe, tudi za šolske športne ekipe. Poleg tega pa v podjetju Prina izdelujejo še delovna oblačila, športna in konfekcijska oblačila po naročilu, kopalke, oblačila za jogo in prosti čas, v mednarodnem merilu pa je podjetje prisotno predvsem s štartnimi številkami za alpske in nordijske discipline ter številkami za snowboard. Ponosni so tudi na veleslalomске zastavice z inovativnim sistemom vpenjanja na količek.

Do leta 1995 je šivalnico vodila Natašina mama Kristina, k odprtju šiviljske delavnice pa je prispevala zamisel očeta Slavka, ki se je kot učitelj športne vzgoje skupaj s profesorjem Dragom Ulago domislil, da bi otroci telovadili v enakih oštevilčenih dresih ter o tem prepričal tudi Zavod za šolstvo. Tako so uspešno

zapolnili tržno nišo na področju izdelave športnih dresov, ko je bila smučarija v Sloveniji v polnem razmahu, pa so se izkazali tudi v izdelavi štartnih števil.

Ko je, čeprav si tega ni prav srčno želela, prevzela podjetje, si je zadala cilj priti v tujino. »Že prej smo gledali 'čez planke' in z našega vidika se nam je zdelo vse v redu, vse je bilo urejeno, vsi so bili poštene. To je bilo še v nekdanji Jugoslaviji,« pripoveduje Nataša in nadaljuje: »Ko se je Slovenija osamosvojila, smo ugotovili, da smo še bolj zaprti. Občutili smo divji kapitalizem in zasebniki, ki se nismo zanašali na zveze in poznanstva, smo bili še bolj prepuščeni samemu sebi. Izkazalo se je, da je bilo zanašanje na lastno znanje in lasten kapital tista prava pot. Vlagali smo v posel in se razvijali.«

Takrat se je Nataša zavedla, da mora ven, preko meje Slovenije: »Imela sem več sreče, kot pameti. Prijatelja sem prosila, če lahko na sejmu v Celju razstavi

eno našo štartno številko. Tam jo je opazil avstrijski podjetnik in stopil v stik z nami. Prepričala ga je kakovost tiska in izdelave, kar je botrovalo prvem poslom s tujino.«

30.000 štartnih števil za ZOI

Dobri dve desetletji pozneje, ko je prevzela podjetje, so zaradi kakovosti tiska in izdelave in doseganja zelo visokih kriterijev prejeli naročilo za izdelavo kompletov olimpijskih štartnih števil. Za igre v Vancouvru so natisnili in sešili nekaj manj kot 15 tisoč števil, enako tako tudi za olimpijske igre v Sočiju, vključno z štartnimi številkami za paraolimpijske igre.

Nataša prizna, da je bil projekt kar velik izziv in zalogaj: »Poleti pred Vancouvrom smo dobili naročilo za izdelavo vzorcev, ki so jih naši partnerji poslali v Kanado. Takrat še nismo niti vedeli, za kakšen dogodek gre. Organizatorje smo

Za izdelavo športnih oblačil uporabljajo visokokakovostne hi-tech materiale. Tako lahko oblačila služijo svojemu namenu in opravljajo funkcije, ki jih morajo (foto: osebni arhiv).

Da v delavnici vse gladko teče poskrbijo tri šivilje, ki so hitre, natančne, odzivne in prilagodljive (foto: Primož Černe).

prepričali z odtenkom temno modre barve, ki jo je s tiskalnikom zelo težko doseči. Nam je uspelo. Dobili smo posel, za izdelavo števil pa smo imeli le dobre tri mesece časa.«

Kljub kratkemu roku, je sprejela posel: »Ne veš, če boš še kdaj dobil takšno priložnost, zato jo zgrabiš.«

Že več let izdelujejo tudi štartne številke za tekme svetovnega pokala. Letos so bili na prisotni na tekmah smučarskih skokov v Oberstdorfu in Willingenu, za tekmo v Kitzbühelu pa so izdelali zastavice za vratca.

Visoka kakovost in vrhunski materiali

Največ dela imajo prav pozimi, ko šivajo štartne številke za zimske športe. Poleti pridejo na vrsto številke za kolesarska in kajakaška tekmovanja, kolesarski dresi in druga športna oblačila. Nataša je edino žal, da pozimi nima dovolj časa, da bi zasnovala in oblikovala poletne kolekcije, na primer oblačil za prosti čas ali jogo. Zato pa je nekaj več možnosti, da prisluhnejo tudi željam manjših naročnikov in posameznikov. Vse več je povpraševanja po »jubilejnih številkah«, namenjenim kot rojstnodnevno darilo z izvirnimi in »personaliziranimi« motivi.

Nataša se zaveda nuje spremljanja tehnološkega razvoja materialov. »Tehnični tekstil se izjemno hitro razvija. Če želiš zagotavljati visokokakovostne izdelke, ki služijo svojemu namenu in opravljajo funkcije, ki jih morajo, je treba slediti zadnjim trendom. Uporabljamo hi-tech materiale, večinoma iz tujine, s

tehnologijo sublimacije barve na tkano pa dosegamo briljantne barve, za kar uporabljamo postopke, ki temeljijo na večletnih inovativnih izkušnjah,« pove Nataša in izda še njihovo konkurenčno prednost: »Ker smo zelo fleksibilni, lahko uresničimo še tako zahtevne želje naših naročnikov. Zagotavljamo namreč vse, od ideje, naročila, kroja, izbora materiala, tehnologije tiska do končnega izdelka – vse pod eno streho!«

PRINA – ne le za šport

V podjetju je pet zaposlenih. Nataša, če se le da, ne šiva, saj ji sicer zmanjka časa za druge nujne opravke. Sama namreč skrbi, da posel gladko teče; dogovarja se za posle, sprejema naročila, nabavlja material, oblikuje kroje ... Ob obilici dela je zato še toliko bolj zadovoljna, da se lahko zanese na partnerja Andreja, ki skrbi za pripravo tiska, in tri šivilje, ki so hitre, natančne, odzivne in prilagodljive.

V podjetju Prina izdelujejo tudi oblačila po meri, po naročilu, Nataša pa pri oblikovanju novih izdelkov pogosto izhaja iz sebe, iz svojih potreb, kot na primer pri oblačilih za jogo. Sama se z jogo intenzivno ukvarja že nekaj let, kar ji pomaga tudi premagovanju poslovnih izzivov.

Sicer pa gledajo naprej. Iščejo priložnosti na področju oblačil za prosti čas, pri novih športih, prav tako iščejo izboljšave za atletiko in vodne športe. Pa tudi na področju dizajna Nataša v prihodnje vidi še veliko možnosti in priložnosti.

EVA MIHELIČ

Na področju dizajna Nataša v prihodnje vidi še veliko možnosti in priložnosti (foto: Primož Černe).

Nataša se tudi v poslu vedno lahko zanese na partnerja Andreja (foto: osebni arhiv).

DAN DRUŽINSKEGA PODJETNIŠTVA

Vsako družinsko podjetje ima svojo zgodbo

V Sloveniji je 83 odstotkov vseh podjetij družinskih, izkušnje pa kažejo, da kar dve tretjini pri prenosu na mlajše generacije propadeta. Izzivov družinskega podjetništva se zaveda tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, ki je sredi minulega meseca v Dvoru Jezeršek pripravila Dan družinskega podjetništva in s tem predstavila novoustanovljeni Center za družinsko podjetništvo. Center bo nudil podporo in pomoč vsem, ki se lotevajo prenosa podjetja, zbornica pa upa, da bo tudi zaradi tega uspešnih nadaljevanj družinskih podjetniških zgodb več kot doslej.

» **M**ed člani obrtno-podjetniške zornice je največ družinskih podjetij. Zato smo temu segmentu želeli ponuditi dodatne storitve in vse informacije na enem mestu,« je razloge za ustanovitev Centra za družinsko podjetništvo pojasnil **Branko Meh**, predsednik OZS, ki je med drugim poudaril še, da bi bilo dobro, če bi država tudi na področju obrti in podjetništva prepoznala pomen nadaljevanja družinske tradicije in bi za taka podjetja uvedla spodbude, kot jih poznajo kmetje.

Ustanovitev Centra za družinsko podjetništvo sta podprla tudi Javna agencija

SPIRIT Slovenija in ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. **Ida Praček** iz SPIRIT se je ob tej priložnosti zahvalila OZS, da opravlja nalogo promotorja slovenskega družinskega podjetništva. »OZS je s skrbnostjo in odgovornostjo začela povezovati informacije na področju družinskega podjetništva in verjame, da je danes velik dan za slovensko družinsko podjetništvo. Veseli smo, da smo lahko del tega podpornega okolja, saj verjamemo, da so vse aktivnosti namenjene predvsem temu, da bi družinska podjetja v Sloveniji dobila status, ki jim pripada,« je še dejala Ida Praček.

Center družinskega podjetništva je zbranim predstavil direktor OZS **Danijel Lamperger**. Poudaril je, da bo center na enem mestu združil vse potrebne informacije s področja družinskega podjetništva; znanje strokovnjakov z različnih področij, mentorstva, zakonske podlage, informacije, nasvete, vse dogodke s področja družinskega podjetništva in drugo. »Center smo ustanovili, ker želimo to, kar že vsaj 15 let izvajamo v celotnem obrtno-podjetniškem zborničnem sistemu, obrtnikom in podjetnikom ponuditi bolj celostno. Hkrati pa jih ozaveščati, da pravočasen in organiziran proces prenosa podjetja poveča njegovo uspešnost,« je dodal Lamperger, ki je zbrane povabil tudi k obisku spletne strani www.druzinskopodjetnistvo.si, ki je zaživela ob ustanovitvi Centra.

Komunikacija eden največjih izzivov

Matej Delakorda, trener, vodja skupin in moderator, je z udeleženci spregovoril o komunikaciji, o tem, kako uspešni so pogovori znotraj družinskih podjetij in kako jih deležniki v pogovoru dojemajo. »Kako naj oče preda podjetje, če ga sin ne posluša, sin je jezen na očeta, hčerka se drži za glavo ...,« je načel pogovor Delakorda in s primerom pokazal, da je komunikacija eden največjih izzivov v družinskem podjetju. Poudaril je, da je pri prenosu družinskega podjetja izjemno pomembno, da je ta pravočasna in

Prvega dogodka pod okriljem Centra za družinsko podjetništvo se je udeležilo več kot 100 obrtnikov in podjetnikov, mlade generacije, predstavnikov obrtno-podjetniškega zborničnega sistema in gostov.

Ambient Dvora Jezeršek je nudil tudi primerno okolje za druženje in mreženje.

torsko funkcijo. »Nismo želeli, da bi si bili konkurenca na trgu, ampak smo ves čas iskali sinergije. Želeli smo, da se na trgu sploh ne začuti, da gre za dve podjetji. Imamo skupni nastop na trgu, skupni marketing, skupne prevoze celo isto lokacijo, finančno pa smo popolnoma ločeni,« je pojasnil Medle in dejal, da je bil na ta način v njihovi družini prenos bolj spontan kot v prejšnjih dveh primerih.

Razlike v teh treh uspešnih zgodbah je izpostavil tudi Danijel Lamperger, ki je vodil okroglo mizo, in ob tem poudaril, da je bil tudi namen okrogle mize, da pokaže, da je zgodba vsakega družinskega

ustrezna: »Potrebno se je slišati ter poznati potrebe, želje in pričakovanja enih in drugih; podjetnikov in njihovih otrok, prevzemnikov.«

Univerzalnega vzorca ni

Prvi dogodek pod okriljem novega Centra za družinsko podjetništvo je znamenovala okrogla miza, na kateri so predstavniki treh priznanih slovenskih podjetij z zbranimi delili svoje poglede na medgeneracijski prenos podjetij.

Jure Jezeršek, poslovni direktor podjetja Jezeršek gostinstvo, je povedal, da je v njihovi družini prenos organizirano trajal pet let, do svoje vloge v podjetju pa je vsak od štirih bratov prišel na naraven način: »Vsak dela tisto, kar mu je všeč in v čemer je najboljši. Nikoli nismo nikogar v nič silili. Vodenje smo prevzemali postopoma, s tem pa tudi večjo odgovornost.« Zagotovil je, da je pri njih prenos končan, predvsem očeta pa še vedno vključujejo v pomembne pogovore, saj ga, kot je povedal Jure, potrebujejo in si želijo, da je zraven. Sinovom rad svetuje, a na koncu odločitev prepušča njih samim. »Dajte prenos izpeljati brez 'kregov', ker vam bo vsem lepše,« pa je tistim, ki se pripravljajo na prenos podjetja, še položil na srce Jezeršek.

Pogovori o prihodnosti v družinskem podjetju so se pri Lotričevih začeli ob sobotnih zajtrkih, ko se je zbrala vsa družina. **Marko Lotrič**, generalni direktor skupine Lotrič meroslovje, je vesel, da so

Jure Jezeršek, Marko Lotrič in Robert Medle so se z Danijelom Lampergerjem pogovarjali o izkušnjah pri prevzemu oziroma prenosu podjetij.

se za delo v domačem podjetju odločili vsi trije otroci: »Mislim, da sta zgled in vzgoja tista, ki navdušujeta otroke za vključitev v podjetništvo, kasneje pa so ključni pogovori znotraj družine in moderator, ki pogovore usmerja. Pri nas je na podlagi teh pogovorov nastala družinska ustava po zgledu drugih uspešnih družinskih podjetij in ponosni smo, da nam je to uspelo.«

Uspešen prenos so izpeljali tudi v podjetju Roletarstvo Medle. Direktor **Robert Medle** je pojasnil, da je bila ideja staršev, da del proizvodnega programa preselijo v drugo podjetje. Tako sta drugemu sinu Gorazdu pomagala ustanoviti svoje podjetje Senčila Medle, Robert pa je ostal zaposlen v primarnem podjetju, kjer je že zelo kmalu prevzel tudi direk-

podjetja zgodba zase in da ni univerzalnega vzorca, po katerem bi starejše generacije, pogosto ustanovitelji podjetij, te prenašali na svoje naslednike. Zato je še toliko bolj pomembno, da se v družinskih podjetjih o nasledstvu začnejo pogovarjati dovolj zgodaj, predvsem pa zelo iskreno in odkrito ter tako najdejo svoj recept za uspešno nadaljevanje družinske tradicije.

EVA MIHELIČ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Kaj prinaša obrtnikom in podjetnikom?

Evropska uredba o varstvu osebnih podatkov (GDPR) se bo od 25. maja 2018 dalje uporabljala neposredno, brez zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2).

V nadaljevanju bomo na preprost način prikazali, kaj pravzaprav GDPR za obrtnike in podjetnike prinaša. Pri tem pa velja opozoriti, da imamo v Sloveniji zakonodajo na področju varstva osebnih podatkov že od leta 2005 dalje. V splošni javnosti se je v zadnje pol leta ustvarilo zmotno prepričanje, da bo od 25. maja vse drugače zaradi GDPR, vendar to povsem ne drži. Trenutno veljavni ZVOP-1 že sedaj obrtnikom in podjetnikom nalaga številne obveznosti, GDPR pa nekatere izmed njih le dopolnjuje, predvsem pa prinaša več pravic fizičnim osebam.

1. Katero podjetje/ organizacija mora imenovati pooblaščen osebo za varstvo podatkov (DPO)?

DPO morajo imenovati:

1. Javni organi in telesa (trenutno so to po ZVOP-1 državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil, javne agencije, javni skladi, javni zavodi, univerze, samostojni visokošolski zavodi in samoupravne narodne skupnosti).

2. Podjetja, katerih temeljne dejavnosti zajemajo dejanja obdelave, pri ka-

terih je treba zaradi njihove narave, obsega in/ali namenov posameznike redno in sistematično obsežno spremljati.

Sem sodijo banke, zavarovalnice, operaterji elektronskih komunikacij, trgovci s klubi zvestobe, kadrovske agencije, spletne trgovine in IT podjetja, ki vzdržujejo rešitve za obdelavo osebnih podatkov posameznikov (na primer sistemi za upravljanje podatkov kupcev in njihovo profiliranje (upravljanje odnosov s strankami – angl. CRM), zdravstveni IT sistemi itd.), upravljanje telekomunikacijskega omrežja, zagotavljanje telekomunikacijskih storitev, ponovno ciljanje prek e-pošte, dejavnosti trženja, ki temeljijo na podatkih, oblikovanje profilov in točkovanje za namene ocene tveganja (na primer zaradi kreditnega točkovanja, določitve zavarovalnih premij, preprečevanja goljufij, odkrivanja pranja denarja), sledenje geografskemu položaju, na primer z mobilnimi napravami, programi zvestobe, oglaševanje na podlagi vedenjskih vzorcev, spremljanje podatkov o dobrem počutju, telesni pripravljenosti in zdravju prek nosljivih naprav, sistem televizije zaprtega kroga, povezane naprave, na primer pametni števcji, pametni avtomobili, avtomatizacija doma itd.

Proizvodna podjetja in druga podjetja, katerih temeljne storitve niso namenjene posameznikom, temveč drugim podjetjem in ki ne vključujejo obsežne obdelave osebnih podatkov, niso dolžna imenovati DPO.

Primeri obsežne obdelave vključujejo:

- obdelavo podatkov o bolnikih s strani bolnišnice v okviru običajnega poslovanja;
- obdelavo potovalnih podatkov posameznikov, ki uporabljajo sistem javnega mestnega prevoza (na primer sledenje prek vozovnic);
- obdelavo podatkov o zemljepisnem položaju strank mednarodne verige hitre prehrane v realnem času za statistične namene s strani obdelovalca, specializiranega za zagotavljanje teh storitev;
- obdelavo podatkov o strankah s strani zavarovalnice ali banke v okviru običajnega poslovanja;
- obdelavo osebnih podatkov za oglaševanje na podlagi vedenjskih vzorcev prek iskalnika in
- obdelavo podatkov (vsebine, prometa, položaja) s strani ponudnikov telefonskih ali internetnih storitev.

DPO ne more biti zakoniti zastopnik podjetja/organizacije.

3. Tista podjetja in institucije, ki izvajajo obsežno obdelavo zdravstvenih in drugih občutljivih podatkov, ki sodijo med tako imenovane posebne vrste podatkov – klinični centri, bolnišnice in klinike, zdravstveni in socialno-varstveni zavodi, ponudniki zdravstvenih informacijskih sistemov in storitev, zapori in prevzgojni zavodi.

Posamezen zasebni zdravnik, zobozdravnik ali odvetnik ne bo dolžan imenovati pooblaščen osebe.

Kadar podjetje prostovoljno imenuje DPO, bodo za njeno imenovanje, položaj in naloge veljale enake zahteve, kot če bi bilo imenovanje obvezno.

2. Bomo še vedno morali prijavljati zbirke osebnih podatkov v register Informacijskega pooblaščenca?

Dobra novica – **prijava od 25. maja dalje ne bo več obvezna!**

3. Kako pa je s katalogi – moramo še vedno voditi opis zbirk osebnih podatkov, ki jih imamo?

Tako je, voditi morate evidence dejavnosti obdelave, kar pomeni popis zbirk osebnih podatkov, v katerem vsako zbirko opišete (ime, vrste podatkov, pravne podlage itd.). Podatkov namreč ne moremo ustrezno varovati, če nismo nikoli preverili (in popisali), katere osebne podatke sploh zbiramo in uporabljamo. Ta obveznost bo po GDPR veljala ne le za upravljavce, ampak tudi za obdelovalce, kot na primer podjetja, ki drugim nudijo storitve obdelav osebnih podatkov (na primer računovodski servisi, IT storitve, klicni centri, storitve gostovanje ali hrambe podatkov ipd.). OZS je pripravila vzorec popisov zbirk osebnih podatkov, ki ga naročite na www.svetovanje.si.

4. Moramo z zunanjimi ponudniki še vedno imeti pisne pogodbe?

Da, še vedno. Novost pa je ta, da vas morajo vaši pogodbeniki obvestiti, ali in katere podizvajalce uporabljajo, čemur pa lahko kot naročnik storitev vedno ugovarjate. Pogodbe morajo vsebovati

več varovalk, ki jih prinaša GDPR. Pogodbo potrebujete v primeru, da zunanjemu obdelovalcu pošiljate kakršne koli osebne podatke (od zaposlenih in drugih fizičnih oseb, kot so na primer izžrebani nagrajenci ipd.). Takšni zunanji ponudniki so računovodski servisi, IT podjetja ...

OZS je pripravila vzorec pogodbe o obdelavi osebnih podatkov po GDPR, ki ga naročite na www.svetovanje.si.

5. Kaj pa pravilnik o zavarovanju oziroma varnostnih postopkih – ali bo obvezen?

GDPR izrecno ne zahteva posebnega pravilnika, v katerem opišete varnostne ukrepe. Če pravilnik že imate, predvsem preverite, ali se njegove določbe res izvajajo v praksi. Nikakor ne kopirajte kar tako vzorcev pravilnikov, če nekaterih varnostnih ukrepov sploh ne uporabljate.

6. Privolitve

Glede privolitve je največ vprašanj. Privolitve za pošiljanje tržnih vsebin ne potrebujete od strank oziroma naročnikov, ki so pravne osebe ali s. p.-ji. Privolitve morate imeti le od fizičnih oseb!

Navajamo nekaj primerov, kdaj privolitev fizične osebe ni potrebna:

– Če imate za zbiranje osebnih podatkov zakonsko podlago. To na primer na področju delovnih razmerij določa Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti, po katerem morate zbirati podatke o delavcih (ime, priimek, osebni račun, davčna številka, EMŠO, število otrok do 15 let za določanje letnega dopusta, pretekla delovna doba ipd.). Za pridobivanje teh podatkov ne potrebujete posebnega pisnega privoljenja

delavca, saj vam zakonodaja nalaga, da te podatke morate zbrati.

Nikakor pa ni dovoljeno zbirati osebnih podatkov, ki niso potrebni za opravljanje dela na določenem delovnem mestu. Za pisarniškega delavca ne smete zahtevati višine in teže ter krvne skupine. V kolikor zaposlujete manekenko za delo fotomodela, pa lahko zahtevate tudi njene fotografije, ker jih morate pokazati svojim strankam, saj je videz ključnega pomena za to delovno mesto.

– Klicala vas je stranka in se v torek ob 17. uri naročila na barvanje in striženje las. Ker imate v torek čas že ob 15. uri, bi jo radi povprašali, ali ji mogoče ta termin bolj ustreza. Za klic na mobilno številko za namen oprave posla (naročilo ali prenaročilo) ne potrebujete privolitve stranke! Potrebujete jo, če ji boste na mobilno številko pošiljali pošto s tržno vsebino (na primer akcijo nakupa šamponov ali vaših storitev).

– Elektronsko pošto s tržno vsebino lahko pošiljate na splošne maile (info@podjetje.si) in za to ne potrebujete pisne privolitve.

V vseh primerih, pri katerih pa privolitev potrebujete in ste jo dobili v preteklosti, pa mora izpolnjevati zahteve po GDPR. Če na katero koli vprašanje odgovorite z NE pomeni, da četudi privolitve že imate od prej, nimate ustreznih privolitvev:

1. Ali so bile privolitve pridobljene prostovoljno?

2. Ali imate dokaz o tem, kdaj in kje je bila privolitev podana?

3. Ali so bila potrditvena okenska vnaprej prazna (neobkljukana)? Na primer (okence) DA

4. Ali je privolitev informirana, kar pomeni, ali je bil posameznik ustrezno

OZS JE PRIPRAVILA VZORCE DOKUMENTOV, POVEZANIH Z GDPR:

- Pogodba o obdelavi osebnih podatkov po GDPR: člani 60,00 EUR in nečlani 120,00 EUR
 - Privolitev posameznika po GDPR člani brezplačno in 30,00 EUR nečlani
 - Popis zbirk osebnih podatkov: 50,00 EUR člani in 100,00 EUR nečlani
- Cene so brez 22-% DDV-ja. Vzorce lahko naročite na www.svetovanje.si.

VOLITVE V OZS

PREDSTAVITEV KANDIDATOV ZA PRESEDNIKA

Leto 2018 je volilno leto tudi v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije. Do sredine tega meseca bodo znana nova vodstva vseh strokovnih sekcij, mandat pa se počasi izteka tudi drugim funkcionarjem OZS. Kot so odločili poslanci skupščine OZS na svoji zadnji seji, bo volilna skupščina za mandatno obdobje 2018-2022 v ponedeljek, 2. julija.

Pred volitvami, v junijski številki revije Obrtnik podjetnik, bomo kandidatom za predsednika OZS ter predsednika in člane njenega nadzornega odbora omogočili, da se predstavijo obrtnikom in podjetnikom. Kandidate prosimo, da svoje predstavitve posredujejo v uredništvo do petka, 25. maja.

E. M.

seznanjen, komu zaupa osebne podatke, katere osebne podatke in za katere namene (pošiljanje mesečnih obvestil o novih izdelkih, za izvedbo določenega dogodka, za obveščanje o popustih in ugodnostih ipd.)?

5. Ali je bila privolitev podana aktivno, kar pomeni s klikom na gumb, podpisom ipd.?

6. Ali je bil posameznik ustrezno obveščen o svojih pravicah glede osebnih podatkov?

Bistveno je, da je privolitev dana prostovoljno, sicer ne gre za privolitev. Če uporabljate privolitve s potrditvenimi okenci, le-ta ne smejo biti vnaprej izpolnjena (obkljukana).

Prav tako je treba določiti rok hrambe podatkov in posameznike tudi ustrezno obvestiti. Posameznike je treba obvestiti tudi o možnostih vpogleda, izbrisa, preklica, popravka in prenosa osebnih

podatkov. V sklopu privolitve je treba navesti tudi kontaktno osebo, na katero se posamezniki lahko obrnejo v primeru zahtevkov za izbris osebnih podatkov (na primer info@podjetje.si).

Katere omejitve v delovnih razmerjih veljajo že sedaj po ZVOP-1, in jih ne pri naša GDPR?

– Zasebno telefonsko številko in zasebni e-naslov je dovoljeno hraniti in zbirati samo s pisno privolitvijo zaposlenega.

– Delodajalec nima splošne pravice fotografirati svojih zaposlenih (na odmoru, družabnih dogodkih ipd.) brez njihovega soglasja. Hramba fotografij zaposlenih je prepovedana. V kolikor imate zaposlene, ki jih fotografirate vi ali drugi, jim to zapišite v opis delovnega mesta (poroke, catering ipd.).

– Prošenj kandidatov za zaposlitev

po zaključenem izbirnem postopku ne smete hraniti in jih morate uničiti. Tiste, ki so bile poslano po elektronski pošti, jih morate izbrisati. Prošnje lahko nadalje hranite le, če od kandidata pridobite ustrezno pisno privolitev.

– Neaktivne poštno predale od nekdanjih zaposlenih morate deaktivirati.

– Kopij osebnih dokumentov ne smete hraniti v personalni mapi zaposlenega, v kolikor nimate njegovega izrecnega pisnega soglasja.

– Za preverbo ali ima zaposleni veljavno voziško dovoljenje zadostuje vpogled vanj in kopije ne smete hraniti, razen če imate izrecno pisno privoljenje zaposlenega. Dolžnost delavca je, da vam sporoči vsakršno spremembo, ki bi lahko vplivala na izpolnjevanje njegovih delovnih obveznosti.

– Kopije rojstnih listov otrok, ki jih potrebujete za odmerjanje letnega dopusta lahko hranite toliko časa, dokler ima delavec pravico do dodatnega dneva letnega dopusta za otroka, starega do 15 let. Ko mu ta pravica več ne gre, morate kopijo uničiti.

– Dokumentacijo nekdanjih zaposlenih je treba uničiti, razen dokumentacije, ki jo je treba hraniti trajno (pogodba o zaposlitvi, M-obrazci, potrdila o zdravniških pregledih, usposabljanju za varno delo, obračuni plač ipd.). Nekatere dokumente lahko hranite do poteka zastalnih rokov (v zvezi s kršitvami pogodbenih in drugih obveznosti iz delovnega razmerja). Psihometrične teste morate uničiti takoj po prenehanju delovnega razmerja.

– Preverjanje diagnoze delavca pri zdravniku ni dopustno. Delodajalec je upravičen le do informacije o režimu bolniškega staleža.

– Če je delavec odsoten (bolniška, dopust) je nedopustno nastaviti avtomatsko posredovanje elektronske pošte na drugega sodelavca. Treba je nastaviti odzivnih za odsotnost.

MAG. NINA SCORTEGAGNA KAVČNIK

POSLOVNI PAKETI, PRILAGOJENI POTREBAM VAŠEGA PODJETJA

Zagotovite si informacijsko komunikacijske rešitve s poslovnimi paketi, ki vključujejo hiter internet, mobilno in IP-telefonijo, spletno domeno, spletno stran, Office 365 in več funkcijski modem Fritz!Box.

do 8
mobilnih
števil

do 24
fiksni
prijemnikov

hitri
internet

Spletna
stran

Spletna
domena

Varna
hramba
podatkov

DO **373 €**
PRIHRANKA*

Inšpektorji naj iščejo šušmarje

So obrtniki in podjetniki pripravljeni na prihod inšpektorjev? Letos naj bi namreč pod drobnogled vzeli tudi dogajanje na sivem trgu, kjer je velik nered. Obrtniki in podjetniki pričakujejo, da bodo inšpektorji pravični do tistih, ki pošteno plačujejo davke in da bodo močno prijeli tiste, ki šušmarijo. Bili smo tudi v predsedniški palači, kjer je predsednik države sprejel 120 obrtnikov in podjetnikov. V oddaji pa tudi o Skladu obrtnikov in podjetnikov, kaj sklad ponuja in kaj od njega pričakujejo vlagatelji.

Obrtniki in podjetniki so bili prvič povabljeni v predsedniško palačo. Pomanjkanje delovne sile, birokratske ovire in nelojalna konkurenca so izzivi, s katerimi se ta hip spopadajo. O izzivih in priložnostih slovenskega malega go-

lokaciji začela delati leta 1980 in izučila mnoge mlade, ki imajo zdaj lastne frizerske salone. »Saj je bilo na začetku kar težko, ampak sem mogoče imela srečo, ker sta bila v kraju samo dva frizerska salona,« pove Fanika, ki je po upokojitvi našla veselje med drugim tudi v slikanju. Tako kot se spreminjajo časi, se tudi navade pri frizerju in frizure. Začeto delo svoje mame danes nadaljuje Veronika Grešak, ki opozarja na veliko dela na črno v dejavnosti.

Mag. Nina Scortegagna Kavčnik, vodja Službe za pravne, kadrovske in splošne zadeve ter vodja Svetovalnega in izobraževalnega centra pri OZS, je v studiu spregovorila o pooblastilih inšpektorjev. Poudarila je, da so ta zelo široka,

Svoje izkušnje z inšpekcijo so predstavili tudi nekateri obrtniki in podjetniki.

Verjetno pa se bodo inšpektorji lotili preverjanja, kako se izvaja uredba o embalaži. Ta že nekaj časa razburja obrtnike in podjetnike, saj pravijo, da si ukrep težko predstavljajo v praksi. V oddaji so predstavili nekaj primerov ravnanja z embalažo, kot jih je pojasnilo ministrstvo za okolje.

SOP že več kot 60 let

Sklad obrtnikov in podjetnikov je vzajemna družba, ki se ukvarja s pokojninskimi zavarovanji od leta 1956. Predsednik uprave SOP mag. Bojan Jean je sklad predstavil v studiu. Med drugim je pojasnil, s kakšnimi težavami se sklad srečuje kljub likvidnosti in uspešnemu poslovanju ter kakšne bi bile mogoče rešitve teh težav.

EVA MIHELIČ

spodarstva so torej govorili na srečanju s predsednikom države Borutom Pahorjem. Srečanja se je udeležilo 120 obrtnikov in podjetnikov iz vse Slovenije. Predsednik Pahor je med drugim dejal, da bi obdobje gospodarske rasti morali izkoristiti tudi za obuditev socialnega dialoga, poleg tega pa se je strinjal z govori okrogle mize, da bi bilo treba poslovno okolje v Sloveniji poenostaviti.

Preveč dela na črno

Obiskali smo frizerski salon v Šempetru pri Žalcu. Kako so začeli in kako je danes? Fanika Grešak je na sedanji

težave pa se pojavljajo pri odkrivanju dela na črno, ki se izvaja v zasebnih prostorih. Inšpektor vstopa v zasebna stanovanja namreč nima, razen če si pridobi potrebno odredbo sodišča, ki mu to omogoča. Povedala je še, da OZS ves čas opozarja, da je ključni problem delo šušmarjev v zasebnih stanovanjih.

Les bi morali bolj ceniti

Tokrat so v oddaji pokazali delo žagarjev, ki se morajo med drugim spopadati tudi s kakovostjo lesa – ta pa je v različnih pogojih, v katerih raste les, precej različna. Tako se morajo temu posledično, prilagajati tudi v mizarstvu, da so njihovi izdelki kakovostni in obstojni več let. Ponudba lesa je pomembna tudi za slovenska podjetja, ki ponujajo montažne hiše.

Po nekaterih podatkih je tudi pri nas vse več gradenj montažnih hiš. V zadnjem desetletju kar za 30 % več. V zadnjem obdobju, ko je gradbeništvo spet začelo rasti, se gradijo infrastruktura in stanovanjski objekti. Sekcija gradbincev pri OZS pa že nekaj let skrbi za kakovost storitev na tem področju. Raven kakovosti ohranja tudi s podelitvami znakov odličnosti v gradbeništvu. Eno izmed prejemnikov znaka odličnosti je tudi podjetje MGS PLUS, v katerem so specialisti za suhomontažno gradnjo. Podjetje deluje od leta 1992 dalje. Lastnik podjetja Mladen Dandić je s svojo vztrajnostjo in strokovnostjo delo in storitve podjetja ves čas nadgrajeval. Znak kakovosti v gradbeništvu je, kot pravijo v podjetju,

povedal, da postavitve takšne hiše poteka zelo hitro, saj se investitorji običajno v nove hiše lahko vselijo že v štirih do petih mesecih. Poudaril je še, da je pri nas lesa, ki je osnova za gradnjo montažne hiše, dovolj, manjka pa ponudnikov polizdelkov, predvsem ustrezno certificiranih lepljencev.

Dve uspešni podjetniški zgodbi, povezani z lesom

Žaga Marinčič na Notranjskem se že skoraj 50 let ukvarja s predelavo lesa. Podjetje zaposluje deset ljudi, delo daje skoraj vsem družinskim članom, pri njih so zaposleni okoličani, podjetje pa pogodbeno sodeluje tudi z lokalnimi podjetji. Na leto predelajo od 15 do 20 tisoč kubičkov lesa. Njihov glavni izdelek je žagan les, ki ga v 90 odstotkih izvozijo v afriške

države. V podjetju stremijo k temu, da tako bogato surovino, kot je les, čim boljše izkoristijo, saj, kot je med drugim povedal Janez Marinčič, ustanovitelj podjetja, Slovenci les premalo cenimo.

V Mariboru se družina Fidler že skoraj stoletje ukvarja s predelavo lesa in pro-

izvodnjo lesnih izdelkov. V mizarški dejavnosti, ki se uspešno prenaša z generacije na generacijo, stavijo na kakovost in individualno obravnavo kupcev. Rajši kot z množično proizvodnjo, za katero tudi nimajo ustreznih zmogljivosti, se spopadajo z izzivi, ki jim jih ponuja trg. Prepričani so, da je za uspešno delo nujno vlagati predvsem v znanje in razvoj, kar ni ostalo neopaženo tako pri kupcih kot tudi v strokovnih krogih. »Znak odličnosti v gradbeništvu pove, da smo s svojim delom in svojim razmišljanjem na pravi poti. Je tudi obveza, kajti to pomeni, da moramo biti še boljši in svojo kakovost še nadgrajevati,« pravi Dušan Fidler.

V oddaji so opozorili tudi na pravilnik o poklicih bolezni, ki ga je Ministrstvo za zdravje RS dalo v javno razpravo. OZS opozarja na škodljive posledice tega pravilnika. Zbornica svari pred preneglami odločitvami ministrstva, saj bi morebitno sprejetje pravilnika ogrozilo obstoj številnih podjetij. Zato poziva, naj se s sprejetjem pravilnika ne hiti in naj ta počaka na novo vlado.

EVA MIHELIČ

potrdilo, da delajo dobro in tudi zaveza za naprej.

Podjetje MGS PLUS je s svojimi desetimi zaposlenimi zaradi svoje kakovosti sodeluje tudi s priznanim proizvajalcem montažnih hiš. Bogdan Božac, direktor Marles hiše Maribor, d. o. o. je ob tem

Prenos podjetja na mlajšo generacijo ni preprost proces

Glavna tema oddaje je bilo tokrat družinsko podjetništvo. V Sloveniji je namreč kar 83 odstotkov izmed vseh podjetij družinskih. Katere so prednosti in slabosti družinskih podjetij? Katere so najpogostejše napake pri prenosu družinskega podjetja? Kaj morajo nasledniki vedeti, preden prevzamejo podjetje?

Družinsko podjetništvo je bilo v središču pozornosti dogodka, ki ga je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije pripravila minuli mesec na Dvoru Jezeršek, na njem pa predstavila tudi prvi Center za družinsko podjetništvo v Slo-

veniji, ki deluje pod okriljem OZS. O dogodku sicer pišemo na prejšnjih straneh revije, na tem mestu pa naj poudarimo, da so udeleženci dogodka pozdravili pomoč OZS podjetjem, ki se srečujejo z vprašanjem prenosa na naslednike.

V studiu je o novem Centru za družinsko podjetništvo spregovoril direktor OZS Danijel Lamperger in med drugim povedal, da je OZS Center za družinsko podjetništvo osnovala zato, ker vedno več podjetij prihaja v fazo, ko bodo morala svoja podjetja predati naslednikom. »Želimo si, da bi na enem mestu ponudili res celovite in strokovne storitve, da bo ta proces kar se da enostavno stekel, da bo skladen z zakonodajo, ki ureja te postopke in da bodo na drugi strani na voljo tudi strokovnjaki, ki bodo podjetja pripravili na ta proces ali jim svetovali, kako prenos izpeljati tudi po vsebinski poti, kako se pogovoriti z družinskimi

člani. Želimo si, da bi naš center postal zbirno mesto vseh strokovnjakov, ki se ukvarjajo z vprašanji družinskega podjetništva, in zbirno mesto vseh dogodkov na to temo,« je dejal Lamperger.

Raziskave so pokazale, da kar dve tretjini podjetij pri prenosu na naslednjo generacijo propadeta. Še večja težava pa je, je opozoril Lamperger, da je zelo malo potomcev sploh zainteresiranih za prevzem družinske obrti oziroma podjetja: »Le dobrih 9 % potomcev je zainteresiranih za nadaljevanje družinskega posla. Zato je nujno, da starši, če želijo, da bodo otroci nadaljevali njihovo pot, te v tej smeri vzgajajo že od otroštva, da jih že razmeroma zgodaj vključijo v procese v podjetju, starši pa se morajo zavedati, da jim bodo morali nekega dne dati povsem proste roke.«

Jezerškovi in Lotričevi primera dobre prakse

Po izkušnjah družinskih podjetij, ki so uspešno opravila prenos na mlajše generacije, proces prenosa traja več let, tudi do deset. Primerov dobre prakse je v Sloveniji že kar nekaj, med njimi sta tudi družini Jezeršek in Lotrič.

Uspešno gostinsko zgodbo družine Jezeršek sta pred dobrimi tremi desetletji začela Franci in Sonja Jezeršek, danes pa podjetje vodijo njuni štirje sinovi. Jure Jezeršek, poslovni direktor domačega podjetja, je povedal, da se je pri njih prenos zgodil na naraven način, saj danes vsak dela tisto, kar dela rad in tudi dobro, organizirano pa je trajal kar pet let.

Primer dobre prakse je tudi podjetje Lotrič Meroslovje. Marko Lotrič je dejal,

da so se v družini, čeprav ima sam še kar nekaj let aktivne dobe pred seboj, že začeli pogovarjati o nasledstvu. Po zgledu nekaterih družinskih podjetij, tudi Jezerškovi jo imajo, pa so napisali tudi družinsko ustavo.

Na obisku na Koroškem in na Goriškem

Tudi orodjarstvo Polovšek z Raven na Koroškem je družinsko podjetje. Domači trg je zasičen, pravijo, zato so uspeli stkati poslovno sodelovanje s svetovno priznanim proizvajalcem industrijskih sesalcev, pri katerem sodelujejo tudi pri razvoju izdelkov. Pri svojem delu so zelo uspešni, opozarjajo pa na okorno državno birokracijo in na težave, ki jim jih povzroča slaba cestna infrastruktura na Koroškem.

Na Goriškem pa so opozorili na pomanjkanje delovne sile. Digitalizaciji in robotizaciji navkljub delodajalci najbolj potrebujejo delavce za delo v proizvodnji. Pomanjkanje delavcev v največji meri rešujejo z nadurnim delom zaposlenih, nekateri pa so prisiljeni zaradi teh težav že zavračati naročila.

EVA MIHELIČ

ENA KARTICA = SKUPNE UGODNOSTI

- ★ ugodnosti pri partnerjih **Mozaika podjetnih**
- ★ ugodnosti pri **območnih obrtno-podjetniških zbornicah**
- ★ ugodnosti pri članih – **mreža popustov jaz-TEBI**
- ★ plačilo **na obroke**, enostavno in poceni
- ★ **brez menjave banke** in poslovnih računov
- ★ **brezplačna članarina** za prvo leto uporabe plačilne kartice

vse informacije

mozaikpodjetnih.si

o popustih in ugodnostih

ERSTE CARD

Kartica z najprijaznejšimi obroki in največjim prihrankom

NLB
Ugodne bančne storitve

ENERGIJA PLUS

KOMPAS SHOP

• 20 % popust na širok izbor izdelkov iz sladkega programa, kozmetike, oblačila in obutev priznanih blagovnih znamk, igrače,...

TELEKOM SLOVENIJE

• 20 % popust na osnovno mesečno naročnino mobilnega paketa
• 50 % popust na naročnino storitve »Prednostna obravnava«

TRIGLAV ZAVAROVALNICA

• 7 % popust na avtomobilsko in premoženjsko zavarovanje

DZS

• 20 % popust pri nakupu pisarniške opreme, materiala ter storitev

MERKUR

• 5 % popust na celotno ponudbo v maloprodaji

BIG BANG

• 3 % do 20 % popust glede na blagovno znamko
• 5 % do 15 % popust na storitve

KOMPAS

• 7 % popust na počitniške pakete iz katalogov Mediteran in Jadran
• 5 % popust na potovanja in izlete po Evropi in svetu

In še veliko več s kartico tisočeri ugodnosti!

ZATO, KER SMO SKUPAJ NAJVEČJI KUPEC V SLOVENIJI

080 12 42 • mozaik.podjetnih@ozs.si • www.mozaikpodjetnih.si

Ukrepi za zmanjševanje absentizma med starejšimi zaposlenimi v Sloveniji

Iz raziskav smo povzeli, da absentizem vpliva na veliko število izgubljenih delovnih ur; nakazuje tudi neurejeno organizacijsko kulturo podjetja in številne bolezni, ki se razvijajo sčasoma – beg v absentizem je samo umik iz nemogoče situacije.

Ugotovili smo tudi, da ljudje, ki se umikajo z delovnega mesta, zagotovo ne bodo stremeli k podaljšanju delovne dobe in jim bo dobrodošla prva ponudba odhoda v pokoj – prav nihče pa ne razmišlja o posledicah premajhnega števila aktivne delovne sile, prevelikem in finančno nevzdržnem številu upokojencev – končno tudi politični odločevalci delajo stihijsko. Starajoča delovna sila zahteva načrtno obravnavo s strani države, saj se že pridobljenega znanja in izkušenj praviloma v podjetjih ne branijo.

Kljub neizdelanim strategijam za zmanjševanje absentizma med starajočimi zaposlenimi se v svetu in pri nas porajajo številne pobude in novi pristopi za reševanje tega problema. Ukrepi zadevajo tri ravni. Posameznika obvezujejo k stalnemu izpopolnjevanju na strokovni ravni in delovnemu usposabljanju ter skrbi za zdravje (skrb za fizično zmogljivost in intelektualno dejavnost ter ustrezno spoprijemanje s psihičnimi pritiski v delovnem okolju). Pomembne so osebnostne lastnosti zaposlenega, njegov življenjski slog, fizična moč, biološki in psihološki dejavniki, v raziskovanem primeru še dodatno starost.

Prilagajanje starejšim generacijam

V organizacijah bo potrebno spodbujanje k sodelovanju med generacijami

pa tudi prilagajanje delovnih pogojev starejši populaciji, kot so: skrb za varstvo pri delu, promocija zdravja, izobraževanje in razvoj ter izvajanje usposabljanja zaposlenih starejših sodelavcev (prepletajo naj se izkušnje in obvladovanje najnovejših tehnologij). Pomemben je odnos do zdravstvenih odsotnosti, ki vsebuje proučevanje vzrokov absentizma, preverjanje stopnje odsotnosti po izvedbi določenih ukrepov v smeri izboljšav, izločevanje nesmiselnih ukrepov, nadgrajevanje pozitivnih učinkov.

Na ravni družbe je zlasti pomembno informiranje o pomenu podaljševanja zaposlovanja za posameznika in delovne organizacije, o prednostih aktivnega preživljanja tega obdobja in vseživljenjskega učenja posameznika. K temu lahko pripomore zakonodaja, socialno, zdravstveno, pokojninsko in invalidsko varstvo v državi, ovrednotenje dela, odnos do bolezni, zmanjšanje nestabilnosti zaposlitev in prekarizacija dela.

Projekt »Podaljševanje delovne aktivnosti in zmanjševanje odsotnosti z dela v KRZS – STAR-VITAL: Združeni ukrepi za vitalnost starejših delavcev«.

Naložbo financirata Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada ter Republika Slovenija, in sicer Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS. Naložba se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, v okviru 8. prednostne osi: »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«, 8.3. prednostne naložbe: »Aktivno in zdravo staranje«, 8.3.1. specifičnega cilja »Podaljševanje in izboljšanje delovne aktivnosti starejših, vključenih v ukrepe«.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Več zadovoljstva pri delu, manj absentizma

Določene raziskave so osvetlile absentizem v smeri njegovega zmanjševanja z zadovoljstvom pri delu in dobriimi strategijami organizacije (ustrezna razporeditev delovnega časa, pohvale, druženja, individualni razgovori z zaposlenimi, nagrajevanje, prilagoditev dela fizičnim zmogljivostim starejših, ustreznejše delovne naloge ...). Nadalje je ugotovljeno, da je pomembna vloga socialne podpore pri preprečevanju depresivnih simptomov, na primer pri prodajalkah. Število sodelavcev je pri prodajalkah majhno, zato bi morali skrajšati delovni čas, da bi le-te lahko vzpostavile podpirne sisteme zunaj delovnega mesta. Kot nujne so navedene tudi strategije za spodbujanje duševnega zdravja prodajalk.

Poudarja se pomen dobrega počutja pri delu in v delovnem okolju, nudenjem izobraževanja, priznanja, paketom ugodnosti za starejše, kar bo pripomoglo k aktivnemu staranju in zmanjšanju absentizma, hkrati pa tudi želji po nadaljevanju dela.

Nujno je spreminjanje delovnega okolja, ki bo ustrezalo funkcionalni zmogljivosti starejšega sodelavca; to se lahko izvaja s pomočjo ocene zdravja in tveganj za posameznika; prav tako je nujno določiti smernice in razviti realna pričakovanja glede dodeljenih nalog pri optimizaciji zadolžitve in učinkovitosti. Pri starostnih upokojitvah, ki so kronološko določene, bi morali upoštevati funkcionalnost posameznika in njegove fizične sposobnosti.

Pomembna je promocija zdravja, ki mora biti dostopna vsem, tudi starejšim, skrb za dobro psihično počutje, varnost. Kot pozitivne so starejši delavci ocenili zdravstvene preglede, svetovanje in preizkuse zdravstvenega stanja. Kot primer navajamo intervencijsko študijo, ki je vključevala delavce – po dvajsetih dnevih zdravljenja se je izkazalo, da je intervencija izboljšala delovna razmerja, zdravje in sposobnost odločanja ter posledično višji indeks delovne sposobnosti.

Tudi v Sloveniji so nekatere organizacije zaradi povečanega absentizma začele s preventivnimi aktivnostmi s ciljem zmanjšati zdravstveno odsotnost zaposlenih (Gorenje IPC, Iskratel ...), izvedba projekta POZA ..., v letu 2017 je bil v Sloveniji objavljen tudi natečaj Starejšim prijazno podjetje, ki poteka pod okriljem Zlate niti, vseslovenskega izbora najboljših zaposlovalcev.

Sklenemo lahko, da produktivnost organizacije raste z zavzetostjo in vključenostjo tudi starejših zaposlenih. Pomembno je, da se odločevalci v politiki in gospodarstvu zavedajo, da bo leta 2030 v Sloveniji 175.000 delovno aktivnih prebivalcev manj; zato je treba poskrbeti za aktivno in zdravo staranje prebivalstva.

DR. MARJETA LOGAR ČUČEK

PROJEKT STAR-VITAL PREDSTAVILI NA KONFERENCI

Konec aprila so partnerji v projektu Star-Vital – Združeni ukrepi za vitalnost starejših delavcev pripravili prvo izmed šestih konferenc, ki se bodo zvrstile do konca projekta. Tokratna je bila predstavitvene narave, saj so vodja projekta **dr. Nejc Šarabon** s Fakultete za vede o zdravju, **doc. dr. Matej Voglar** in **doc. dr. Mojca Stubelj** z iste fakultete ter **doc. dr. Ana Arzenšek** s Fakultete za management predstavili projekt in z različnih zornih kotov osvetlili pomen zdravega delovnega okolja.

Med drugim so poudarili, da je zdravo delovno mesto opredeljeno kot tisto, kjer zaposleni in delodajalec sodelujeta v procesu stalnega izboljševanja z namenom varovanja in promocije zdravja ter varnosti in dobrega počutja zaposlenih za zagotavljanje trajnostnih delovnih mest. In prav vzpostavljanje zdravega delovnega mesta je osrednji cilj projekta Star-Vital.

Partnerji v projektu, Univerza na Primorskem, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, so podjetja pozvali k sodelovanju pri razvoju in implementaciji celovitega poslovnega modela za delodajalce za aktivno in zdravo staranje zaposlenih. V projekt bodo predvidoma vključili 100 malih in srednje velikih podjetij ter 10 velikih podjetij.

DUPOS

Ustanavljata se dva območna odbora DUPOS-a

Društvo upokojenih obrtnikov in podjetnikov Slovenije je nevladna in nestrankarska organizacija, v katero se prostovoljno združujejo tisti, ki izpolnjujejo osnovni pogoj – da so bili vsaj 10 let poslovno organizirani kot obrtniki ali mali podjetniki oziroma zaposleni na obrtno-podjetniških zbornicah in so upokojeni.

Kot vseslovensko društvo po svojem statutu operativno DUPOS deluje skozi osnovne društvene celice, ki se imenujejo območni odbori, ki pa niso pravne osebe. Primarni interes je vsakakor druženje med upokojenimi, nekoč stanovskimi kolegi, poleg druženja pa uresničujejo še vrsto drugih interesnih aktivnosti, med katerimi so tudi funkcionalno izobraževanje, udeležba na izletih, organizacija različnih športnih in kulturnih aktivnosti, organizacija programov različnih amaterskih aktivnosti ter ne nazadnje sodelovanje pri organizaciji zadnjega slovesa od preminulega člana.

Organiziranje novega Območnega odbora DUPOS-a v nekem okolju (praviloma je to enako območju delovanja posamezne OOO, saj pričakujemo tesno sodelovanje obeh organizacij na terenu) ni enostavno, ker doslej tovrstne in tako organizirane organizacije za navedeno ciljno populacijo še ni bilo, niti v prejšnji državi niti sedaj v Sloveniji. Zato

smo prepričani, da je prav, da tam, kjer začnejo potekati aktivnosti za oblikovanje novega območnega odbora, to predstavimo najširši javnosti, in sicer iz dveh razlogov: da potencialni člani iz konkretnega območja lahko pristopijo v to stanovsko društvo in da drugi iz okolij, kjer društva še ni, pridobijo zgled, kako se lahko organizirajo.

Območni odbor DUPOS-a za širše ljubljansko območje

Zahvaljujoč OOO Bežigrad, ki je omogočila uporabo njenega naslova za sedež ljubljanskega Območnega odbora DUPOS-a, potekajo v tem območju priprave na oblikovanje predhodnega vodstva območnega odbora in nato celotnega območnega odbora, skladno s Statutom društva in Pravilnikom o delovanju območnih odborov. Sklep o uvedbi aktivnosti za oblikovanje območnega odbora v prehodnem obdobju je sprejel upravni odbor DUPOS-a in za koordinatorske opravil pooblastil Dušana Presetnika, ki je poznan družbeni aktivist z območja Ljubljane, še zlasti aktiven v Slovenski veteranski organizaciji braniteljev Slovenije in tudi predsednik Samostojnega društva samostojnih obrtnikov za Bežigradom.

Vse zainteresirane upokojene obrtnike in male podjetnike z območij, ki jih s svojim delom pokrivajo OOO Ljubljana Vič, OOO Ljubljana Center, OOO Ljubljana Bežigrad, OOO Ljubljana Šiška in OOO Ljubljana Moste Polje vabimo, da svoj interes za včlanitev v društvo izkažejo bodisi preko e-pošte društva bodisi pošljejo pisno sporočilo na OOO Bežigrad, s pripisom za OO DUPOS.

Dušan Presetnik, predsednik ljubljanskega Območnega odbora DUPOS-a.

Neva Filipčič, predsednica sežanskega Območnega odbora DUPOS-a.

Območni odbor DUPOS-a Sežana

Zaradi izražene želje obstoječega članstva v društvu DUPOS je upravni odbor sprejel sklep o oblikovanju Območnega odbora DUPOS-a Sežana za območje, ki ga s svojim delom pokriva OOO Sežana. Tudi tu je bila s posebnim sklepom pooblaščen za koordinatrico oziroma predhodno predsednico Območnega odbora Sežana **Neva Filipčič**, ki je aktualna predsednica KS Dutovlje in svetnica v občini Sežana. Tako je poznana med občani in tudi med obrtniki oziroma upokojenimi obrtniki in malimi podjetniki iz tega območja. Vse zainteresirane za včlanitev v društvo DUPOS iz sežanskega območja vabimo, da se javijo predsednici Filipčičevi (telefon: 031 658 564, 031 583 598 ali e-pošta: neva.filipcic@gmail.com).

V društvu DUPOS se nadejajo čim več novih članov, saj poudarjajo, da bo društvo močno in vplivno lahko le s številčnim članstvom.

JOŽE ELSERŠIČ, PREDSEDNIK DUPOS-A

Vse upokojene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posredujte po e-pošti: **dupos.je@siol.net** ali po navadni pošti na naslov: **Društvo DUPOS, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana**. Sporočite nam svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo.

V članstvo vabimo tudi upokojene nekdanje funkcionarje zbornic, ki jim nudimo priložnost, da svoje obsežno znanje in izkušnje pri vodenju zborničnih enot uporabijo tudi za vodenje območnega odbora DUPOS v njihovem okolju.

Predstavite dobre prakse, tokrat varna uporaba kemikalij

Konec aprila je ob Svetovnem dnevu varnosti in zdravja pri delu ministrstvo za delo predstavilo nekatere novosti na področju varnosti in zdravja pri delu. Med ključnimi izpostavlja marca sprejeto resolucijo, ki bo s svojimi triletnimi akcijskimi načrti definirala nacionalne aktivnosti do leta 2027. Slovenija pa sodeluje tudi v evropski kampanji Zdravo delovno okolje 2018–2019, ki poteka pod naslovom Varno ravnajmo z nevarnimi kemičnimi snovmi za zdrava delovna mesta. Na to temo bo potekalo tudi nacionalno tekmovanje za priznanje Dobra praksa na področju varnosti in zdravja pri delu 2018–2019, rok za prijave je 10. september 2018.

Čeprav se v zadnjih letih raven varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji izboljšuje, je število nezgod pri delu še vedno veliko. Po podatkih Inšpektorata RS za delo so delodajalci v letu 2017 prijavili 9782 nezgod pri delu, pri čemer je umrlo 17 delavcev. Ti statistični podatki so povezani s trpljenjem; trpijo delavci, ki so v nezgodi utrpeli poškodbe, njihovi svojci, organizacije, kjer se je poškodba zgodila, zdravstvena in pokojninska blagajna, gospodarstvo in celotna družba.

Zato je zelo pomembno, da razvijamo sodoben sistem varnosti in zdravja pri delu, ki temelji na spodbujanju kulture varnosti in zdravja pri delu ter je naravnani v preprečevanje nezgod pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom; tak sistem je temelj vsakega učinkovitega gospodarstva.

Korak v tej smeri predstavlja tudi Resolucija o Nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu 2018–2027, ki jo je marca sprejel Državni zbor RS. Iz nacionalnega programa izhaja, da so varnost in zdravje ter dobro počutje pri delu najvišja prioriteta v delovnem okolju in temelj trajne poslovne uspešnosti. Učinkovito zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu brez nezgod pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom, je nacionalni interes in interes delavcev ter obveza delodajalcev. Prizadevanje za dvig ravni kulture preventive v delovnem okolju pa mora postati skupna zaveza vlade, socialnih partnerjev, podjetij in delavcev.

Napo je priljubljen lik evropske serije filmov, ki pozivajo k upoštevanju smernic varnosti in zdravja pri delu (www.napofilm.net).

Resorno ministrstvo za delo je napovedalo sodelovanje Slovenije v evropski kampanji Zdravo delovno okolje 2018–2019, ki tokrat poteka pod naslovom Varno ravnajmo z nevarnimi kemičnimi snovmi za zdrava delovna mesta (www.healthy-workplaces.eu/sl). Po podatkih Eurofound je 14 % anketiranih delavcev v Sloveniji dejalo, da so najmanj četrtino delovnega časa izpostavljeni kemičnim izdelkom ali snovem. Podjetja pogosto uporabljajo več kot tisoč različnih kemičnih izdelkov, kot so barve, črnila, lepila in čistila, ki običajno vsebujejo mešanico številnih kemičnih snovi. Veliko število tovrstnih izdelkov uporabljajo tudi mala podjetja, kot so na primer avtomobilski servisi, frizerski saloni in čistilni servisi. V nekaterih gospodarskih dejavnostih, kot sta kmetijstvo in gradbeništvo, je na trgu na voljo več deset tisoč različnih kemičnih izdelkov za raznovrstne namene. Glede na dodeljene naloge tako lahko pride posamezen delavec v stik z več sto kemičnimi snovmi. Zato bo ministrstvo za delo s tripartitno nacionalno mrežo

izvedlo kampanjo s ciljem ozaveščanja o pomembnosti varnega ravnanja z nevarnimi kemičnimi snovmi na delovnih mestih.

Nacionalno tekmovanje dobrih praks

Sestavni del omenjene kampanje je tudi nacionalno tekmovanje za priznanje Dobra praksa na področju varnosti in zdravja pri delu 2018–2019, ki jih bo Ministrstvo za delo RS podelilo organizacijam, ki so razvile primere inovativnega in učinkovitega upravljanja varnosti in zdravja pri delu na področju ravnanja z nevarnimi snovmi. Organizaciji, ki bosta zmagali na nacionalnem tekmovanju, torej eno veliko in eno majhno podjetje, bosta sodelovali tudi na evropskem tekmovanju, ki ga organizira Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu.

Ker ne dvomimo, da je med obrtniki in podjetniki inovativnih primerov dobrih praks zelo veliko, prepoznajte svojo kot najboljšo in se odločite za sodelovanje na tekmovanju. Poleg nekajminutnega predstavitvenega spota na uvodni spletni strani boste z zmago pridobili tudi ugled med zaposlovalci, kadri pa so za uspešen razvoj podjetja izrednega pomena. Vse informacije o nacionalnem tekmovanju lahko na spletnem portalu Varnost in zdravje pri delu (www.osha.mdds.gov.si), prijavnice pa morate poslati najpozneje do ponedeljka, 10. septembra 2018.

ANTON ŠIJANEC

VOLITVE 2018

Mnenja in stališča strank se precej razlikujejo

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije ne izraža (ne)naklonjenosti do posameznih političnih strank, list in skupin. Pred državnozborskimi volitvami 3. junija pa je vodstvo zbornice strankam, ki se bodo potegovala za poslanska mesta, dalo priložnost za predstavitev njihovih programskih izhodišč in pogledov na najbolj pereče težave, s katerimi se soočajo obrtniki in podjetniki. Stranke so jih izrazile tudi skozi odgovore na štiri vprašanja, in sicer:

- 1. Ali ste za razbremenitev stroškov dela (manjši davki in prispevki)?**
- 2. V OZS si prizadevamo za fleksibilnejši trg delovne sile (lažje zaposlovanje in odpuščanje). Kakšno je vaše stališče?**
- 3. Kako bi se lotili, zdravstvene reforme, če boste v vladi (in tudi problematike regresnih zahtevkov)?**
- 4. V Sloveniji je kar 99 odstotkov malega gospodarstva. Ali se strinjate, da bi imeli ministra za malo gospodarstvo?**

bigStockphoto

DEMOKRATIČNA STRANKA DELA

1. Nismo za razbremenitev, ker dejansko obremenitev dela v naši državi ni pretirana. Poleg tega bi znižanje dohodnine pomenilo še večji primanjkljaj v pokojninski in zdravstveni blagajni.
2. Fleksibilnost trga dela je v naši državi že nekaj časa v takem obsegu, ki je glede na potrebno delovanje družbeno odgovornega gospodarstva pretirana. Menimo, da je fleksibilizacija trga dela škodljiva, saj spreminja odnos med delom in kapitalom v malodane suženjsko izkoriščanje zaposlenih in razvrstitev dela kot takega, da o socialni varnosti in socialni državi sploh ne govorimo.
3. Zdravstvena reforma ni potrebna. Imamo dobro organizirano zdravstveno dejavnost, znotraj katere pa je treba zaostriti odgovornost pri porabi sredstev in nadomestiti nujno potrebne kadre, vsaj do povprečja (na število prebivalcev) v EU. Nujno je tudi ukiniti dopolnilno zavarovanje, saj je to načelo potrebno solidarnost pri zbiranju sredstev.
4. Minister za gospodarstvo (EDEN!) je povsem dovolj. Glede števila ministrstev pa je zagovarjamo zmanjšanje.

LEVICA

1. Ne. To, kar so s stališča delodajalca »stroški dela«, so namreč s stališča delavcev plače in prispevki za socialno varnost ter skupne dobrine. Slovenija z davki in prispevki zbere precej manj (37 % BDP) od povprečja EU (40 %) in bistveno manj od Avstrije (43 %), zato rezerve tu ni.
2. Fleksibilnost pomeni le cenejše odpuščanje, zato ji nasprotujemo. Če bi fleksibilnost zniževala brezposelnost, potem bi bilo v vzhodnoevropskih državah manj brezposelnosti in izseljevanja kot na zahodu. Za razvoj obrti sta nujna dvig produktivnosti in naročil javnega sektorja ter večjih podjetij.
3. Med drugim se zavzemamo za to, da bi obrtniki in podjetniki, ki ne zaposlujejo delavcev, dobili pravico do bolniškega nadomestila v breme ZZS prej kot po veljavnem zakonu. Odškodninske odgovornosti delodajalcev za delovne nesreče ne bi zmanjševali, saj je varnost pri delu naša prioriteta.
4. Vse več malega gospodarstva sestavljajo prekarni delavci (prisilni s.p.-ji) in slamnata podjetja. Prekarnim delavcem moramo zagotoviti zaposlitev, samostojnim podjetnikom posameznikom socialno varnost (bolezni), mala podjetja pa osvoboditi nelojalne konkurence. Novo ministrstvo je za to brezpredmetno.

DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE

1. Rešitev vidimo v prestrukturiranju davkov, da bo obdavčitev bolj poštena in stimulatívna. Prizadevali si bomo za davčno politiko, ki bo spodbujala podjetništvo ter zaostrila disciplino pri pobiranju davkov. Uveljavili bomo davčne oprostitve/ugodnosti za novoustanovljena podjetja ter davčne oprostitve kot stimulacije gospodarstvu (za nova delovna mesta z visoko dodano vrednostjo, zaposlovanje brezposelnih in starejših od 50 let). Zavzemali se bomo za poenotenje višine prispevkov za vse vrste dela. Neplačevanje prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje od bruto plač delavcev se bo obravnavalo kot kaznivo dejanje.
2. Vztrajali bomo pri zmanjšanju vseh oblik prekarnega dela in si prizadevali za to, da dobi delo vse elemente delovnega razmerja, kar mora biti sklenjeno s pogodbo o zaposlitvi. Tako omogočimo spreminjanje prekarnega dela v delo za nedoločen čas in omejimo delne zaposlitve. Da bo to možno, je treba najprej zagotoviti, da je vsako opravljeno delo pravočasno in v celoti plačano.
3. Nujno potrebno je izboljšati dostop do zdravstvenih storitev in odzivnost javnega zdravstva na potrebe pacientov. Da bi rešili problem dolgih čakalnih dob, bi bilo treba omogočiti zdravnikom, da opravijo več dela, plačati več programov, brez katerih čakalnih vrst ne bo mogoče odpraviti, bolnišnicam pa plačati vse, ki jih opravijo, hkrati pa tudi zvišati ceno zdravstvenih storitev. Glede na to, bo treba vsaj začasno dvigniti prispevno stopnjo za 1 do 2 odstotka (do sprejema novega ZZVZZ), kar bi bilo daleč najbolj solidarno, hitro in učinkovito.
4. Predlog samostojnega ministrstva je bila prvotna ideja stranke DeSUS, to utemeljujemo tudi v volilnem programu stranke, zato bomo posebno pozornost namenili razvoju obrti in družinskih podjetij. Iz tega naslova bomo tudi zahtevali ustanovitev novega ministrstva za obrt in družinska podjetja.

GOSPODARSKO AKTIVNA STRANKA

1. Zavzemamo se za razbremenitev stroškov dela, kar pomeni nižje davke in prispevke. Zavzemamo se tudi za uzakonitev omejevanja pravic ministrov glede spreminjanja uredb, s katerimi se določajo višine taks, ki imajo status dajatev (npr. uredba o spremembi višine trošarine na električno energijo). Takšne uredbe bi smeli izdati najpozneje v prvi polovici fiskalnega leta z veljavnostjo od naslednjega fiskalnega leta.
2. Zavzemamo se za lažje zaposlovanje in odpuščanje, oblikovanje odpravninskega sklada za odpuščene delavce, prenos plačevanja prispevkov samozaposlenih oseb za ves čas bolniškega staleža na državo, skrajšanje časa plačila nadomestila, ki ga plačuje delodajalec za bolniški stalež delavca, na 10 delovnih dni in direktno poplačilo bolniškega staleža delavcu iz zavarovanja. Obveznost delodajalca za plačilo nadomestila delavcu za bolniški stalež bi morala biti omejena na najvišje skupno število 30 delovnih v enem koledarskem letu. Zavod za zaposlovanje pa je treba preoblikovati v vzajemno zavarovalnico, podobno kot je to urejeno v Avstriji.
3. Za izvedbo celovite zdravstvene reforme nismo dovolj kompetentni, zagotovo pa bomo spremenili določbo ZZVZZ, ki omogoča arbitrarnost pri odločanju o uvedbi regresnega zahtevka. Uzakonili bomo uvedbo regresnega zahtevka izključno na podlagi pravnomočne sodbe sodišča, s katero je bil delodajalcu neizpodbitno dokazan naklep oziroma velika malomarnost. Podprli bomo reformo zdravstvenega sistema, s katero se bo postavila jasna ločnica med javnim in zasebnim.
4. Ne, ker to pomeni zgolj podvajanje birokracije in s tem manj proračunskih sredstev za malo gospodarstvo. Predlagamo razdelitev ministrstva za gospodarstvo na sektor gospodarstva v državni lasti in sektor gospodarstva v zasebni lasti ter razmejitev proračunov sektorjev. S tem se bomo izognili podvajanju in dosegli glavni namen; preprečevanje prikritega razvoja državnega korporativizma na račun realnega gospodarstva, predvsem malega.

Gospodarsko Aktivna Stranka v svojem programu sicer v celoti povzema Zahteve slovenske obrti in podjetništva.

LISTA MARJANA ŠARCA

1. Možnosti povišanja neto plač so v prilagoditvi dohodninskih razredov, v korekciji višine socialnih prispevkov ali z dvigom splošne davčne olajšave. Seveda pa je najboljši ukrep smiselna kombinacija vseh treh. Takoj po volitvah se je treba lotiti priprave celovite davčne reforme.
2. Hiter tehnološki razvoj in pomanjkanje usposobljene delovne sile procesirajo potrebo po vzpostavitvi novih oblik dela, kar zahteva reformo trga dela, kjer pa mora biti spoštovane delavske pravice. Torej, varna fleksibilnost trga delovne sile ja, a v okviru celovite prenove trga dela.
3. Takoj bi ustanovili vladno delovno skupino ekonomistov in strokovnjakov, ki bi morala najkasneje v letu dni pripraviti celovit predlog za prenovo zdravstvenega sistema, ki bi zagotavljal stabilno financiranje ter kakovostno, dostopno in varno zdravstveno oskrbo. Glede regresnih zahtevkov se mora odločitev sprejeti v okviru prenove zdravstvenega sistema.
4. Obrtniki in družinska podjetja imajo velik vpliv na razvoj naše države. A rešitev ni v delitvi Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT). Rešitev je, da vlada na MGRT imenuje tri strokovne državne sekretarje, od katerih je eden zadolžen za področje obrti in družinskih podjetij. Dejstvo je, da se potrebe samostojnih podjetnikov in MSP razlikujejo od potreb velikih podjetij in temu primerno je potrebno sprejemati ukrepe.

PIRATSKA STRANKA

1. Da, vendar ne na račun socialnega uničenja delavca in vse manjšega proračuna. Menimo, da je treba predvsem dvigniti učinkovitost javnega sektorja in s transparentnimi javnimi naročili znižati stroške poslovanja države.
2. Smo za lažje odpuščanje, a le pod pogojem, da damo vsem, ki službo izgubijo ali dajo odpoved, brezpogojno pravico do nadomestila za brezposelnost.
3. Smo za solidarnostni sistem financiranja zdravstvenih storitev, zato smo za odpravo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in prenos teh sredstev v obliki obveznega zdravstvenega zavarovanja na javno zdravstveno blagajno. V zdravstvu potrebujemo transparentnost pri javnih naročilih, ki bo onemogočila korupcijo.
4. Ne. Obstoječe ministrstvo moramo preurediti tako, da bo v celoti naslavljalo tudi potrebe malega gospodarstva. Nobenega razloga ni, da bi ustanavljali nova ministrstva in agencije, ki bi dodatno obremenjevale proračun in ne ustrezno preuredili že obstoječih.

NOVA LJUDSKA STRANKA SLOVENIJE

(na volitvah nastopa v koaliciji Kangler & Primc – Zdržena desnica)

1. V Republiki Sloveniji je potrebna davčna reforma. Zavzemamo se za razbremenitev stroškov dela, saj so v Sloveniji davki in prispevki izredno visoki. Zagovarjamo stališče, da mora biti minimalna plača dovolj visoka, da zagotavlja dostojno preživetje in hkrati motivira zaposlenega k večji učinkovitosti. Potrebno je razbremeniti tudi delodajalca, da ob povišanju plač in s tem posledično povečanih stroškov dela, ne bo prihajalo do odpuščanj.
2. Bilo je že več razprav o fleksibilnosti trga delovne sile. Zagovarjamo fleksibilnost trga delovne sile, saj je to eden izmed pogojev za uspešnost delovanja podjetij in gospodarstva kot celote. Ob tem pa je vsekakor potrebno poskrbeti tudi za varnost zaposlitve zaposlenih.
3. Stanje v zdravstvu je katastrofalno. Sistemska korupcija posega na vsa področja zdravstva. Potrebna je celovita zdravstvena reforma, potrebno je vzpostaviti boljšo organizacijo in racionalno porabo javnih sredstev. Izenačiti javno in zasebno zdravstvo.
4. V preteklosti je že bilo ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem. Podpiramo uvedbo Ministrstva za malo gospodarstvo.

SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

1. Da, in sicer z znižanjem stopenj v vseh dohodninskih razredih, zvišanjem splošne dohodninske olajšave ter z uvedbo t. i. »razvojnke kapice«. S tem se bodo zvišale neto plače zaposlenih, povečala se bo konkurenčnost gospodarstva, zmanjšala se bo brezposelnost in tudi obseg sive ekonomije.
2. Na trgu dela so potrebne temeljite reforme, tudi ponovna sprememba zakona o delovnih razmerjih, do katere lahko vodi le dialog socialnih partnerjev. Zagovarjamo fleksibilnejši trg delovne sile, a ne le kot možnost delodajalca, da lahko odslovi delavca, temveč tudi in predvsem kot možnost delavca, da si lahko brez nepotrebnega odlašanja najde drugo zaposlitev pri drugem delodajalcu.
3. Za odpravo čakalnih vrst imamo pripravljen akcijski načrt, ki vsebuje kratkoročne in dolgoročne ukrepe. V programu imamo še dolgo vrsto nujnih organizacijskih pristopov, najprej pa bo potrebno določiti in spoštovati področja dela in odgovornosti posameznih deležnikov v zdravstvu. Regresni zahtevki zakonsko niso urejeni, treba jih je omejiti in jasno določiti, za kakšno stopnjo malomarnosti gre, ter spodbuditi zavarovalnice, da bodo omogočale zavarovanja tudi za te primere.
4. Malo gospodarstvo je pomemben sestavni in tudi večinski del slovenskega gospodarstva. Posledično se mora pri sistemskih in zakonodajnih rešitvah vedno najprej pomisliti na majhne (»think small first«). Glede na preobširnost birokracije v Sloveniji menimo, da nima smisla ustanavljati posebnega ministrstva, smiselno pa je v okviru ministrstva formirati ustrezne organizacijske oblike in tako dati večji pomen malemu gospodarstvu in obrtništvu.

NOVA SLOVENIJA

1. Davčna razbremenitev plač in stroškov dela je ena naših glavnih prioritete. Povišanje neto plač si zaslužijo vsi, ne le določene skupine znotraj javnega sektorja. S povišanjem splošne dohodninske olajšave in uvedbo splošne prispevne olajšave bi se znižala davčna obremenitev vsem. Z ukinitvijo 50% davčne stopnje in uvedbo razvojne kapice pa bomo slovenskim podjetnikom omogočili, da visoko kvalificiranim delavcem ponudijo višjo neto plačo.
2. Delovnoppravna zakonodaja je preobsežna, prezapletena in popolnoma nerazumljiva. Zato jo bomo poenostavili in spremenili, da bo bolj fleksibilna ter tudi v praksi nudila ustrezno varnost zaposlenim, delodajalcem pa več manevrskega prostora v primeru nezadovoljstva z delavcem.
3. Največji problem našega zdravstva so dolge čakalne vrste. Uveljavili bomo konkurenčnost med ponudniki osnovnega zdravstvenega zavarovanja in izvajalci zdravstvenih storitev ter izvajalci dolgotrajne oskrbe in zavarovalnic, kar bo skrajšalo čakalne vrste. Treba bo posodobiti pristočno zdravstveno zavarovanje in oblikovati standarde dostopnosti, materialov, zdravil, medicinskih pripomočkov, zdravstvenih storitev in storitev dolgotrajne oskrbe itd. Glede regresnih zahtevkov smo vložili predlog zakona, po katerem bi se višina zahtevkov omejila navzgor.
4. Odločno zagovarjamo slovensko malo gospodarstvo, katerega položaj je odvisen od ureditve na področjih različnih resorjev. Načeloma pa smo zadržani pri ustanavljanju novih ministrstev in uradov. Položaja malega gospodarstva novo ministrsko mesto ne more rešiti, to je mogoče doseči le s pametno politiko in trdim delom na vseh pristojnih resorjih.

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA

1. Zavzemamo se za razbremenitev stroškov dela, kar pomeni, da bomo plače razbremenili z znižanjem dohodnine in prispevkov. Z mini davčno reformo načrtujemo dvig neto plač za 7 odstotkov. V zakonodaji bomo v okviru našega projekta »Odpravimo 1000 neumnosti« ukinili mnoge birokratske nesmisle, s tem pa vzpostavili okolje, ki ga podjetja in zaposleni že predolgo čakajo. Poleg tega bomo uvedli sistem pavšalne obdavčitve za večje število zlasti mikro in malih podjetij.
2. Delovnoppravna zakonodaja potrebuje nujno reformo. Zavzeli se bomo, da postane delo za nedoločen čas prevladujoča oblika zaposlitve v gospodarstvu, kolektivne pogodbe pa je treba reformirati tako, da bo tako zaposlovanje kot odpuščanje bolj prožno. Socialna varnost mora biti skrb države, ne podjetij, ki zaposlujejo! Druge oblike dela morajo biti v manjšini, predvsem pa morajo biti prispevne in davčne stopnje za vse na približno enaki ravni.
3. Naše medicinsko osebje je preobremenjeno, rak rana zdravstvenega sistema so javna naročila. Problem slovenskega zdravstva bi bilo mogoče rešiti tako s pluralnostjo ponudbe zdravstvenih storitev kot tudi zdravstvenih zavarovalnic. Samo zdrava konkurenca zagotovi kvalitetnih in pravočasnih uslug, zato si bomo zanjo prizadevali. Regresni zahtevki, ki ogrožajo poslovanje malega gospodarstva, se morajo kriti iz prispevka za poškodbe pri delu. Normalizacijo pogojev za regresne zahtevke bomo dosegli tudi s transparentnejšim poslovanjem zavodov, zavarovalnic in odškodninskih hiš brez skritih pasti v drobnem tisku zavarovalnih pogodb.
4. V SLS združujemo veliko obrtnikov in malih podjetnikov, zato že dalj časa podpiramo idejo za ustanovitev Ministrstva za malo gospodarstvo. Glede na strukturo slovenskega gospodarstva je nujno urediti zakonodajne okvirje za velik del tistih, ki ustvarjajo dodano vrednost. Pomembno nalogo ministrstva za malo gospodarstvo vidimo tudi v povezavi z izobraževalnim sistemom, zato bi to ministrstvo moralo prevzeti tudi del pristojnosti razpisa šolskih in študijskih programov ter Agencijo za zaposlovanje.

SOCIALNI DEMOKRATI

1. Prizadevamo si za pravičnejše davke in močnejši srednji razred. Predvidamo spremembo dohodninske lestvice. Za pravično razbremenitev najproduktivnejših delov gospodarstva in družbe bomo uvedli posebno olajšavo do višine minimalne plače, dvignili zgornjo mejo obdavčitve 27% dohodninskega razreda na 30.000 € in uvedli dodatni dohodninski razred s 34% stopnjo do višine 50.000 € prihodkov. Tako bomo v spodnjem delu lestvice zagotovili večjo zvezno progresivnost obdavčitve.
2. Želimo si vključujoč trg dela, zato nas čaka doslednejša uveljavitev koncepta varne prožnosti. Ključni cilj je dostojno delo, da se vsakemu delavcu zagotovi ekonomsko (plača za najmanj dostojno življenje), pravno (nadzor nad kršitvami in učinkovito uveljavljanje pravic) in socialno varnost (vsi sistemi socialnih zavarovanj). Zato mora Slovenija zmanjšati prekarnost (predvsem mladih) s hkratnim zvišanjem deleža zaposlenih po pogodbah za nedoločen čas pri posameznem delodajalcu.
3. Kot enega izmed svojih 10 temeljnih ciljev si želimo zdravstvo brez čakalnih dob. S sprejemom zdravstvene zakonodaje in prenovou upravljanja javnega zdravstva bomo zagotovili enako dostopnost in pravičnost javnega zdravstvenega sistema, da vsem ljudem zagotovimo pomoč in oskrbo takrat, ko jo potrebujejo. Napovedujemo še okrepitev javnega zdravstvenega zavarovanja, sanacijo izgub javnih zdravstvenih institucij in enoten sistem naročanja zdravil in medicinske opreme.
4. Pri gospodarskem resorju in tudi pri nekaterih drugih ministrstvih je treba okrepiti nivo državnih sekretarjev ter povečati njihovo operativnost, zato nismo posebej naklonjeni ustanovitvi dodatnih, novih ministrstev. Slovenija namreč predvsem potrebuje boljše strateško vodenje države. Kompleksnost političnih izzivov danes namreč terja horizontalno načrtovanje politik, ki dajejo rezultate s povezanim delom na ravni celotne vlade, državne uprave in javnih služb.

SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA

1. Seveda! Plače so preobremenjene s celo vrsto davkov in dajatev, kar posledično onemogoča konkuriranje in razvoj.
2. Popolnoma podpiramo odločitev o fleksibilnejšem trgu dela, saj sedanja ureditev zavira možnosti za nagrajevanje pridnih in sankcioniranje lenih. V nekaterih primerih so delavci preveč zaščiteni in dostikrat izkoriščajo svoj položaj.
3. Problem financ v zdravstvu je prepletenost raznih posredniških firm, prijateljskih dobaviteljev in ministrstva ter ZZS. Vsakemu državljanu bo treba zagotoviti zdravljenje, ne glede na vrsto bolezni. Zbiranje zamaškov za plačevanje operacij v tujini se mora nehati. To mora pokriti država.
4. Seveda, glede na strukturo slovenskega gospodarstva je to nujen ukrep.

STRANKA ALENKE BRATUŠEK

1. Znižali bi obdavčitev plač, in sicer tako, da bi ljudem ostalo več v denarnici. Za 500 milijonov evrov, kolikor jih je zaradi povišanja DDV-ja vsako leto v proračunu več, bi znižali dohodnino, in sicer za kar okrog 25 odstotkov.
2. Pravice delavcev je treba spoštovati. Morajo pa tudi delavci opraviti svoje delovne obveznosti, in to kakovostno. Ko je ne, morajo zaposlovalci imeti možnost, da jih zamenjajo.
3. Sprožili bomo temeljito javno razpravo o tem, koliko smo državljani pripravljeni plačevati za zdravstvo in kako naj bo strukturirana košarica pravic. Krajše čakalne dobe bi dosegli z boljšo organizacijo dela in krepitvijo primarne ravni z več zdravniki. Glede regresnih zahtevkov: prav se nam zdi, da pri hujših kršitvah delodajalci nosijo odgovornost. Pri manjših pomanjkljivostih, za katere delodajalec ni mogel vedeti in zanje ni odgovoren, pa bi država morala razumeti, da regresni zahtevek lahko povzroči prevelike posledice.
4. Vlada Alenke Bratušek je bila po številu ministrstev najmanjša, a doslej najbolj učinkovita. Ni torej toliko pomembno število ministrstev, ampak to, ali razumeš stroj države in ali si jo sposoben voditi – in mi smo že dokazali, da smo. Zaradi naših ukrepov imajo še danes zagotovo veliko tudi mala podjetja.

ZEDINJENA SLOVENIJA

1. Vsekakor se zavzemamo za zmanjšanje oziroma za razbremenitev stroškov dela, kar nas v primerjavi z drugimi državami dela precej nekonkurenčne. To smo jasno zapisali tudi v svojem predvolilnem programu.
2. Glede zaposlovanja smo zagovorniki stališča, da je treba postopke zaposlitve čim bolj poenostaviti, glede odpuščanja pa ne podpiramo zmanjševanja obstoječih pravic delavcev, ki so v marsikaterem podjetju dejansko žal samo še brezpravna delovna sila.
3. Zdravstvo je potrebno povsem na novo organizirati. Nesprejemljivo je, da imamo tako dolge čakalne dobe, da nimamo urejenega javnega naročanja preko ministrstva za zdravstvo za vse zdravstvene ustanove, s čimer bi lahko dosegli bistveno nižje cene, poenostavili postopke in skrajšali čas naročanja ter preprečili elemente sistemske korupcije. Absolutno moramo tudi v zdravstvu vzpostaviti institut odgovornosti, česar sedaj nimamo.
4. Prepričani smo, da lahko in moramo nujno zmanjšati število ministrstev, zato tudi v ustanovitvi ministrstva za malega gospodarstva ne vidimo smisla. Ministrstvo za gospodarstvo mora obravnavati tudi področje malega gospodarstva, še posebej, ker predstavlja tako velik odstotek. Problem vidimo v tem, da obstoječe ministrstvo za gospodarstvo ne deluje učinkovito in ne posveča dovolj pozornosti malemu gospodarstvu, kar je treba nujno spremeniti.

FLAMIN AVTO
RDO d.o.o.

STREŠNI PRTLJAŽNIKI ZA VSA TOVORNA VOZILA

DODATNA OPREMA ZA TOVORNA VOZILA

- Pritrditve za tovor
- Valjčki
- Vetrobrani
- Lestve

VEČ INFORMACIJ NA: info@rdo.si

www.rdo.si

[f/vsezavasavto](https://www.facebook.com/vsezavasavto)

Obiščete nas lahko v naši trgovini RDO SHOP v BTC-ju

Ali je inovativnost posledica ustreznega vodenja?

Danes se večina podjetij sooča z dejstvom, da na rutinski in obstoječi način ne zmorejo držati krivulje rezultata ali dosegati večjega prometa, profita ali boljšega tržnega položaja. Torej je prav od vsakega gospodarskega subjekta možno pričakovati, da bo deloval drugače in naklonjeno spremembam, to pa je že inovativno.

Brez sprememb ni obstanka

Ker je čas, v katerem poslujemo danes zahteven, je prisotna močna želja po doseganju zadovoljivega rezultata in nenehna naglica pri delu je v nas ugasnila željo po igrivosti pri delu. Drznost, želja po spremembah in novem ter treznost pri izvedbi pa so elementi inovativnosti nasploh.

Investirajte v čas in ljudi

Inovativnost je tista nenehna dejavnost podjetij, ki teče vzporedno z vsemi drugimi v podjetju. Je pa edina ključ do dolgoročnega preživetja, saj medsebojno povezuje trg, zaposlene in ustvarjalnost v zadovoljno celoto. Ker terja veliko časa, truda, energije in znanja, je danes pomembno, da temu področju namenimo več, tako miselno kot tudi finančno.

Poleg inovativnosti v svojih produktih oziroma storitvah, ki jih podjetja nudijo trgu, pa je vse več poudarka na inovativnosti v samem poslovanju podjetja. Tudi preko tega podjetja lahko izboljšujejo svojo konkurenčnost,

saj z optimizacijo različnih delovnih procesov lahko krajšajo čas, prihranijo denar, dvigujejo zadovoljstvo uporabnikov, motivirajo zaposlene ipd. Tako se danes v sodobnem poslovnem svetu srečujemo s potrebo po inovativnosti na praktično vseh področjih delovanja organizacij.

Samo ideje niso dovolj

Ena od temeljnih faz invencijsko-inovacijskega procesa je, da se proces začne v fazi, ko je potrebno invencijo (to je ustvarjalno zamisel, rešitev ali dosežek) izbrati, ovrednotiti in začeti proces pretvorbe v inovacijo. V mnogih podjetjih ni prisotnega močnega sistema vrednotenja in izbire invencij. Implementirani sistemi vrednotenja invencij v zgodnji fazi so izjemno pomembni, saj kažejo na sistematičen pristop k izboru prave morebitne inovacije, vključujejo pa tudi različne modele vrednotenja, kako bi le te ekonomsko uspele na trgu. V praksi se kaže, da je sistematičen pristop implementiran na ravni dobrih 50 %, kar pomeni, da mnogo idej zamre že pred samim procesom pretvorbe v inovacijo.

Glavne značilnosti inovativno naravnane organizacije naj bi bile tudi nagnjenost k novostim in ne k rutinskemu opravljanju dela. Za inovativne posameznike je značilno opravljanje prostovoljnih in ne posebej predpisanih aktivnosti zaposlenih, ter splošna ustvarjalnost. Realna slika na teh področjih kaže le povprečno raven ustvarjalnosti in ob sicer dokaj visokem za-

vedanju, da so izboljšave v delovnih procesih potrebne, zaposleni pa relativno neradi uporabljajo nove delovne postopke. To kaže k nagibanju zaposlenih k rutiniranju, kar zopet onemogoča inovativen preboj podjetij.

V mnogih podjetjih zaposleni si cer prepoznavajo pomen inoviranja in imajo ideje in pobude, a preprosto od idej in invencij naprej v praksi nadaljnji potek inovacijskega procesa obstane. Praksa kaže, da le polovica podjetij sistematično skrbi za celoten potek inovacijskega procesa.

Vpliv organizacijske kulture na inovativnost podjetij

Inovativna organizacija mora gojiti ustrezno kulturo, ki temelji na skupnih vrednotah, kot osnovno vodilo pri filozofiji delovanja. Ta se manifestira navzven posledično v uspešnem poslovanju, navznoter pa v zadovoljnih medsebojnih odnosih.

Za inovativno podjetništvo ali inovativno organizacijo je značilna pobuda

po komunikaciji, pretok informacij med zaposlenimi, zaposlenim so dosegljiva znanja in sredstva, najbolj pa nanj vpliva ustrezna kultura, kjer v organizaciji vladata predvsem sproščeno vzdušje in povezanost zaposlenih. Vzdušje v podjetjih bi moralo biti boljše, še bolj pa bi vodstva morala posvetiti čas in znanje ustvarjanju ustreznih medčloveških odnosov. Na tem področju lahko samo priklimamo misli, da je za uspešno delovanje podjetja najbolj pomembno, kako uspe vodstvo s svojimi veščinami vodenja vplivati na organizacijsko kulturo.

Sklenili bi lahko, da je pri inovativni naravnosti podjetij pomemben tako uveden sistem vodenja inovacij (sistem zbiranja idej, vrednotenje, nadzor, merjenje, uvedba, nagrajevanje), kar je povezano s strateško naravnostjo k inoviranju, kot tudi ustreznost mehkih veščin vodenja (grajenje tima, medsebojnih odnosov, vrednost komunikacijskega okolja, ustvarjanje sopodjetniške miselnosti).

O AVTORJU ČLANKA:

Mercuri International je vodilno svetovalno treninško podjetje za povečanje prodajne uspešnosti v Sloveniji in Evropi. Z enkratno kombinacijo svetovanja in treninškega znanja ter izkušenj so pomagali že številnim podjetjem in njihovim zaposlenim, da so postali učinkovitejši in uspešnejši v izvajanju prodajnih aktivnosti, ter da so dosegli želene izboljšave rezultatov.

Več informacij na www.mercuri-int.si.

Z aplikacijo MSP test do priprave boljših predpisov

*V Sloveniji je kar 99,8 odstotkov podjetij uvrščenih med mikro, mala in srednja podjetja (MSP), zato Ministrstvo za javno upravo skupaj z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo pri pripravi zakonov posebno pozornost namenjata povečanju zavedanja o vplivih predpisov na gospodarstvo in posledično zmanjšanju negativnih vplivov na gospodarstvo. S tem namenom sta s pomočjo evropskih sredstev v okviru projekta **STOP birokraciji** pripravila spletno orodje za izvajanje presoje učinkov predpisov na gospodarstvo - aplikacijo MSP test.*

MSP test meri kvalitativne in kvantitativne vplive predpisov na gospodarstvo. Pri kvalitativnih vplivih meri neposredne (davki, prispevki, pristojbine) in posredne stroške (dejanski posredni in administrativni stroški). Pri kvalitativnih vplivih posebno pozornost namenja pravni varnosti, delovnim pogojem zaposlenih, konkurenci, delu na črno, sivi ekonomiji, produktivnosti, naložbam v raziskave in razvoj ter internacionalizaciji.

Od 12. januarja 2017 je MSP test obvezen pri pripravi zakonov po rednem postopku. Pripravljalci predpisov tako pripravijo MSP test pri oblikovanju predlogov zakonov s ciljem, da izberejo optimalne ukrepe z vidika vpliva na gospodarstvo in povečajo transparentnost zakonodaje. MSP test temelji na vnaprej pripravljenih podatkih (šifrantih), s čimer je doseženo poenotenje in primerljivost rezultatov. To pomeni, da se pripravljalci predpisov lahko povsem osredotočijo na vnos vsebine.

Aplikacija MSP test je namenjena tudi širši javnosti, ki lahko ob predlogu predpisa preveri, kakšen vpliv ima posamezen predpis na gospodarstvo, in je na portalu eDemokracija objavljena skupaj s predlogom predpisa.

Kako MSP test deluje, lahko preverite 15. maja na Ministrstvu za javno upravo v okviru dogodkov EU PROJEKT, MOJ PROJEKT 2018. Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko želi z njimi pokazati, da je naš vsakdan boljši in lepši tudi zaradi dobrih projektov, ki smo jih uresnili s pomočjo evropskih sredstev.

Od evforije do depresije

bigStockphoto

Kupi, kupi, kupi ... V decembru 2017 skorajda nisem srečal posameznika, s katerim se ne bi zapletel v debato okrog kriptovalut. Zanimanje na vrhuncu, otroške sanje, da lahko z minimalnim vložkom postaneš milijonar (čez noč, seveda!) in pokritost tematike s strani medijev so dali jasne signale. Signale, da bi bilo treba z delom premoženja zapustiti trg in ga opazovati skrajno previdno.

Začetek leta 2018 je postregel s prvimi padci cen skorajda vseh kriptovalut, padajoči trend pa je vztrajal vse do sredine aprila. Skladno s padanjem cen se je ohladila vročica pri večini potencialnih vlagateljev, marsikdo, ki je vstopil na trg konec leta 2017, pa je ob vsakodnevnih padcih in izgubljanju svoje vrednosti celo stopil s trga in »rešil, kar se je rešiti dalo«.

Prodaj, prodaj, prodaj ...

Od evforije, ki je vladala v medijih in med vlagatelji ob koncu leta smo sorazmerno hitro povsem zamenjali psihološko stanje splošnega mnenja in zakorakali v depresijo. V prvih mesecih letošnjega leta je bila debata okrog kriptovalut zelo zanimiva. Od tistih, ki neznansko verjamejo in »hodlajo« pozicije, pa do tistih, ki so napovedali konec

kriptovalutam, pok balona in nekajletno okrevanje, preden bomo spet videli rekordne cene, dosežene v lanskem decembru. Precejšnja pocenitev večine kriptovalut je s trga pregnala tako imenovane »slabe roke« oziroma vlagatelje, ki so se na trg podali brez znanja in brez načrta.

Medijsko napihovanje

Za tiste, ki smo v kriptovalutah že dlje časa (sam od začetka leta 2014 dalje), so bili padci v letošnjem letu pričakovani, sicer hudi, a vsekakor zelo potrebni za normalno nadaljevanje trenda rasti v prihodnosti. Na trgu kriptovalut se v zadnjih mesecih resnično ni dogajalo nič nenavadnega, kar se v zgodovini še ne bi. Padci določenih kriptovalut za 60, 70 ali celo 80 odstotkov vrednosti so se že in se bodo še dogajali, saj

je trenutno trg še vedno precej bolj špekulativen, kot pa investicijsko naravn.

Medvedjo uslugo so pri tem delali »mainstream« mediji, ki so vroče zgodbe kriptovalut pograbili ob koncu lanskega leta in z objavljanjem bajnih donosov in zgodb kriptomilijonarjev ljudi »prepričevali« v to, da so kriptovalute nova zgodba o uspehu. Seveda brez tveganj. Prav neverjetno je, kako so ob padcih na trgu kriptovalut isti mediji vnovič povzemali kratkoročne izgube, nesrečne zgodbe ljudi, ki so investirali s krediti in povzemali izjave največjih in najbolj vplivnih bankirjev, ki so se naslanjali ob padanju cen na kriptotrgih. S tem se širi strah med vlagatelji, ki prav tako kot evforija, ne ponuja najboljšega okolja za sprejemanje pravih finančnih odločitev.

Močna in hitra rast – a pozor, to so še vedno špekulacije, ne investicije!

»Kupuj, ko je poceni. Prodajaj, ko je drago.« Tako preprosto, a hkrati za večino investorjev tako zelo težko dosegljiv prenos teorije v prakso. Resnici na ljubo se dobiček vedno skriva v poceni nakupu in, če verjamete v dolgoročen razvoj na trgu kriptovalut, potem ste imeli verjetno v marcu in prvi polovici aprila izjemne priložnosti za poceni investicije. Prav takrat, ko je bila medijska pozornost precej negativna, so se oblikovale najboljše nakupne cene in vsekakor – pozor! –, če bo medijska pozornost v nekaj naslednjih mesecih vnovič zelo pozitivna, bo treba razmisliti o unovčevanju dobičkov – vsaj na določenih pozicijah.

Sorazmerno kratka zgodovina obstoja in gibanja cen kriptovalut za zdaj signalizira zelo podobne vzorce, pri katerih sta močna rast in veliki padci že vključena v samo gibanje cen. Zavedati se je treba, da so danes investicije v katero koli kriptovaluto še vedno bolj špekulacija, kot pa investicija. Investicije, ki so regulirane, premorejo manj tveganj, a večkrat tudi premalo potencialnega dobička. Trg kriptovalut, predvsem zaradi pomanjkljive regulacije in »divjega zahoda«, pa kratkoročno ponuja predvsem potencialno precej večji zaslužek, a s tem prinaša tudi neprimerno visoka tveganja (ne bo vsak projekt in vsaka kriptovaluta izpolnila vseh obveznosti in s tem vlagatelje nagradila z višjimi cenami).

Argumenti, da se bo rast nadaljevala

Za zdaj (začetek maja 2018) kaže trg kriptovalut močno okrevanje po pocenitvah v prvih letošnjih mesecih, a kljub temu se je treba zavedati tveganja. Pozitiven trend bi se lahko nadaljeval, tako vsaj trenutno signalizirajo pomembni podatki:

– **Tržna kapitalizacija trga kriptovalut** – je še vedno izjemno nizka v primerjavi s tržno kapitalizacijo delnic, obveznic, trga zlata ali samo enega podjetja. Slabih 400 milijard je še vedno več kot pol manjša vrednost od tržne vrednosti podjetja Apple. Potencial za priliv dodatnega kapitala – izjemen.

– **Vstopajo veliki fantje** – spomladi so svoje vstopne na trg kriptovalut najavili največji fantje, »market makerji« in tisti, ki usmerjajo trg v smer, ki si jo želijo: George Soros, družina Rockefeller in družina Rotschild. Pustimo ob strani komentar glede njihove moralne naravnosti in spornih dejanj v zgodovini – to so fantje, ki znajo nastaviti lonček pod pravo pipico.

– **Razvoj blockchain tehnologije** – vse več držav in vlad se ukvarja z vprašanjem, kako vključiti in izkoristiti potencialne, ki jih nudi nova tehnologija, ki bo vsekakor ostala prisotna. Pozitiven razvoj in preboj tehnologije bo vsekakor nagradil vlagatelje, ki bodo izbrali pravi kriptoprojekt.

– **Finančni sektor je prenehal ignorirati kriptosvet** – po zadnji raziskavi ameriškega časnika Bussines Insider v letu 2018 kar vsako peto podjetje iz finančne branže razmišlja o trgovanju s kriptovalutami. Med najbolj dejavnimi sta Goldman Sachs in JP Morgan. Šušlja se celo, da naj bi borza Nasdaq odprla svojo podružnico, kjer bi bilo mogoče trgovati s kriptovalutami.

– **Prihod regulacije in davčna obravnava** – vsekakor pa je treba pri trgu kriptovalut računati tudi na precejšnja nihanja vrednosti, ki bi jih lahko povzročilo zaostrovanje regulacije trga kriptovalut in potencialna davčna obravnava služkov, doseženih na tem trgu. Države iščejo rešitve, vse rešitve pa zagotovo ne bodo po godu investitorjem in špekulantom.

Želite mirno spati ob tem, ko ste investirali na trg kriptovalut?

Kdo na tole vprašanje ne bi odgovoril z DA? Če želite mirno spati, kljub temu, da boste investirani na enega izmed najbolj špekulativnih možnih trgov, upoštevajte naslednje napotke:

1. **Investirajte v kriptovalute zgolj del vašega premoženja** – med 5 do 10 % vašega celotnega premoženja bo za začetek povsem dovolj, od tega denarja ne smete biti odvisni in morate imeti čas, da ga investirate dolgoročno.

2. **Obvladujte tveganja** – investirajte vedno v izbrane kriptovalute – izberite med prvih 15 največjih in se dodatno odločate za investicije le v tiste projekte, ki ste jih dobro pregledali. Če ste se zmotili pri investiciji in vrednost pada, se vnaprej odločite, koliko puščate na trgu in kolikšen del premaknete nazaj v € ali \$.

3. **Realizirajte dobičke** – vedno, ko se vam pri trgovanju s kriptovalutami pojavi visok dobiček, del tega realizirajte in omenjena sredstva investirajte dalje – vsaj del vedno v bolj varne, regulirane naložbe.

4. **Poskušajte delati tisto, kar večina ne dela** – ko se vsi okrog vas pogovarjajo o nečem, je to po navadi dober znak, da ste že prepozni z nakupom, a je verjetno pravi čas za prodajo. Ko večina noče niti slišati o investiranju, pa je zagotovo najboljši čas za nakupe.

Kriptoborza veliko bolj dobičkonosna od Deutsche Bank

Časi, ki prihajajo, so zelo zanimivi in velja z delom premoženja izkoristiti potencialne, ki jih ponuja sama tehnologija in prave kriptovalute. Časi, ko smo za vse bančne posle hodili izključno na eno lokalno banko, so namreč zagotovo mimo. To se kaže tudi v primerjavi zadnjih četrtletnih podatkov o dobičku, če primerjamo eno največjih bank na svetu, Deutsche Bank in eno izmed največjih kriptoborz, Binance:

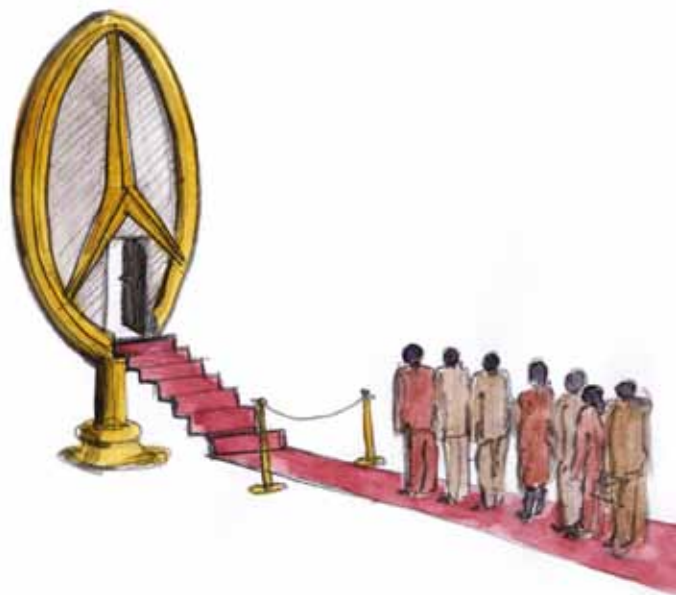
	Deutsche Bank	Binance
Število zaposlenih	98.720	300
Število let v poslu	148	1
Četrtletni dobiček 2018	146 milijonov \$	201 milijon \$

Kriptoborza je tako, po zgornjih podatkih bolj dobičkonosna od ene izmed največjih svetovnih bank. Če bi se tale trend rasti nadaljeval, je lahko klasični finančni svet pred večjimi pretresi. Prihodnost tako zagotovo prinaša velike spremembe. Bodite del njih, a razumno in s preudarkom!

MATJAZ ŠTAMULAK, INVESTICIJSKI IN FINANČNI SVETOVALEC, WWW.CRESUS.SI

VODENJE

Sem Vodja ali sem vodja?

O vodenju je bilo prelitega za ocean črnila in izdanih na tisoče knjig. V iskalniku Google je za vodenje na voljo kar 2.27 milijona zadetkov, angleški izraz leadership pa zmore celo 222 milijonov zadetkov.

Za povprečnega, polno zaposlenega vodjo je iskanje pravega pristopa vodenja časovno potratna naloga, pogosto tlakovana s poskušanjem in opuščanjem nedelujočih načinov. Da je naloga še težja, pa različni avtorji prispevajo bolj ali manj kompleksne rešitve. Katero pot uporabiti? Osebo mi je najbližji pristop, ki upošteva dve perspektivi, in sicer na eni strani način, kako delegiramo naloge – aktivnosti in na drugi, kako s komunikacijo vplivamo na razvoj zaposlenih. Deloma takšen opis v strokovni literaturi najdemo kot situacijsko vodenje. Izhodiščna predpostavka naj bo, da je 1. slog vodenja sestavljen iz vedenjskih vzorcev osebe, ki vpliva na zaposlene, in da je 2. učinkovit vodja tista oseba, ki zmore prepoznati, kaj potrebujejo zaposleni in nato prilagaja svoj slog vodenja, da ustreza tem potrebam.

Slogi vodenja

Glede na način, kako delegiramo naloge in kako vplivamo na razvoj zaposlenih, govorimo o petih različnih slogih vodenja:

- avtorsko vodenje,
- svetovalno vodenje,
- coaching vodenje,
- demokratično vodenje,
- odsotnost vodenja.

Organizacija kot oblika organiziranja je hierarhična struktura, kjer so (naj bi bile) jasno začrtane odgovornosti in na-

loge. Pri **avtorskem slogu** vodja osredotoča komunikacijo skoraj izključno na izvajanje aktivnosti in doseganje ciljev ter porabi manj časa za gradnjo odnosov in razvoj kompetenc zaposlenih. S takšnim načinom daje navodila o tem, kaj in kako naj zaposleni dosežejo cilje in jih skrbno nadzira. Uporabljamo ga takrat, kadar želimo, da je nekaj narejeno hitro, z manj razmišljanja in prispevanja virov, na primer vojska, policija, uvajanje v delo, delo v kriznih razmerah, masovna proizvodnja itd. Značilnost situacij, kjer uporabljamo avtorski slog vodenja, je, da zahteva visoko stopnjo upoštevanja struktur in nizko stopnjo prispevanja lastnih virov.

Svetovalno vodenje je pristop, kjer se vodja osredotoča na izvajanje aktivnosti in doseganje ciljev, vendar hkrati dopušča, da zaposleni v doseganje ciljev prispevajo del svojih virov in kapacitet. Navodila, ki jih daje, imajo jasno smer delovanja, način, kako cilj doseči pa je bolj ohlapen in omogoča, da zaposleni prispevajo svoje načine, ideje, predloge in rešitve. Vodja, ki uporablja ta slog, lahko predloge upošteva in jih potrjuje, lahko jih, na podlagi lastne presoje, tudi zavrne. Svetovalni slog vodenja je uporaben v okoljih, kjer ni potrebe po močni hierarhiji, kjer se delo lahko izvaja na različne načine, seveda pod pogojem, da se doseže cilj.

Participativno (coaching) vodenje uporabljamo takrat, ko želimo v ljudeh

razvijati njihove vire in potenciale. Za participativni slog vodenja je značilno, da zahteva največ vključevanja vodje, usmerjanja, različnih načinov komunikacije in močno razvite kompetence na primer biti v odnosu z ljudmi, asertivnost, potrpežljivost itd.

Pri tem pristopu se vodja ne osredotoča izključno na cilje, temveč uporablja svoja razmišljanja in vedenja na način, da s komunikacijo razvija kapacitete zaposlenih pri opravljanju nalog. Participativni način med drugim vključuje edukacijo, poslušanje, pohvale in priznanja, vodja išče in daje povratne informacije. Vodja, ki uporablja ta slog, brez težav daje priznanja, pohvale in odnosno (socialno) podporo zaposlenim.

Kljub zahtevnosti ima participativni slog vodenja mnogo pozitivnih stranskih učinkov na posameznika, skupino in tudi na vodjo. Zaposleni, ki so vodeni na participativen način, imajo v veliki meri zadovoljene tako psihološke (struktura, potrditev, dražljaj itd.) kot tudi odnosne potrebe (varnost, biti sprejet, vplivati na druge, biti vplivan itd.) in se v delovnem okolju počutijo pripadne. Koristi za vodjo so, da s participativnim načinom vodenja razvija tudi svoje lastne kapacitete in obstoječim načinom delovanja dodaja nove.

Demokratičen slog vodenja je primeren za visoko samostojne posameznike

in skupine, ko želimo, da sami upravljajo večino procesov, ki jih upravljajo.

Pri tem pristopu vodja omeji delegiranje nalog in vključevanja odnosov, kar pri zaposlenih vzbuja zaupanje in dviguje motivacijo v zvezi z nalogo. Vodja zmanjšuje lastno udeležbo pri načrtovanju, nadzoru podrobnosti in pojasnjevanju ciljev. Ko se skupina strinja o tem, kaj naj storijo, ta slog omogoča zaposlenim prevzem odgovornosti za opravljanje dela tako, kot se jim zdi primerno. Zaposleni ob vodji, ki uporablja demokratičen slog vodenja, pogosto prevzamejo tudi del vodstvenih nalog, kot so prevzemanje odgovornosti, organizacija dela, vodenje dela ali celotnega procesa. Vodja daje zaposlenim nadzor nad vsakodnevnimi odločitvami, vendar ostane na voljo za reševanje problemov.

Za učinkovitost in uspešnost je najbolj problematična **odsotnost vodje**. To običajno ne pomeni, da ne obstaja, temveč, da ne izvaja svoje vloge. Odsotni vodja ima funkcijo, ki pa je ne izvaja. Za razumevanje razlike med funkcijo in izvajanjem funkcije si lahko zamislimo partnerski odnos. V partnerskem odnosu sta funkciji mož in žena, a če vlogi ne izvajata, pride do problemov v odnosu. V organizaciji se problemi opazijo, ko so zaposleni prepuščeni sami sebi in je rezultat bolj posledica naključij, kot pa ciljno usmerjenih aktivnosti. Možne situacije, kjer opazimo odsotnost vodenja, so na primer:

- Vodja daje naloge navzdol nestrukturirano, ne da bi poznal kapacitete svojih zaposlenih in/ali skupin. Naloge si sledijo ena za drugo, brez jasnih prioritet, navodil in brez preverjanja vmesnih ciljev.

- Vodja se umika, odnosno in fizično ni na voljo, ko ga zaposleni potrebujejo. Vedenja, ki jih opazimo, so na primer zapiranje v pisarno, neodzivnost v različnih oblikah komunikacije, zavračanje zaposlenih, ko iščejo jasna navodila z besedami, kot so: »Pa že veste, kaj morate narediti, saj že dolgo delate pri nas!«, pogosta zasedenost, pomanjkanje navodil itd.

- Pojav odsotnosti vodenja se zgodi tudi takrat, ko imajo zaposleni psihološko in/ali funkcijsko več neposredno

nadrejenih vodij. Nejasna vodstvena struktura povzroča zmedo in zaposleni ob navzkrižnem vodenju ne vedo, koga v resnici naj upoštevajo.

Beseda odsotnost vodenja morda zavaja v smislu razumevanja, da so zaposleni v brezdelju. V resnici gre za pojav, ki pri zaposlenih povzroča zmedo, stres in neučinkovito trošenje virov (čas, energija, denar, drugi viri). *Primer: Na delavnicah za preprečevanje in odpravljanje stresa sem skozi poslušanje in opazovanje prišel do zaključka, da je eden izmed vzrokov stresa v organizaciji »delegiranje« brez nadzora. Vodje tako zaposlenim delegirajo naloge v količinah, ki jih niti slučajno ne zmorejo učinkovito opraviti. Na prvi pogled se zdi, da je možen slog vodenja avtorski, v resnici pa gre za odsotnost vodenja, saj vodja v takšnih primerih nima stika z realnostjo (količina nalog, prioritete, jasna navodila, kapaciteta zaposlenih, potreben čas za opravljanje naloge, kakovost itd.).*

Razvojna raven posameznika

Drug pomemben del opisanega modela se nanaša na razvojno stopnjo zaposlenih. Razvojna raven posameznika je stopnja, do katere mere so zaposleni usposobljeni in zavezani, da izpolnijo določeno nalogo. Zaposleni so na visoki razvojni ravni, če so motivirani in samozavestni pri svojem delu ter vedo, kako to delo opraviti. Nasprotno, so na nizki razvojni ravni, če nimajo dovolj spretnosti za opravljeno nalogo, vendar verjamejo, da imajo motivacijo ter samozavest, da opravijo delo.

Primer: V organizaciji so zaposlili osebo, ki prvič pride na delovno mesto. Demokratičen slog vodenja bi bil v tem primeru nesmiseln, saj oseba nima osnovnih informacij, kaj in kako mora nekaj delati. V primeru, da ne bo primerno seznanjena s procesi dela in odnosi, bo sama razvila svoje načine, ki niso nujno učinkoviti. Za vse zaposlene, ki se še vključujejo v delovne procese, je zato bolj primeren avtorski slog vodenja.

Ko zaposleni osvojijo osnovna znanja in kompetence, se vodja lahko odloči in na primer izbere svetovalni slog vodenja, kjer bo osebo s svojimi navodili in nasveti usmeril po svoji poti, se pravi, da

bo oseba upoštevala navodila vodje in občasno prispevala ideje in možnosti ali pa se bo vodja odločil za participativni slog vodenja, kjer bo s svojo vključeno stjo v razvoj zaposlenega poskrbel, da se bo skozi čas in učenje vzpostavil v osebo z razvitimi kapacitetami in kompetencami.

Izkušene, kompetenčne zaposlene, ki so strokovnjaki na svojem področju, bi avtorski slog vodenja omejeval in zaviral. V takšnem primeru bi se vodja bolj pravilno odločil za uporabo demokratičnega sloga vodenja. Zaposleni bodo prispevali, prevzemali odgovornost in se počutili pripadni skupini in organizaciji. Največjo dodano vrednost bodo prepoznali v samostojnosti delovanja.

Kakšen slog uporablja Popoln vodja?

En sam, najboljši slog vodenja ne obstaja. Organizacije, ki delujejo v močno konkurenčnih okoljih, so v stalnem raziskovanju novih možnosti. Nesmiselno je porabljati vire organizacije za vzdrževanje slabih odnosov, neangažiranost zaposlenih, neučinkovitih procesov, nizko kakovost izvedbe, slab rezultat in podobne pojave neučinkovitosti.

Zato sodobni pristopi vodenja vabijo v smer razvoja, da vodja osvoji različne sloge vodenja. Vodje s takimi pristopi lahko prepoznajo potrebe, izzive in priložnosti zaposlenih, se nanje hitro in primerno odzivajo ter jih uporabljajo za doseganje svojih namer. Kaj se od vodij pričakuje? Da k obstoječim vedenjem in kompetencam ter načinom razmišljanja dodajo nove, s katerimi bodo razširili svoje izbire. Tako bodo povečali svojo vplivnost, odprli nove možnosti delovanja, organiziranja človeških in drugih virov ter zagotavljanja učinkovitosti in uspešnosti.

Model nakazuje, kako lahko vodje postanejo učinkoviti pri številnih različnih izzivih, ki jih ponujajo organizacijska okolja in zagotavlja rešitve glede na potrebe razvoja posameznikov v skupini.

DENIS HILČER, POSLOVNI TRENER IN COACH, WWW.KADROOM.SI

12 KORAKOV ZA USPEŠEN PRENOS DRUŽINSKEGA PODJETJA

Tretji korak:

So potomci sposobni uspešno nadaljevati družinsko dejavnost?

V prejšnjem mesecu smo se spraševali, ali so nasledniki motivirani za prevzem odgovornosti. Ugotovili smo, da je takšnih zgolj 9 %. Četudi so motivirani, pa ni nujno, da so tudi sposobni nadaljevati posel svojih staršev. Kako ukrepati, če to ugotovimo?

Je boljše najeti menedžerja ali prodati podjetje? Težko vprašanje. Večina staršev reagira čustveno in se tega sploh ne sprašuje. Vztrajajo, da podjetje prevzamejo nasledniki. Zaradi strahu pred propadom težko ustvarjenega posla ostajajo prokuristi in/ali lastniki podjetja in nadzirajo poslovanje. Koliko časa? Kaj se bo zgodilo, ko se bodo starši dokončno umaknili?

V prejšnjem članku sem omenil, da se večina družinskih podjetij formalno prenese. Bodisi z lastniškega bodisi z vodstvenega vidika. Kolaps večine od dveh tretjin družinskih podjetij se zgodi po formalnem prenosu dejavnosti. Ključni razlog je čustvena navezanost staršev in neracionalne odločitve. Čeprav globoko v sebi večina ve, da v zamišljeni situaciji ni prihodnosti, v njej vztraja, ker se boji resnici pogledati v oči.

Prva zgodba: Hči ni bila sposobna prevzeti očetovega posla

Oče je po osamosvojitvi Slovenije začel gradbeno dejavnost. Ker se je takrat veliko gradilo, je posel rasel. Kmalu je podjetje postalo srednje veliko. Oče se ni več ukvarjal z izvajanjem del, pač pa je zgolj še organiziral delo in pridobival naročila. Ker je do položaja direktorja prišel na naraven, postopen način, se je vmes priučil poslovanja in opravil tudi nekaj tečajev poslovođenja.

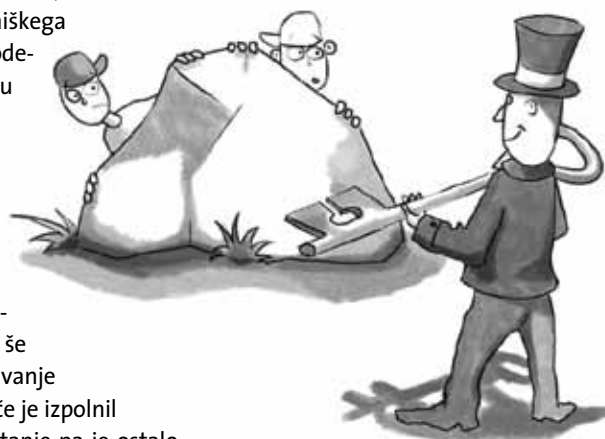
Ker ni imel moškega potomca, je najstarejšo hčer vpisal na gradbeno šolo s ciljem, da ga bo čez čas nadomestila in

prevzela podjetje. Po opravljeni srednji šoli jo je nagovoril, da se vpiše na ekonomsko fakulteto. Prepričan, da bo tam dobila dovolj podjetniškega znanja za uspešno vodenje dejavnosti, ji v času šolanja ni omogočal pridobivanja poslovnih izkušenj.

Po zaključnem šolanju jo je postavil na mesto direktorja. Zamislil si je, da bo hči formalni vodja, sam pa bo še vedno skrbel za pridobivanje poslov. Leta so tekla. Oče je izpolnil pogoje za upokožitev, stanje pa je ostalo nespremenjeno. Hčeri je ustrezala varna služba, zato očeta ni spraševala, kdaj in kako bo nanjo prenesel odgovornost.

Nekega običajnega delavnega dne, se je oče na gradbišču poškodoval. Pri padcu z gradbenega odra, si je zlomil nogo in utrpel še nekaj manjših poškodb. Zlom noge je bil zapleten, zato je okrevanje trajalo več kot leto dni. V tem času je podjetje izgubilo večino poslov. Hči, ki ni bila niti motivirana, še manj pa sposobna pridobivati nove kupce, je bila primorana odpustiti.

O stanju podjetja se je hitro razvedelo. Nekaj zidarjev je odšlo samih, nekaj so jih »pograbila« druga podjetja in ostalo je le še nekaj tistih, ki sami niso bili sposobni kakovostno izvajati zidarskih del. Hči je bila tako primorana izvedbo zadnjih naročil prepustiti drugim izvajalcem in odprodati sredstva. Podjetje

je tako v dobrem letu po očetovi nesreči zaključilo s poslovanjem. Ker hči ni bila usposobljena za vodenje, so »pridelali« celo nekaj poslovne izgube.

Analiza napak, ki jih je naredil oče:

1. Hčer nikoli ni vprašal, ali si želi biti dejavna v podjetju oziroma gradbeni dejavnosti.

2. Menil je, da je dovolj, da hči opravi šolanje in je to znanje zagotovilo za prihodnost. Če bi bila hči motivirana, je dejansko izbral dobro kombinacijo šolanja. Ker pa motivacije ni bilo, je bila izbira popolnoma napačna.

3. Hči je postala slamnati direktor. Vse odločitve je oče sprejemal samostojno. Kakšen je bil sploh njegov namen? V resnici tega niti sam točno ne ve. Nekje je verjetno slišal, da je dobro imeti naslednika.

4. Ko se je zgodila nesreča, je odločanje želel usmerjati iz bolniške postelje. Veliko boljše bi bilo, če bi podjetje najelo menedžerja za čas očetovega okrevanja.

5. Menedžer bi lahko istočasno hčer učil gradbenega posla. Očitno oče tega ni razumel.

6. V Inštitutu MoST zagovarjamo, da se prenos odgovornosti začne najmanj 5 let pred upokojitvijo. Kot večina drugih je tudi ta oče čakal predolgo ...

7. Je imel oče načrt za postopen prenos dejavnosti na hčer? Zelo očitno ga ni imel.

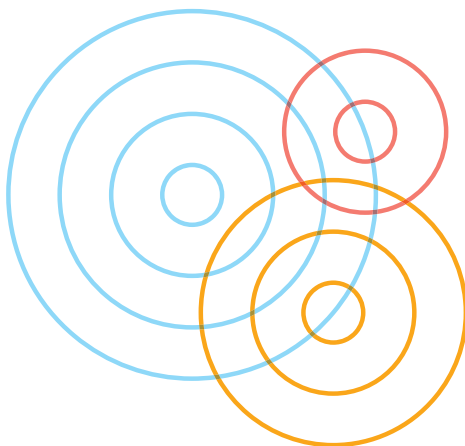
To je samo nekaj ključnih iztočnic. Napak je bilo še več, vse pa izvirajo iz čustvenega doživetja posla. Oče je bil preprosto preveč navezan na svojo dejavnost, da bi lahko razmišljal o prenosu odgovornosti in postopnem sestopu s »prestola«. V veliko primerih je tako, zato se pojavijo konflikti, ki so glavni razlog za propad kar dveh tretjin družinskih podjetij.

Kljub temu dejstvu nekateri ustanovitelji želijo predati svoje podjetje potomcem. Problem nastane, če starši predolgo odlašajo s prenosom odgovornosti, potomce pa sčasoma postane strah in posledično niso sposobni samostojno voditi družinske dejavnosti. Naslednji primer govori prav o tem.

Druha zgodba: Sinova nista bila sposobna nadomestiti očeta

Srednje veliko podjetje se je ukvarjalo s predelavo plastike in kovine. Izdelovali so najrazličnejše zahtevne izdelke. Več kot polovico so izvažali v evropske države, nekaj v ZDA, manjši del pa so prodali v Sloveniji. Podjetje je konstantno raslo. Oče je ob tem »pozabil«, da je treba naloge delegirati in bil posledično sčasoma nenadomestljiv. To je za slovenski prostor precej običajno.

Oba sinova je skozi šolanje usmerjal na način, da bi nekoč postala njegova zamenjava. V mlajšem je videl prihodnjega direktorja, v starejšem pa vodjo tehnologije in razvoja. Oba sta končala strojno tehnično srednjo šolo. Na očetovo pobudo je mlajši pozneje zaključil menedžment, starejši je diplomiral na visoki šoli za strojništvo.

center za družinsko podjetništvo

Izobrazbi primerno sta se v podjetju tudi zaposlila. Mlajši se je ukvarjal z marketingom, starejši je postal vodja proizvodnje. Svoje delo sta opravljala uspešno. Ključen problem je bil, da sta opravljala zgolj ozek segment tistega, kjer naj bi nekoč nadomestila očeta. Če bi oče odgovornost prenašal postopno in jima dopuščal tudi učenje na lastnih napakah, težav praktično ne bi bilo, saj sta bila oba potomca sposobna in tudi motivirana za učenje in napredovanje.

Očeta sta večkrat nagovorila, naj jima prepušča več nalog oziroma odgovornosti, vendar zaman. Ni se zmenil za njune želje, pač pa je vztrajal, da ga bosta nadomestila po upokojitvi. Do takrat naj pridobivata izkušnje in se izkažeta na svojih področjih. Konflikt se je stopnjeval, saj sta potomca vztrajala, da to ni dovolj, če se želita pripraviti na prevzem vseh funkcij, ki jih je opravljal.

Jasno jima je bilo, da ga bo zelo težko nadomestiti, saj je opravljal praktično vse ključne naloge. Oče se za njuno razmišljanje ni zmenil. Konflikt je povzročil, da se je njuna motivacija zmanjševala. Posledično sta obupala in se tudi nehala izobraževati, predvsem pa sta se počutila vsak dan manj sposobna. Začela sta razmišljati, da bo tovrstno vodenje povzročilo velik problem, ko se bo oče umaknil. Iskala sta način, da bi to spremenila, vendar zaman.

Prišel je čas očetove upokojitve. Formalno se je sicer upokojil, vendar ostal prokurist podjetja in še vedno opravljal vse funkcije, kot do tedaj. Spremenilo se ni popolnoma nič. Tako stanje je trajalo

več kot pet let. Pri skoraj sedemdesetih se je oče končno odločil, da bo odgovornost prenesel na sinova. Prepričan, da komaj čakata, je doživel šok.

Potomca sta mu zaupala, da se ne počutita dovolj sposobna, da bi ga nadomestila. Podjetje je v zadnjih desetih letih, ko so se prepirali okrog prepuščanja odgovornosti dodatno zraslo. Oče je s svojo neverjetno energijo in trmo vztrajal pri utečenem načinu vodenja, ki pa je bil za tako veliko organizacijo popolnoma neprimeren. Že zdavnaj bi morali profesionalizirati funkcije in si razdeliti področja vodenja.

Namesto zahvale in hvaležnosti, ki jo je pričakoval od obeh sinov, je dobil odgovor, da se ne čutita sposobna prevzeti dejavnost in naj rajši podjetje prodajo. Nista se šalila. Očetu je s svojo trmo in vztrajanjem na svojem neomajnem stališču uspelo »prepričati« potomca, da sta nesposobna za uspešno vodenje. **Bi bilo drugače, če bi ta korak opravil sedem let prej?**

Za konec bi vas povabil na predavanje, kjer bomo govorili tudi o davčnem vidiku prenosa. Predavanje bo potekalo v sredo, 16. maja, ob 11. uri na OZS, Celovška 71, Ljubljana. Poskrbite, da boste na prenos pripravljeni in ne čakajte do zadnjega. Prijavite se na www.ozs.si/Dogodki. Konec junija se lahko udeležite 5-urne delavnice *Kako uspešno prevzeti in nadaljevati družinsko dejavnost*. Več o tem na www.most-institut.eu.

UROŠ KAVS, INŠTITUT MOST

Najdite nove poslovne partnerje

v največji poslovni mreži podjetij v Evropi

Borza omogoča podjetjem brezplačen vpis ponudbe, objavo oglasa v tujini, iskanje med ponudbami in povpraševanji tujih podjetij ter povezovanje ustreznih ponudb in povpraševanj. Z več sto novih profilov podjetij dodanih vsak teden je borza ena največjih na svetu. V borzo so vključena MSP iz držav EU, centralne in vzhodne EU ter mediteranskih držav in deluje po standardiziranih postopkih, ki jih je postavila EU agencija za MSP (EASME).

www.ozs.si/een

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

★ RAZSTAVA VOZIL IN OPREME ★ SREČANJE PREVOZNIKOV ★
STROKOVNI POSVETI ★ ZABAVA ★ MEGA PRIREDITEV

PETEK

SOBOTA

25. - 26. maj 2018

Ljubljana - BTC - Logistični center

www.transport-show.si

Revija Transport

SEKCIJA ZA PROMET

Povezovanje in še širša podpora!

Po enem letu od izredne skupščine so prevozniki tudi v novem mandatu z veliko večino zaupali vodenje sekcije dosedanji ekipi, ki se je z dobrim pristopom in prizadevnim delom odlično izkazala. Delovne skupine znotraj upravnega odbora ostajajo, vsaka zase sledi svojemu poslanstvu. Ostaja tudi poziv vsem članom, da sekciji povedo, kakšne težave morebiti imajo, ta pa bo pristopila k sistemskemu reševanju. V ta namen je sekcija ustanovila tudi Rdeči telefon, nujno telefonsko linijo, ki bo na voljo prevoznikom, nosilcem dejavnosti, v primeru nujnih vprašanj ali zapletov pri delu.

Upravni odbor Sekcije za promet pri OZS bo še naprej vodil Peter Pišek, ki tudi ni spremenil njegove sestave. Kot prvo je v novem mandatu podpisal pogodbo o sodelovanju z mednarodnim podjetjem DKV Euro Service, ki bo v prihodnje z rednim mesečnim prispevkom sekciji izdatno pomagalo pri izvajanju njenih zastavljenih ciljev.

Aprila je potekala redna volilna skupščina Sekcije za promet pri OZS in glede na to, da so prevozniki pred slabim letom dni imeli izredno skupščino in takrat na novo zastavili svoje delo, tokrat skupščina sprememb ni prinesla. Z veliko večino 37 glasov od prisotnih 43 so poslanci mandat ponovno zaupali dosedanjemu predsedniku **Petru Pišku**, ta pa je izrazil zaupanje svoji dosedanji ekipi in kot mandatar ohranil nespremenjeno sestavo upravnega odbora. Z zastavljenim delom torej nadaljujejo, ohranili pa so tudi vse delovne skupine. Člane so ponovno povabili k sodelovanju in jih hkrati

tudi pozvali, da izpostavijo svoje probleme in ovire ter z njimi seznanijo upravni odbor, ki jih bo obravnaval in čim prej poiskal rešitve.

Dobro in prizadevno delo sekcije so najprej prepoznali prav prevozniki, v zadnjem letu se je zato v zbornico in sekcijo včlanilo kar 160 novih članov, njen ugled pa raste tudi izven okvirov stanovske organizacije. Kot resnemu in odgovornemu partnerju ji zaupa vedno več sorodnih organizacij in podjetij, med zadnjimi je tako sekcijo v njenem novem mandatu podprlo tudi mednarodno podjetje DKV, ki ji bo kot pokrovitelj stalo ob strani in ji

pomagalo pri uresničevanju zastavljenih ciljev v prid logistiki in transportu.

Rdeči telefon

V smeri hitrega in učinkovitega reševanja problemov pa gre tudi nov projekt »Rdeči telefon«, ki so ga prevozniki oblikovali na svoji prvi seji upravnega odbora v novem mandatu. Gre za asistenčno pomoč prevoznikom, nosilcem dejavnosti, članom OZS v nepredvidenih situacijah. Če bodo pri opravljanju svoje dejavnosti doma ali v tujini na cesti nalezli na težave in jih sami nikakor ne bodo uspeli urediti, kot so na primer zapleti ob prehodu mej, poskusi korupcije, administrativne ovire ali težave z migranti, se bodo lahko za nujno prvo pomoč obrnili neposredno na strokovno službo svoje sekcije, ki jim bo na podlagi prejete dokumentacije in kratkega opisa dogodka skušala v najkrajšem roku problem tudi rešiti. Rdeči telefon na številki 01/5830 800 bo prevoznikom na voljo vsak delovni dan od 7. do 17. ure.

Zastoji na mejah

Na pobudo Sekcije za promet OZS je aprila v Vinkovcih potekal tudi meddržavni sestanek pristojnih mejnih nadzornih organov in prevoznikiških združenj Hrvaške, Srbije, Bolgarije in Slovenije. Razlog za sklic sestanka so bile dolge čakalne dobe tovornih vozil pri prehodu

01 5830 800

PON. DO PET. OD 7. DO 17. URE

NUJNA STROKOVNA POMOČ ZA PREVOZNIKE ČLANE OZS

državnih mej, ki trajajo tudi do 15 ur. Vozniki zaradi tega vse preveč dragocene delovnega časa porabijo za čakanje v kolonah. Prevozniki so opozorili tudi na gospodarsko škodo, ki nastaja zaradi vse prevečkrat neusklajenega dela nadzornih organov. Prosili so za izmenjavo dobrih praks in medsebojno pomoč predvsem v času, ko je promet občutno povečan. Nadzorni organi so obljubili, da bodo našli možnosti hitrejšega pretoka tovornih vozil, kakšne rešitve bodo predlagali, pa bomo izvedeli na ponovnem srečanju, ki bo junija v Beogradu.

ANTON ŠIJANEC

ZAČETEK NOVE POTI!

Aprila je prišlo do novega perspektivnega sodelovanja ter podpisa pogodbe med Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije in podjetjem DKV Euro Service. Novi partnerji so s ponosom oznanili začetek nove poti.

Podjetje DKV Euro Service je že več kot 80 let eden od vodilnih ponudnikov storitev na področju logistike in cestnega transporta. Nudi številne priročne rešitve za popoln nadzor nad stroški in upravljanjem z voznim parkom od brezgotovinskih storitev na več kot 70.000 plačilnih mestih do vračila davka iz tujine. DKV je član skupine DKV Mobility Services Group s skoraj tisoč zaposlenimi. Skupina, ki ima zastopstva v kar 42 državah sveta, je v letu 2017 zabeležila neto prodajo v višini 7,2 milijarde evrov.

Uroš Bračun, vodja prodaje v hčerinskem podjetju Slovenija, DKV Euro Service, storitve, d. o. o., je ob podpisu pogodbe povedal: »Upravljamo kartični sistem, ki smo ga razvili sami. Svojim strankam na domačem in tujih trgih omogočamo brezgotovinski nakup goriva, blaga in storitev, ki so povezane

z vozili. Poglobljeno sodelovanje z OZS nam veliko pomeni. Čeprav smo bili tudi do sedaj v rednih stikih in se udeleževali nekaterih dogodkov v organizaciji OZS, bomo imeli lahko v prihodnje še bistveno bolj tesne vezi. Zavedamo se, da moramo tudi podjetja, povezana s transportom, maksimalno prispevati k razvoju slovenskega prevoznništva, saj je tudi v našem interesu, da bi le to bilo čim bolj uspešno.«

Njihovo kartico DKV in On Board Unit trenutno uporablja več kot 170.000 zadovoljnih uporabnikov. Da vedo, kaj in kako delajo, dokazuje tudi to, da je kartica DKV lansko leto že trinajstič zapored prejela laskavi naziv Najboljša blagovna znamka v kategoriji kartic za gorivo in druge storitve. Aprila letos je podjetje DKV Euro Service kot partner družbe DARS cestninskim uporabnikom pomagalo tudi pri prehodu na nov sistem cestninjenja v prostem prometnem toku DarsGo, obvezen za vsa vozila z največjo dovoljeno maso nad 3,5 tone.

Oleggio
45° 36' N, 8° 38' O
2 x DKV storitve točenja goriva

Kamorkoli vas pelje pot!
DKV Cestnina, DKV Gorivo in DKV Povračila – zanesljivost brez meja.
dkv-euroservice.com

You drive, we care.

POLAGALCI TALNIH OBLOG

Člani sekcije na strokovni ekskurziji

Sekcija polagalcev talnih oblog je minuli mesec organizirala strokovno-družabno ekskurzijo v tovarno gotovih parketov in laminatov Tarkett, d. o. o. iz Bačke Palanke.

Udeleženci ekskurzije si imeli izjemno priložnost, da so si lahko ogledali proizvodne prostore v času polnega obratovanja. Ogled je s strokovno razlago proizvodnega procesa dopolnil glavni tehnolog v obratu gotovih parketov. Poleg ogleda samega procesa proizvodnje so se predstavniki polagalcev talnih oblog seznanili tudi s postopki, ki jih izvajajo v Tarkettu za spremljanje in zagotavljanje kakovosti njihovih izdelkov v laboratoriju za kakovost, sledila pa je tudi izčrpna predstavitev njihovega proizvodnega programa v razstavnih prostorih in Tarkett akademiji, ki ima prostore v sklopu industrijskega kompleksa v Bački Palanki.

Za obisk in ogled proizvodnje v podjetju Tarkett gre izjemna zahvala zaposlenim in vodstvu podjetja Lesoproduct, d. o. o. iz Celja, distributerju Tarkettovih produktov v Sloveniji, ki so poskrbeli tudi za dobro počutje udeležencev ekskurzije.

M. R.

Strokovna predstavitev izdelkov v razstavnih prostorih podjetja Tarkett.

Razlaga preverjanja in zagotavljanja kakovosti v prostorih laboratorija, ki deluje znotraj podjetja.

SEKCIJA FOTOGRAFOV

Modna fotografija v okviru festivala SeFF 2018

Sekcija fotografov pri OZS se je odzvala povabilu k sodelovanju na 3. Mednarodnem fotografskem festivalu SeFF – 2018. Člani sekcije so se 7. aprila udeležili delavnice o modni fotografiji. Delavnico je vodil priznani modni fotograf **Dejan Nikolić** v sodelovanju s podjetjem MR fotograf Sežana, asistiral mu je **Egidij Rodica**, koordinator pa je bil **Andrej Murovec**.

Udeleženci so lahko sledili pripravi na snemanje od ličenja do priprave luči, fotografiranju in posameznim fazam dela ter končnemu izboru in obdelavi fotografij. Seznanili so se z osnovami modne fotografije, različnimi načini studiojske osvetlitve, delom s profesionalnimi modeli in končno postprodukcijo.

A. P., SLIKA: BRANKO FURLANIČ

Nov študij oblikovanja nakita

Ob množični ponudbi cenenega, industrijsko izdelanega nakita si člani Sekcije zlatarjev in draguljarjev pri OZS prizadevajo, da bi njihovi izvirni in ročno izdelani izdelki v javnosti pridobili večjo prepoznavnost.

Ker se s širjenjem vrste materialov, ki se danes uporabljajo v zlatarstvu, širijo tudi možnosti oblikovanja unikatnih zlatarskih izdelkov, sekcija zlatarjev in draguljarjev podpira odločitve Fakultete za dizajn, da odpre nov študijski program Nakit, ki bo zaobjel različna področja izdelovanja zlatarskih izdelkov: od umetniškega in modnega, do industrijskega načina izdelovanja.

Študij nakita bo na dodiplomski ravni združeval teorijo in prakso v umetnosti in oblikovanju, tehnologiji in podjetništvu. V določenem segmentu bodo študenti pridobili potrebne spretnosti, ki pokrivajo različna področja med umetnostjo, obrtjo in tehnologijo. Pridobili bodo predvsem znanje o razumevanju vseh vrst nakita, izkustvena in strokovna znanja, kot so izdelovanje nakita iz plemenitih kovin ali zlitin ali iz dragih in poldragih kamnov, tudi v kombinaciji z drugimi materiali, znanje o obdelovanju dragih in poldragih kamnov, popravilo izdelkov iz plemenitih kovin in snovanju kovancev iz plemenitih kovin.

Fakulteta za dizajn, samostojni visokošolski zavod, je bila ustanovljena leta 2005 kot Visoka šola za dizajn in je od leta 2011 pridružena članica Univerze na Primorskem. Izvaja akreditirani triletni visokošolski strokovni študijski program prve bolonjske stopnje Dizajn in magistrski študijski program druge bolonjske stopnje Dizajn. Dodiplomski triletni študijski program prve stopnje obsega pet smeri: Notranja oprema, Tekstilije in oblačila, Vizualne komunikacije, Dizajn management in v akademskem letu 2018/2019 nov študij – Nakit.

Namen novega študija

Namen priprave dodiplomskega študija smeri Nakit je bil predvsem odprava vrzeli v možnosti pridobitve znanja s področja, ki se specifično ukvarja z nakitom, saj v Sloveniji do sedaj ni bil mogoč visokošolski študij samo te vrste. Cilj študija je razvijanje različnih vrst nakita, z visoko stopnjo teoretičnih, izkustvenih in strokovnih znanj, načrtovalske metodologije, poslovnim upravljanjem, načrtovanjem in trženjem. Fakulteta želi usposobiti prihodnje oblikovalce, ki bodo s svojim strokovnim znanjem uspešno pripomogli k povečanju možnosti prodora in razvoja slovenskega oblikovanja in tudi gospodarstva na globalni trg.

Studio kot najpomembnejša oblika študija Nakit

Poudarek študija Nakit bo na nosilnih predmetih – studiij, kjer se bodo študenti spoznali z različnimi vrstami materialov in njihovo uporabo v nakitu. Delo v studiij bo podprto s teoretično-praktičnimi vsebinskimi sklopi. Študij smeri Nakit je zasnovan

tako, da bo z vertikalno povezavo nadgrajeval znanje različnih področij nakita. V prvem letniku se bodo študenti spoznali s konceptualno-umetniškim snovanjem nakita, nadaljevali z raziskovanjem prostora, telesa in nakita v drugem letniku, ter zaključili študij s spoznavanjem industrijskega oblikovanja nakita. Študijski proces na smeri Nakit je zasnovan izrazito interdisciplinarno, saj je prepleten z drugimi študijskimi vsebinami na Fakulteti za dizajn.

V sekciji zlatarjev in draguljarjev so prepričani, da bodo študenti smeri Nakit pridobili ustrezno znanje in kompetence za delovanje na različnih področjih, povezanih z nakitom in bodo zaposljivi v večjih in manjših podjetjih, kjer bodo sposobni razvijati tako tehnološke, kot oblikovalsko vrhunsko izdelane produkte z visoko dodano vrednostjo. Zaradi interdisciplinarnosti znanj, ki jih bodo pridobili diplomanti smeri Nakit, jim bodo omogočene zaposlitvene možnosti tudi v lastnih podjetjih, ki bodo lahko vpete tako v naš kot v širši mednarodni prostor.

G. L. P.

TRAJANJE, SISTEM ŠTUDIJA IN POGOJI VPISA

Študij Nakita je zasnovan po kreditnem sistemu ECTS, kar omogoča vključevanje študijskega programa v kreditni sistem študija v Sloveniji in tujini. Študij traja tri leta, kjer študent v vsakem letu zbere po 60 točk, skupaj 180 točk ECTS. Po koncu dodiplomskega izobraževanja pridobi diplomant naziv diplomirani dizajner/diplomirana dizajnerka z navedbo smeri študija.

V program se lahko vpišejo kandidati, ki so opravili splošno ali poklicno maturo ali zaključni izpit v kateremkoli štiriletnem srednješolskem programu ter uspešno opravili preizkus nadarjenosti za študij na smeri Nakit, ki bo potekal po Pravilniku o preizkusu nadarjenosti Fakultete za dizajn in pravilih Vpisne komisije Univerze v Ljubljani. Predvideno število vpisnih mest je 10 ter dodatno 3 mesta za tuje državljane.

Več informacij je na voljo na sedežu Fakultete za dizajn, Prevale 10, Trzin po predhodnem dogovoru ali pišite na e-naslov: petra.bole@fd.si.

SEKCIJA PLASTIČARJEV

Dvodnevno strokovno srečanje plastičarjev

Sekcija plastičarjev pri OZS tudi letošnje leto organizira dvodnevno strokovno srečanje plastičarjev, ki bo po nekaj letih ponovno v Beli krajini. Potekalo bo 15. in 16. junija 2018 v Hotelu Bela krajina v Metliki. Ne zamudite torej zanimivih strokovnih predavanj in prijetnega druženja v družbi kolegic in kolegov.

Sekcija bo na dogodku svojim članom zagotovila strokovno izbrana predavanja uveljavljenih predavateljev in splošne aktualne teme s področij, ki so potrebne in zanimive pri vsakodnevnem delu. Za čim bolj prijetno počutje bo strokovni del povezan s prijetnim neformalnim druženjem, kjer bo mogoče na osebni ravni vzdrževati in navezovati nove poslovne stike.

Srečanje se bo začelo s strokovno delavnico, ki bo povzela v lanskem in letošnjem letu aktualno temo in nove obveznosti, ki jih je prinesla novela Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo in spremembe predpisov, ki vzpostavljajo obveznosti tudi za podjetja, ki ne dosegajo predpisanega praga 15 ton embalaže dane na trg v RS.

Predavanja se bodo nadaljevala s splošnimi podjetniškimi vsebinami in

SEKCIJA ELETRONIKOV IN MEHATRONIKOV

Ugodno na 1. IKTEM konferenco

Na pobudo sekcije elektronikov in mehatronikov je OZS pokroviteljica 1. IKTEM konference, ki bo konec maja v Kranjski Gori. Organizirata jo uredništvi revij Svet elektronike in Svet mehatronike s katerima naša sekcija že več let dobro sodeluje. Člani sekcije in OZS se konference lahko udeležite s 30% popustom pri kotizaciji.

Konferenca je namenjena strokovnjakom s področij ITK, elektronike in mehatronike, ki delajo v razvoju in proizvodnji. Potekala bo v obliki »Hands-on« delavnic in tehnično obarvanih predavanj, na katerih bodo udeleženci

poslušali vrhunske strokovnjake iz tujine in Slovenije.

Program bo obsegal IoT in NB IoT, 3D printanje kovine, LoRa, 3D skeniranje, EMC, CAD/CAM programsko opremo (3D Experience, Mentor, Altium), LT

SPice simulacije za elektronike, tehnike novih stikalnih pretvornikov, trende v automotive elektroniki, napredno uporabo sodobnih osciloskopov, delavnico programiranja Android naprav in še mnogo več.

sicer, kaj vse mora obrtnik-podjetnik vedeti in kako se pripraviti za obisk delovnega inšpektorja.

V sklopu dvodnevni predavanj bo velik poudarek na stroki. Beseda bo tako tekla o kombinaciji materialov, ki so pogoj za reciklažo, o naprednih dodatkih, ki omogočajo nove lastnosti plastike, o modifikaciji reciklatov in »virgin« materialih s pomočjo karakterizacijskih metod. Predavala bosta znana specialista s tega področja mag. Silvester Bolka in Janez Navodnik s Fakultete za tehnologijo polimerov, Slovenj Gradec. V skladu s tradicijo boste obiskali tudi lokalno podjetje Folex d.o.o. ter se ob degustaciji vin in večerji družili v priznani Kleti Šturm. Dogodek se bo končal z aktivno delavnico Podjetje smo ljudje, kjer boste s Sašo Einsiedler, mentorico za osebni in poslovni uspeh, ugotavljali, kako motivirati zaposlene in doseči večjo pripadnost podjetju.

Več o srečanju in prijavnica bo objavljena na spletni strani sekcije plastičarjev, člani sekcije pa boste o dogodku obveščeni tudi po e-pošti. Za več informacij se lahko obrnete na sekretarko sekcije Valentina Melikč, tel.: 01 58 30 541, valentina.melkic@ozs.si.

Pridite v Belo krajino in ne zamudite zanimivih strokovnih predavanj ter prijete družjenja. Vljudno vabljeni!

A.Š.

Po uradnem delu prvega dne se bodo udeleženci z A kotizacijo lahko udeležili tudi Zip-line spusta s planiške velikanke, zvečer pa bo potekalo skupno druženje ob degustaciji devetih vrst piva malih slovenskih pivovarjev.

Konferenca bo potekala **od 31. maja do 1. junija 2018 v Kranjski Gori v hotelu Ramada resort**. Več o dogodku lahko najdete na spletni strani iktem.svet-el.si.

Za več informacij in prijave obiščite spletno stran sekcije ali pišite sekretarki sekcije Valentini Melkič na naslov valentina.melkic@ozs.si. Pri prijavi lahko člani OZS izkoristite 30% popust, ki ga na podlagi sodelovanja z organizatorjem konference omogoča Sekcija elektronikov in mehatronikov pri OZS kot pokrovitelj dogodka.

A.Š.

ODBOR ZA ZNANOST IN TEHNOLOGIJO

Junija na Industrijski forum IRT

Na letošnjem jubilejnem 10. Industrijskem forumu IRT naša stanovska organizacija s svojim Odborom za znanost in tehnologijo pri OZS sodeluje kot partnerska zbornica. Zato odbor vabi vse, ki vam industrijske inovacije pomenijo izziv, da izkoristite ugodne pogoje udeležbe ter 4. in 5. junija 2018 v Portorožu namenite svoj čas temam in ljudem, ki razmišljajo podobno.

Dogodek je namenjen predstavitvi dosežkov in novosti iz industrije, inovacij in inovativnih rešitev iz industrije in za industrijo, primerov prenosa znanja in izkušenj iz industrije v industrijo, uporabe novih zamisli, zasnov, metod, tehnologij in orodij v industrijskem okolju, resničnega stanja v industriji ter njenih zahtev in potreb, uspešnih aplikativnih projektov raziskovalnih organizacij, inštitutov in univerz, izvedenih v industrijskem okolju, ter primerov prenosa uporabnega znanja iz znanstvenoraziskovalnega okolja v industrijo.

V proizvodnem, razvojno-raziskovalnem in izobraževalnem okolju želijo organizatorji in njihovi številni partnerji, tudi naša stanovska organizacija, spodbujati inovativnost, razvojno usmerjenost in tehnološko odličnost, kot pomembne dejavnike uspešnosti in boljše kakovosti življenja. Strokovno javnost želijo seznaniti z novostmi, inovacijami, rezultati raziskav in razvoja, sodobnimi tehnologijami in njihovo uporabo ter domačimi in tujimi izkušnjami, s katerimi lahko izboljšamo poslovanje in povečamo konkurenčno prednost slovenskih proizvodnih podjetij.

Udeleženci bodo v dveh dneh lahko spoznali številne dosežke slovenske industrije in posameznikov, slišali vabljenega predavatelja vplivnih strokovnjakov na njihovih področjih, sodelovali na aktualni okrogli mizi o pomenu inovacij in razvoja za večjo gospodarsko rast, videli, kdo bo prejel priznanje Taras za najuspešnejše sodelovanje gospodarstva in znanstveno-raziskovalnega okolja na področju inoviranja, razvoja in tehnolo-

gij, na voljo bo več kot 40 predstavitev strokovnih prispevkov vabljenih in prijavljenih predavateljev, velika strokovna razstava ter druženje in izmenjava dobrih praks.

Odbor za znanost in tehnologijo pri OZS vas zato vljudno vabi k obisku jubilejnega 10. Industrijskega foruma IRT, ki bo potekal v Portorožu, 4. in 5. junija 2018, več informacij najdete na www.forum-irt.si.

Če želite izkoristiti skupaj kar 15% popust pri kotizaciji za dogodek, se morate nanj prijaviti vsaj do 25. maja 2018, ob prijavi pa nujno navesti, da ste člani OZS.

A.Š.

ŠKOFJA LOKA

Podjetniške aktivnosti v zbornici

V Območni obrtno-podjetniški zbornici Škofja Loka obravnavajo vroče teme, ki jih prinašajo spremembe zakonodaje za obrtnike in podjetnike, aktivne so strokovne sekcije, pripravljajo pa se tudi na tradicionalni Teden obrti in podjetništva na Loškem, ki bo konec maja.

Pred kratkim so tako pripravili izobraževanja na temo poročanja o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo, izpolnjevanja določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma ter Zakona o graditvi objektov, ki so bila zelo lepo obiskana.

Od sekcij so bili najbolj aktivni lesarji, ki so se sredi aprila podali na strokovno ekskurzijo v Srbijo, kjer so srečali s stankovskimi kolegi iz Privredne komore Srbije.

Po pozdravnih nagovorih organizatorja srečanja Dejana Zriliča, podpredsednika OOO Škofja Loka Matjaža Oblaka in predsednika Sekcije lesarjev pri OOO Škofja Loka Uroša Jenka, je besedo dobila Slobodanka Džinović Kojić iz pisarne za podjetništvo gospodarske zbornice Srbije. Prisotnim je na kratko predstavila organizacijske segmente in delovanje njihove zbornice, ki ima še vedno obvezno članstvo. Za lesarje so bili predvsem zanimivi podatki, ki jih je kasneje predstavila Ivana Putnik iz Združenja za gozdarstvo, predelavo lesa in industrije pohištva pri gospodarski zbornici. Povedala je, da ima Srbija okoli dva milijona dvestopetdeset tisoč hektarjev gozdov,

od tega jih je 53 % v državni lasti. V lesnopredelovalni industriji ima Srbija 2105 mikro in malih ter 77 srednjih in velikih podjetij, skupaj pa lesna industrija Srbije zaposluje skoraj 23.000 ljudi. Lesna industrija je tako poleg prehranske drugi največji gospodarski sektor. Sledili so bilateralni razgovori med udeleženci o možnostih poslovnega sodelovanja v prihodnje.

Maju na Loškem številni podjetniški dogodki

OOO Škofja Loka v maju pripravlja različne podjetniške vsebine, ki so namenjene podjetnikom in obrtnikom na Loškem. Pod skupnim sloganom **Skrb za zdravje – temelj podjetniškega uspeha** bo v soboto, 12. maja, potekala delavnica o tem, kako na zdrav način s hrano stopiti odvečne kilograme. Teden dni pozneje, v soboto, 19. maja, bo potekalo **usposabljanje voznikov (Koda 95)** po programu za leto 2018. Z novim zakonom o varstvu osebnih podatkov je država poskrbela za nove obveznosti na tem področju. V izogib nepravilnostim v podjetjih in izrekanju visokih kazni s strani inšpektorjev, bo v sredo, 16. maja, še seminar **Kako se pripraviti na novosti na področju varstva osebnih podatkov**, ki ga bo vodil Jaka Repanšek.

V drugi polovici maja (od 19. do 25.) pa bo potekal že **12. Teden obrti in podjetništva na Loškem (TOP)**, ki ga OOO Škofja Loka pripravlja v sodelovanju z Razvojno agencijo Sora ob finančni podpori občin Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri. Tudi letošnji program bo prinesel pestro vsebino za različne ciljne skupine. Teden se bo začel v soboto, 19. maja, s tradicionalnim pohodom

Dvostranski pogovori med slovenskimi in srbskimi obrtniki in podjetniki.

obrnikov in podjetnikom, nadaljeval pa v nedeljo, 20. maja, s TOP pogovornim večerom z uspešnimi mladimi podjetniki.

Vsem, ki se želijo podati v podjetniške vode, bo namenjeno skupinsko svetovanje Gremo mi na svojo!, ki bo v torek, 22. maja. Naslednji dan, 23. maja, pa bo v Sokolskem domu odprtje že tradicionalne razstave izdelkov dijakov Šolskega centra Škofja Loka in podelitev nagrad najbolj kreativnim dijakom.

Svoja vrata bosta v tednu obrti in podjetništva na stečaj odprla tudi Coworking center Lokomotiva v Škofji Loki in Coworking center Mizarnica v Žireh. TOP se bo končal v petek, 25. maja, ko bo svoja vrata za obiskovalce odprlo podjetje Polcom, d. o. o. v Poljanah pri Škofji Loki, ki je v letošnjem letu odprlo novo tovarno, opremljeno z najsodobnejšimi stroji in opremo.

Podrobnejši program 12. Tedna obrti in podjetništva na Loškem – TOP 2018 je, tako kot vabila na druge omenjene dogodke, objavljen na spletni strani OOO Škofja Loka (www.ooz-skofjaloka.si).

PETRA DOLENC

Obisk škofjeloške sekcije lesarjev v Privredni komori Srbije.

Odpiranje poslovnih priložnosti

Ena izmed aktivnosti projekta SPOT je tudi odpiranje poslovnih priložnosti na način, da se podjetje predstavi potencialnim poslovnim partnerjem. Tokratni dogodek je bil namenjen predstavitvi sodobnega spletnega orodja CONTROL+ za spremljanje in nadzor zastavljenih ciljev v podjetju, javnem zavodu ali drugi obliki poslovnega subjekta v določenem obdobju na celotnem ali poljubno izbranem segmentu njegovega poslovanja.

Orodje je predstavilo Podjetje PIN-LAB, informacijske rešitve iz Celja, ki je bilo letos na Dunaju izbrano med 20 najboljših na področju informacijskih rešitev v svetovni konkurenci in deluje v skladu s svojim sloganom Start small, start simple. Dogodek, ki so se ga udeležila zainteresirana podjetja iz regije, je potekal na sedežu SPOT svetovanje Savinjska na OOZ Celje 18. aprila.

Udeleženci dogodka so se seznanili z orodjem, ki omogoča podporo in povezanost že obstoječih procesov in sistemov v podjetju. Z orodjem si podjetje zniža stroške, prihrani čas za komunikacijo, zmanjšajo se zamude v procesih, poveča se zaznavanje možnih nepravilnosti, poslovni procesi se skrajšajo, merjenje rezultatov pa je bolj učinkovito.

Primož Kristan, Tero plus, d. o. o.: »Predstavitve programske opreme Control+ podjetja Pinlab je bila zelo poučna. Programski paket je primeren za širšo uporabo v podpori poslovnih procesov v prodaji, trženju in projektnem vodenju. Razmišljamo o nadaljnjih pogovorih s predstavniki podjetja Pinlab. Vsekakor pozdravljam organizacijo tega in podobnih dogodkov v okviru projekta SPOT.«

Jure Pišek, Frigotransport Pišek&Hsf, d. o. o.: »Pred dogodkom si nisem predstavljal, da bo spletno orodje tako uporabno. Ugotovil sem, da je zanimivo za naše podjetje, ki se ukvarja z logistiko in zaposluje več kot 80 ljudi. Pred-

videvam, da nam v podjetju lahko zelo koristi predvsem za sledljivost in notranjo organizacijo poslovanja.«

Jasna Rihter, Pinlab, d. o. o.: »Predstavitve v okviru projekta SPOT svetovanja Savinjska je bila odlična priložnost za nas, da se predstavimo podjetjem in jim damo vpogled v našo programsko rešitev in njeno uporabo v poslovnih procesih. Na ta način podjetja pridobijo informacije o novih produktih, ki obstajajo na trgu in o tem, kako jim takšna

programska orodja lahko pomagajo pri bolj uspešnem poslovanju.

Da je naša rešitev res inovativna in napredna dokazuje tudi to, da smo bili izbrani izmed 200+ start-upi iz 20 držav in se bomo predstavili na največji Slovenski konferenci novosti PODIM v Mariboru, kamor pridejo investitorji iz celotnega sveta.«

MAG. TATJANA ŠTINEK,
SPOT SVETOVANJE SAVINJSKA

Mreženje med podjetnicami in obrtnicami pod okriljem SPOT svetovanje Savinjska in SPOT svetovanje Gorenjska

Podjetnice in obrtnice od Prebolda do Rogaške Slatine, v večini pa iz Celja, so se minuli mesec pod okriljem projekta SPOT svetovanje Savinjska in partnerja v projektu OOO Celje udeležile največjega dogodka na področju ženskega podjetništva – 500 podjetnic. OOO Celje je poskrbela za udeležbo na dogodku, skupaj z Ragor SPOT svetovanje Gorenjska pa še za mreženje podjetnic iz obeh regij.

Udeleženke so se srečale tudi z vodjo projekta SPOT iz SPIRIT-a Ido Praček.

Skupen prevoz je omogočil udeleženkam iz savinjske regije, da so se tište, ki se prej niso poznale, med vožnjo spoznale, in drugim, da so utrdile obstoječe poslovne povezave. Že pred začetkom dogodka v Grand Hotelu Unionu v Ljubljani so organizatorke – svetovalke SPOT izvedle mreženje 32 udeleženk iz obeh regij.

Sicer pa je bil dan obarvan mednarodno z zanimivimi temami. **Madi Sharma**, predstavnica Evropskega socialnega sveta in podjetnica, je spregovorila o poslu

brez meja, o Mednarodnem poslovnem sodelovanju je govorila **Sanja Pantič Popović**, predsednica združenja poslovnih žensk Srbije, ekonomistka in mednarodna strokovnjakinja za žensko podjetništvo iz Beograda. Vroči krompir – zgodbo o podjetništvu, ljubezni, strasti in sanjah ženske je predstavila **Adisa Tufo**, ekonomistka in podjetnica iz Sarajeva, o ženskem emocionalnem menedžmentu pa je na zabaven način spregovoril psiholog **Željko Čurić**. Kako dogodek z aktivnim mreženjem spremeniti v poslovni

uspeh, je udeleženkam predstavil **Boško Praštalo**, ekonomist in podjetnik, o skupini Vzajemci pa je spregovoril **Klemen Kokalj**, direktor prodaje.

Dan je bil poln pozitivne energije, rdeče barve, zgodb o vzponih in izzivih v podjetništvu, o katerih so največ govorili gostje okrogle mize. Med odmori je bil čas za mreženje, za pridobivanje novih kontaktov, izmenjavo idej in poslovnih praks. Udeleženke so se srečale tudi z vodjo projekta SPOT iz SPIRIT-a **Ido Praček**.

Na dogodku so razglasili tudi najuspešnejšo podjetnico. Zmagovalka je **Ema Pogačar** z Bleda, direktorica in lastnica uspešnega podjetja Conditus, ki je na trgu uspelo s prodajo blejskih kremnih rezin.

Udeleženke so bile zadovoljne

Polne pozitivnih vtisov, novih poznanstev in doživetij so udeleženke odhajale z dogodka. Pozneje so povedale:

Petra Melanšek, Vivapen, d. o. o.:

»Kot vsako leto, so organizatorke dogodka tudi letos upravičile zaupanje in odlično opravile svojo nalogo. Nadvse me je navdušil dr. med. Željko Čurić, s katerim sem prepričana, da bova sodelovala in da ga bom lahko predstavila tudi sodelavcem, saj sva že vzpostavila kontakt.«

Ursula Kantužer, s. p.: »Zahvaljujem se SPOT svetovanju Savinjske za dobro organizacijo in možnost mreženja s podjetnicami gorenjske regije. Na dogodku 500 podjetnic je bila prisotna izjemno pozitivna energija in tako smo lahko dan

Že pred dogodkom 500 podjetnic so se obrtnice in podjetnice iz savinjske regije srečale z gorenjskimi kolegicami.

izkoristile za navezavo stikov z novimi podjetnicami in izmenjavo izkušenj ter srečanje z že prijateljskimi podjetnicami iz preteklih obdobj.

Ksenija Tacer, Tiskarna Koštomaj, d. o. o.: »Takšno smetano na torti v poslovnem svetu, kot je udeležba na dogodku 500 podjetnic, je zagotovo vredno pojesti. 'Izgubljen' službeni dan je investicija

v višjo dodano vrednost dela, ki ga opravljamo.«

Sonja Lendero, s. p.: »Toliko zbrane ženske pozitivne energije na enem mestu lahko prinese samo sinergijski učinek.«

Biserka Kišič, s. p.: »Dogodek 500 podjetnic je bil zelo pozitiven. Dan smo preživele v druženju z ženskami, ki so

vsaka po svoje navdih, v poslušanju zgodb, ki dajo energijo in moč za stopanje naprej po podjetniški poti ter predvsem super priložnost za ustvarjanje novih in utrjevanje obstoječih poznanstev. Le-ta so najbolj dragocen rezultat dneva in hvala OOO Celje in SPOT svetovanje Savinjska, ki nam je omogočila to druženje ter navezo globljih stikov tako z gorenjskimi kot vsemi ostalimi podjetnicami, ki smo jih imele priložnost spoznati. Skratka, današnji dan je bil dobra naložba. Hvala!«

Nevenka Mužič, s. p.: »Za menoj je čudovit dan poln druženja s podjetnicami iz Celja, gorenjske regije in celotne Slovenije. Lepo je bilo slišati zgodbe o uspehu na dogodku 500 podjetnic – to je super motivacija za delo naprej.«

Branka Aralica, s. p.: »Zanimiv dogodek v družbi zelo prijetnih podjetnic. Najlepša hvala Martini in Tatjani za odlično organizacijo in izvedbo.«

Violeta Štojs, s. p.: »Zelo sem zadovoljna s celotno organizacijo prevoza in dogodka. Najbolj mi bosta ostali v spominu dve misli dneva: če nisi za mizo si na meniju in ne odnehaj, temveč vztrajaj.«

Alenka Vodončnik, s. p., predsednica sekcije podjetnic in obrtnic OOO Celje: »Po šestih letih udeležbe na največji konferenci ženskega podjetništva – 500 podjetnic, je bilo letos čutiti spremembo organizatorja dogodka, a kljub temu je bil dogodek še vedno prijeten in prežet s pozitivno energijo.

Vesela sem, da smo pod okriljem SPOT svetovanja savinjske regije celjske podjetnice zastopale regijo v doslej največjem številu in tudi z novimi udeleženkami-podjetnicami. Najlepša zahvala mag. Tatjani Štinek in Martini Rečnik za odlično izvedbo udeležbe in priložnost mreženja s podjetnicami iz gorenjske regije.«

MAG. TATJANA ŠTINEK,
SPOT SVETOVANJE SAVINJSKA

Komu prenesti obrtniško znanje?

Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica se že vrsto let trudi mladim približati obrtniške poklice. Temu navkljub je pred novogoriškimi obrtniki težak izziv: kmalu ne bodo imeli komu prenesti svojega znanja. V poklicne srednje šole se vpisuje vse manj dijakov. Dejstvo je, da primanjkuje vseh poklicev na področju obrtnih dejavnosti, obrtniki in podjetniki pa lahko le z ustrezno in kvalificirano delovno silo odgovorijo na potrebe vsak dan bolj zahtevnega trga, hkrati pa ustvarijo več. Na to problematiko je zbornica skupaj s člani na tiskovni konferenci opozorila konec marca.

Predstavili so konkretne težave, s katerimi se obrtniki in podjetniki srečujejo, ko iščejo nove sodelavce, aktivnosti zbornice na področju promocije poklicev ter rezultate vprašalnika z naslovom Potrebe po kadrih, na katerega so odgovarjali obrtniki in podjetniki, člani OOO Nova Gorica.

Predsednik novogoriške OOO **Zoran Simčič** je ob tej priložnosti osvetlil težave, ki pestijo gradbeniški sektor. Ta se sicer po nekaj letih krize ponovno krepi,

pesti pa ga pomanjkanje ustreznega domačega kadra: »Iz jugoslovanskih republik ni več kadra. Če pa že pridejo iz teh dežel, smo le vmesna postaja do drugih evropskih držav!«. Meni tudi, da so vsi poklici v obrti in podjetništvu postali deficitarni, mladi se zanje ne odločajo. Potrebno je sodelovanje z državo in izobraževalnimi institucijami, je prepričan, in če se to začne danes, bodo prvi sadovi sodelovanja oprijemljivi čez pet ali šest let.

Preveč teorije, premalo prakse

Predsednik sekcije elektro dejavnosti pri novogoriški OOO **Milan Fornazarič** je pokazal na zgrešen šolski sistem, ki vse preveč poudarja teorijo, premalo pozornosti pa posveča praktičnemu delu. Časa primanjkuje, saj se kader z dolgoletnimi izkušnjami upokojuje. Kot opozarja **Mirjam Hrovat Biteznič**, predsednica tekstilne sekcije pri novogoriški OOO, drastično primanjkuje tudi usposobljenega tekstilnega kadra. Kot da to ni dovolj, se morajo dijaki, ki jih ta poklic zanima, izobraževati v prestolnici. Nekoliko bolje z vpisom kaže kozmetični dejavnosti, a morajo, kot je poudarila **Irena Silič Torkar**, predsednica sekcije kozmetikov, kozmetični saloni ta kader zaradi pomanjkanja prakse med izobraževanjem, še veliko naučiti.

Prav tako se obrtniki soočajo z izzivom davčne preobremenjenosti, pravi **Siniša Lozar**, podpredsednik sekcije gradbincev: »Delavcem le s težavo omogočimo primerno plačilo za cene, ki veljajo na trgu«. Ti se zato vse prevečkrat raje odločijo, da si kruh služijo na črno. Nekateri iščejo zaslužek v sosednji Italiji, kjer pa jih precej italijanskih delodajalcev za nekoliko višje plačilo poploma izčrpa.

Na OOO Nova Gorica so težave zaradi pomanjkanja ustreznega kadra predstavili predstavnikom medijev.

V katerih sektorjih je največ težav?

Najpogosteje iskani so delavci za preprosta dela so delavci v predelovalnih dejavnostih, vzniki težkih tovarnjakov in vlačilcev, skladiščniki, nabavniki ter prodajalci. To so tudi poklici, kjer imajo delodajalci največ težav pri zaposlovanju. Najpogostejši razlog je pomanjkanje delovnih izkušenj, specifičnih znanj in ustrezne izobrazbe, lahko preberemo v Napovedniku zaposlovanja 2017/II.

Direktorica OOO Nova Gorica **Tina Gerbec** je predstavila rezultate vprašalnika, ki ga je OOO izvedla v februarju med svojimi člani. Da so kadri dejansko problem med obrtniki in podjetniki dokazuje že dejstvo, da je skoraj tretjina članov zbornice odgovorila na vprašalnik. Največ je bilo tistih, ki se ukvarjajo s prevozništvom (16 %), z gradbeništvom (14 %), z vzdrževanjem in popravili motornih vozil, s trgovino in z gostinstvom.

Največ obrtnikov in podjetnikov išče elektrike/elektrotehnike, komercialiste, zidarje, avtoserviserje, pa tudi kader s področja gostinstva, prodajalce in trgovinske poslovodje, oblikovalce kovin, inštalaterje strojnih inštalacij in vznike tovarnih vozil.

Kar 71 % vprašanih meni, da je zakonodaja na področju zaposlovanja preveč toga, pri čemer kot glavni razlog navajajo preveč birokracije, problem odpuščanja v času krize, problem odpuščanja neustreznih kadrov in nefleksibilnost glede potrebe po občasni delovni sili (npr. v gostinstvu).

Mladim se približujejo s Promocijo poklicev

Da bi poklice približala osnovnošolcem OOO Nova Gorica od leta 2010 organizira dogodek Promocija poklicev. Vanj so vključeni učenci 9. razredov trinajstih osnovnih šol iz vseh šest goriških občin, ki dogodek tudi podpirajo. Letos bo Promocija poklicev, ko si bodo osnovnošolci ponovno lahko ogledali poklice neposredno v obratovalnicah obrtnikov in podjetnikov, potekala v četrtek, 15. novembra 2018.

ERIKA KONCUT

CELJE

Slovensko-turški poslovni večer

Sredi aprila je v Hotelu Evropa v Celju potekal večer z zanimivimi gosti. Organizator Celje International ga je pripravil v sodelovanju s Slovensko-turškim poslovnim klubom.

V uvodu je vse prisotne, ki so do zadnjega kotička napolnili srednjeveški stolp hotela, nagovoril **Miloš Rovšnik** pooblaščenec župana Mestne občine Celje. Udeležence je med drugim seznanil s sodelovanjem Mestne občine Celje in mesta Gaziantep iz Turčije ter s pobudo, da bi sodelovanje med mestoma nadgradili z gospodarskim sodelovanjem.

Pogovore z gosti **Mizyal Karabiber Naracoglu**, častno konzulko Republike Slovenije v Turčiji in podjetnico, **Gamze Dogan**, ekonomsko svetovalko, **Tomažem Benčino**, predsednikom uprave Cinkarne Celje, **Srečkom Pirtovškom**, predsednikom Slovensko-turškega poslovnega kluba, in **Primožem Puciharjem**, direktorjem družbe Pucihar, je vodil vodja projekta Celje International **Primož Kristan**.

Pogovor je bil osredotočen na izkušnje poslovanja slovenskih podjetij v Turčiji, na to, kako začeti poslovati na

turškem trgu in na poslovne priložnosti turška podjetja v Sloveniji. Predstavljen je turški trg in poslovna kultura ter skupne poslovne priložnosti in vlaganja turških in slovenskih podjetij.

Po uradnem delu je v sproščenem vzdušju potekalo druženje udeležencev, ki so imeli priložnost spoznati potencialne poslovne partnerje iz obeh držav.

Katarina Hohnjec, Hobytes, d. o. o.: »Zagotovo je dobro, da se organizirajo tovrstni dogodki in da izvemo, kakšno je stanje na drugih trgih. Želim si, da bi dobili še več konkretnih predlogov za sodelovanje med podjetji.«

Alenka Vodončnik, s. p.: »Tovrstni dogodki so priložnost za ustvarjanje novih poslovnih povezav in mreženja tako doma kot v tujini. Že na samem dogodku smo vzpostavili povezave za sodelovanje v prihodnosti.«

MAG. TATJANA ŠTINEK

VELENJE

Delavnica o premazovanju tal

Sredi minulega meseca so v prostorih OOO Velenje gostili delavnico pravilnega premazovanja tal iz različnih materialov, ki jo je pripravilo podjetje Makom, član velenjske zbornice. Udeleženci so dobili veliko uporabnih informacij in odgovore na vsa vprašanja.

Delavnica je temeljila na teoretičnem predavanju in praktičnem prikazu pravilnega premazovanja tal. **Tomaž Sijarto**, direktor podjetja Makom je med drugim povedal: »Poletje je čas, ko v ustanovah in podjetjih premazujejo tla. Med svetovanjem našim strankam o pravilnem premazovanju tal smo opazili, da imajo nekateri, kljub dolgoletnim izkušnjam, pri premazovanju tal še vedno težave. Specifik na tem področju je ogromno. Na trgu obstaja ogromno različnih vrst tal, izbira pravilnega premaza pa je odvisno predvsem od tega. Prav zato smo se odločili, da pripravimo triurno delavnico, kjer smo praktično prikazali pravi postopek nanašanja premazov in odstranjevanja le-teh. Hkrati pa so obiskovalci dogodka dobili odgovore na vsa vprašanja. Verjamem, da bo za vse udeležence

delavnice odstranjevanje starih premazov in nanos novih letos potekalo veliko lažje in predvsem bolj pravilno.«

Sijarto je poudaril, da je večina talnih oblog primerna za premazovanje, s tem pa zmanjšujemo razvoj bakterij, ohranjamo in vzdržujemo tla, dnevno čiščenje pa je za negovalce prostorov veliko enostavnejše in lažje zaradi drseče površine.

Premazovanje tal zahteva veliko znanja in izkušenj, kar je ključno za kakovosten nanos premaza. Bogato znanje in izkušnje so strokovnjaki iz podjetja Makom pokazali tudi v odgovorih na številna vprašanja udeležencev tokratne delavnice.

Zakaj je tla sploh treba premazovati?

Brez premazovanja bi tla hitro začela izgubljati svojo funkcionalnost, čiščenje takšnih tal pa bi bilo iz leta v leto težje in slabše. »Vse talne površine, ne glede na vrsto, vpijajo umazanijo iz okolice. Z gladkostjo tal zmanjšujemo vpijanje umazanije in povečujemo drsnost, medtem ko je na protizdrsnih tleh vpojnost umazanije bistveno večja,« poudarjajo v Makomu in dodajajo: »Na trgu se danes pojavlja veliko različnih vrst talnih oblog. Zanje včasih nismo prepričani, kakšnega izvora so, zato nam izbira pravilnega odstranjevalca povzroča preglavice. Tako

kot koža telesa potrebujejo tudi tla posebno nego. Ključnega pomena je, da tla vsaj enkrat letno premažemo s pravilno izbranimi premaznimi sredstvi, glede na vrsto tal.«

Na kaj je treba še posebej paziti?

Opozarjajo tudi, da se je treba na postopek odstranjevanja premaza in premazovanja tal dobro pripraviti. Poleg kemičnih sredstev, čistilnih pripomočkov in strojev je treba poskrbeti za zaščitna sredstva za varno delo, zelo pomembno pa je, da se pred nanosom premazov odstranijo vsi sloji starih premazov. Po fazi odstranjevanja sledi faza izpiranja z veliko količine vode in nevtralizacija tal.

Po končanem odstranjevanju in kakovostni nevtralizaciji tal sledi premazovanje. »Pred premazovanjem tla dobro očistimo s suho krpo, da odstranimo iz površine prašne delce. Premazno sredstvo nanašamo z orodjem za nanašanje premazov in posebno mikro krpo v obliki lamele. Premaza nikoli ne nanašamo s klasičnimi bombažnimi krpami, ki jih uporabljamo za dnevno čiščenje, saj vpijejo veliko količino premaza,« opozarjajo v podjetju Makom in dodajajo, da je treba na koncu premaz še dobro posušiti, preden se v prostor postavi pohištvo.

PETRA AVBREHT

Zbor članov in volitve

Kot že vrsto let zapored, je bil konec marca redni letni zbor članov OOO Črnomelj, na katerem so podelili tudi jubilejna priznanja. Glede na to, da se je organom zbornice iztekel mandat, so ob koncu dogodka izvedli še volitve za mandatno obdobje 2018–2022.

Predsednik **Stanislav Malerič** je v uvodnem delu poročila o delu predstavil dosežke obrtno-podjetniškega zborničnega sistema in izpostavil aktivnosti, ki jih je OOO Črnomelj izvedla v okviru temeljnih nalog zbornice. Kljub temu, da je bilo leta 2017 enkrat več vstopov v članstvo kot izstopov, je k rahlemu zmanjšanju članstva v primerjavi z letom 2016 prispevalo prenehanje poslovanja nekaterih članov. Vzrok za prenehanje je bila možnost upokojitve oziroma zaposlitve v drugih podjetjih. To pomeni, da razmere v podjetništvu kljub pozitivni gospodarski rasti še vedno niso ugodne.

Veliko je bilo izobraževalnih dogodkov in udeležencev na teh dogodkih, opravljenih je bilo veliko svetovanj, že nekaj let pa daje zbornica poudarek tudi promocijski dejavnosti. Tako je v preteklem letu kot ena izmed redkih območnih obrtno-podjetniških zbornic že dva-

najstič sodelovala na MOS v Celju, kjer so se člani s svojimi izdelki in promocijskim materialom predstavili skupaj s stanovskimi kolegi iz metliške zbornice. Tudi tokrat jim je stroške promocije delno pokrila Občina Črnomelj.

Tako kot vsako leto sta na zboru članov predsednik in sekretarka podelila 18 jubilejnih priznanj za 10, 20 in 40 let opravljanja dejavnosti. Za 10 let so tako priznanja prejeli **IPOD projekti, d. o. o., Alen Mujakič, s. p., Andrej Brodarič, s. p., Jurij Brozovič, s. p., Vladimir Domjan, s. p., Robert Grabrijan, s. p., Bojan Klemenčič, s. p., Andrej Kobe, s. p., Franci Požek, s. p. in Martina Štravs, s. p.**

Priznanja za 20 let so prejeli **Irena Dražumerič, s. p., Elektromehanika Kramarič, d. o. o., Zvonka Ljoki, s. p., Marjan Medoš, s. p., Andrej Rems, s. p. in Andrej Skukan, s. p.**

Prejemniki jubilejnih priznanj OOO Črnomelj.

Med jubilarji ni bilo letos nikogar, ki bi obrt opravljal 30 let, bila pa sta dva jubilarja, ki sta priznanji prejela za 40-letno delovanje, in sicer **Pavel Šenica, s. p. in Bucik, d. o. o.**

Po končanem zboru so obrtniki in podjetniki OOO Črnomelj izvedli še volitve v skupščino zbornice za mandatno obdobje 2018–2022, ki jo sestavlja 21 izvoljenih poslancev. Ti so na svoji prvi seji izvolili vodstvo zbornice za prihodnja štiri leta. Za predsednika je bil ponovno izvoljen **Stanislav Malerič**, direktor podjetja **KMS Malerič, d. o. o.**, za podpredsednika pa **Janez Štajdohar**, direktor podjetja **Štajdohar gostinstvo, d. o. o.** Poslanci skupščine so na predlog mandatarja potrdili 11-članski upravni odbor in izvolili 3-članski nadzorni odbor zbornice.

Malerič se je ob koncu zahvalil za zaupanje, dosedanjemu vodstvu za pomoč pri vodenju zbornice z željo po dobrem nadaljnjem sodelovanju z novim vodstvom.

TATJANA AUPič

Nova skupščina OOO Črnomelj.

Kaj podjetniku prinaša krožno gospodarstvo?

Izobraževalni zavod Znanje je v sodelovanju z Območno obrtno-podjetniško zbornico Grosuplje ter občinama Grosuplje in Dobropolje v četrtek, 5. aprila, v Domu obrtnikov Grosuplje pripravil poslovno-podjetniški zajtrk z naslovom Kaj podjetniku prinaša krožno gospodarstvo? Udeležilo se ga je lepo število podjetnic in podjetnikov iz občine Grosuplje.

Srečanje, ki so se ga udeležili tudi župan Občine Grosuplje **dr. Peter Verlič** in direktor občinske uprave **mag. Dušan Hočevar** ter predsednik in sekretar OOO Grosuplje **Milan Sašek** in **Janez Bajt**, je moderirala strokovna direktorica Izobraževalnega zavoda Znanje **mag. Martina Šetina Čož**. Osrednja predavateljica je bila mednarodno priznana strokovnjakinja s področja krožnega gospodarstva **mag. Ladeja Košir Godina**, direktorica Inštituta za krožno gospodarstvo Circular Change. S konkretnimi izkušnjami sta srečanje obogatila **Niko Kumar**, direktor podjetja Valtex iz Ljubljane, ki je predstavil projekt Ekoinicativa, in **Janja Zupančič**, ravnateljica Osnovne šole Louisa Adamiča Grosuplje, saj je šola aktivno vključena v ta projekt.

Krožno gospodarstvo temelji na konceptu pozitivnega snovnega kroga, ki se usmerja v ponovno uporabo, popravilo in recikliranje obstoječih materialov in izdelkov. Zelo pomemben vidik krožnega gospodarstva je tako ravnanje z odpadki in prav temu je župan Verlič v svojem pozdravnem nagovoru namenil nekoliko več pozornosti: »Občina Grosuplje letno odloži 6 milijonov kilogramov odpadkov in glede na to, da odpadke zbiramo ločeno, da imamo ločene zabojnike, je stopnja predelave odpadkov 70 %, kar je zelo dober rezultat. Vsa gospodinjstva oziroma vsi v naši občini tako nekaj prispevamo k varovanju okolja. Ker smo vključeni v Regijski center za ravnanje z odpadki Ljubljana, se ti naši odpadki vozijo na predelavo v Ljubljano in potem kot

popolnoma neškodljivi vrnejo nazaj, v naše odlagališče Špaja dolina. Deponija Špaja dolina ima dovoljenje za obratovanje podaljšano do leta 2020, pripravljajo pa se že dokumentacija za drugo fazo, po letu 2020, tako da lahko rečemo, da je ravnanje z odpadki v naši občini dolgoročno urejeno.«

Župal je še, da se v občini letno porabi približno milijon m³ pitne vode. Zato je skrb za dolgoročno oskrbo s pitno vodo je ena izmed bolj pomembnih nalog občine, ki se trudi, da bi bile izgube pitne vode v omrežju čim manjše.

Župan je spomnil še na uspešno pridobljena evropska sredstva, s katerimi so lahko dogradili velik del kanalizacije in zgradili novo čistilno napravo, ki lepo obratuje in prinaša odlične rezultate, omenil pa je tudi projekt plinifikacije občine, sončno elektrarno na Osnovni šoli Brinje Grosuplje in polnilne postaje za električna vozila. V načrtu je preureditev železniške postaje na Grosupljem, občina pa načrtuje tudi parkirno hišo po sistemu P&R. Tako občina spodbuja javni prevoz in s tem slogan občine »3G – Grosuplje Goes Green«.

Podjetnike in podjetnice je pozdravil tudi direktor občinske uprave. Hočevar je, tako kot župan, poudaril, da so mehke vsebine seveda pomembne, a dokler niso še vsi občani priklopljeni na pitno vodo, potem se težko pogovarjamo o tem, da bi milijone evrov namenili za mehke vsebine.

Poslovno-podjetniški zajtrk je bil zopet lepa priložnost za druženje, osvežitev starih in navezovanje novih poslovnih stikov. Udeleženci so se poslovili z mislijo, da prav vsak, še tako majhen korak šteje!«.

M. Š. Č.

Poslovno-podjetniški zajtrk na OOO Grosuplje.

Regijski posvet frizerjev o nadgradnji programa frizer

Sekcija frizerjev in kozmetikov OOO Maribor je 9. aprila organizirala regijski posvet frizerjev, ki so se ga poleg frizerjev iz mariborske sekcije udeležili še frizerji OOO Podravja in Pomurja. Osrednja točka regijskega posveta je bila informacija in razprava o spremembah izobraževalnega programa frizer in opravljanja praktičnega usposabljanja z delom v času obvezne prakse v obratovalnicah. Posvet je vodil Smiljan Škarica, predsednik Sekcije frizerjev in kozmetikov pri OOO Maribor.

Ravnateljica Srednje šole za oblikovanje Maribor **Nadja Jager Popovič** je predstavila njihovo šolo in izhodišča o spremembah in novostih izobraževalnega programa frizer. Šola, kjer vpis iz leta v leto narašča, si že leta prizadeva pridobiti nadgradnjo izobraževalnega programa frizer. Ravnateljica je poudarila, da je nadgradnja izobraževanja potrebna, ker trg dela zahteva nove poklice in nadgradnjo znanja, ker je frizer edini program, ki nima vertikale, zaradi dijakov, ki so motivirani in si želijo več, ter staršev, ki podpirajo nova znanja.

Ker frizerji pod okriljem obrtno-podjetniške zbornice nadgradnji programa frizer doslej niso bili naklonjeni, je podrobneje predstavila razloge šole za nadgradnjo. V razpravi, ki se je razvnela med pristaši nadgradnje in nasprotniki le-te, so frizerji iz OOO Maribor ter OOO iz Podravja in Pomurja oblikovali delovno skupino za pripravo programa

nadgradnje izobraževalnega programa frizer.

Delovna skupina, ki bo štela devet frizerjev, bo izoblikovala predlog za ime in kodo poklicnega standarda, ime in kodo poklica, raven zahtevnosti, poklicne kompetence in opis poklicnega standarda (področje dela, ključna dela, spretnosti in znanja).

Ravnateljica šole je prisotne povabila tudi na Festival oblikovanja Maribor – FOMB, ki se bo odvijal od 14. do 18. maja, ko se bo končal s svečanostjo ob 70-letnici Srednje šole za oblikovanje Maribor.

BREDA MALENŠEK

Ravnateljica Srednje šole za oblikovanje Maribor Nadja Jager Popovič je predstavila izhodišča o spremembah in novostih izobraževalnega programa frizer.

Sveže ideje
www.svezeideje.si
narocila@acron-trgovina.si

Potovalna brisača
140x70cm
6,95€ + DDV

Pohodne palice
15,50€ + DDV

Pohodni nahrbtnik
31,50€ + DDV

Tudi v barvah:

Nahrbtnik Sport
19,85€ + DDV

Tudi v barvah:

SUPER POPUSTI ZA VEČJE KOLIČINE!

MURSKA SOBOTA

Bliža se 16. mednarodno državno prvenstvo obrtnikov in podjetnikov v golfu

Območna obrtno-podjetniška zbornica Murska Sobota v sodelovanju s Pomursko gospodarsko zbornico in Golf klubom Moravske Toplice pripravlja 16. Mednarodno državno prvenstvo obrtnikov in podjetnikov v golfu – SAMSUNG OPEN. Prvenstvo bo v soboto, 2. junija 2018, ob 10. uri na igrišču za golf Livada Moravske Toplice.

Tekmovali bodo lahko člani in članice priznanega kluba z veljavnim članstvom 2018 s HCP do 54, člani območnih obrtno-podjetniških zbornic, člani obrtno-podjetniških zbornic (tudi iz tujine) ter njihovi zaposleni, člani Gospodarske zbornice Slovenije ter njihovi zaposleni – ekipe in posamezniki.

Vsako ekipo območne obrtno-podjetniške zbornice, posameznega podjetja ali samostojnega podjetnika – moško, žensko ali mešano – bodo sestavljali največ trije igralci, štel pa bo bruto rezultat dveh boljših posameznikov.

Posamezne območne obrtno-podjetniške zbornice lahko prijavijo več ekip ali posameznikov. Najboljše čakajo tudi bogate nagrade.

Prijave se zbirajo na igrišču za golf Livada Terme 3000 Moravske Toplice na telefon: 02 512 50 66, faks: 02 512 50 85 ali po e-pošti: golfshop@terme3000.si si najpozneje do **31. maja 2018**.

Dodatne informacije v zvezi s tekmovanjem dobite na igrišču golf Livada Terme 3000 Moravske Toplice (telefon: 02 512 50 66) ali Jože Pucko (telefon: 041 717 103).

M. Š. Č.

Prihodnja štiri leta s predsednico

Stane Križ po enajstih letih simbolično predaja ključ obrtno-podjetniške zbornice novi predsednici Tatjani Adlešič.

VOOZ Metlika se je iztekel 4-letni mandat vsem organom zbornice. Priprave na volitve za mandatno obdobje 2018–2022 so začeli že januarja, ko je skupščina pooblastila upravni odbor za izvedbo volitev.

Najprej so na začetku marca na zborih vseh treh delujočih sekcij – za gostinstvo in turizem, kovinarjev in za promet – izvolili upravne odbore in predsednike sekcij, ki so po svoji funkciji tudi poslanci v skupščini zbornice. Preostalih 12 poslancev skupščine so izvolili vsi člani na tajnih volitvah, ki so potekale v sklopu letnega zbora članov 23. marca.

Na 1. seji novoizvoljene skupščine 23. aprila pa so dobili še novo predsednico in podpredsednika, ter upravni in nadzorni odbor. Vodenje zbornice je za naslednja štiri leta prevzela mag. Tatjana Adlešič (Špica, d. o. o. iz Metlike). Prva predsednica v metliški zbornici je imenovala še 7-članski upravni odbor in podpredsednika Andreja Guština (Slikopleskarstvo »GAS« Andrej Guštin, s. p. iz Metlike).

J. B.

HETA ASSET RESOLUTION

PRODAMO

Poslovni prostor

na Jesenicah

Lokacija: **Cesta Maršala Tita 20, Jesenice**

Leto izgradnje: **1955**

Zadnja obnova: **2004**

Energetska informacija: **97 kWh/m²a**

Etaža: **pritličje**

Neto tlorisna površina: **347 m²**

- poslovni prostor: **284 m²**

- skladišče: **20 m²**

- pisarna: **9 m²**

Parkirišče: **urejeno pred objektom**

Cena: **205.000 EUR**

Poslovne prostore sestavljajo osrednji poslovni prostor, skladišče, manjša pisarna, čajna kuhinja in toaletni prostori. Parkiranje za obiskovalce je urejeno pred objektom v sklopu skupnih parkirišč.

Prostori namenjeni za trgovsko ali storitveno dejavnost se nahajajo na odlični lokaciji v središču Jesenic, neposredno ob glavni mestni vpadnici in železniški postaji.

Več informacij najdete na naši spletni strani.

☎ 041 391 651

✉ nastja.kobal@har.si

🌐 www.nepremicnine-har.si

MEGRA GORNJA RADGONA

Predstavitev obrtnih poklicev

Na letošnjem 30. mednarodnem sejmu gradbeništva, energetike, komunale in obrti (MEGRA) se je od 4. do 7. aprila v Gornji Radgoni predstavilo 160 razstavljalcev iz devetih držav (Avstrija, Danska, Hrvaška, Italija, Madžarska, Nemčija, Slovaška, Švica, Slovenija). Tudi tokrat so za pestro dogajanje na področju predstavitve poklicev v gradbeni stroki poskrbeli Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije ter lokalni OOO iz Gornje Radgone in Murske Sobote.

Organizator sejma je skupaj z Zavodom RS za zaposlovanje na sejemsko prizorišče pripeljal 177 učencev sedmih in osmih razredov šestnajstih osnovnih šol pomurske regije. Kot je povedal **Robert Fišer**, projektni vodja sejma, so se s šolami dogovorili, da se dogajanja na Obrtni ulici udeležijo le izbrani obiskovalci, predvsem učenci z izraženo željo, da jih privlačijo poklici v gradbeništvo in se že nagibajo k temu, da bi nadaljevali šolanje v izobraževalnih ustanovah, kjer učni program temelji na predmetih tehnične smeri. OOO Murska Sobota je v sodelovanju z nosilci obrti predstavila poklic zidarja, tesarja, soboslikarja, dimnikarja, mizarja in avtoserviserja. Na predstavitvi poklica mizar in avtoserviser so sodelovali tudi predstavniki srednje poklicno tehnične šole Murska Sobota, ki so skupaj z dijaki v podrobno predstavili posamezen poklic.

OOO Gornja Radgona je na zunanjih površinah sejmišča pripravila predstavitev poklica voznik in strojnik težke gradbene mehanizacije. Za učence je bil še zlasti zanimiv prikaz dela z manjšim bagrom, saj so se zainteresirani ob sodelovanju obrtnikov, nosilcev dejavnosti, lahko samostojno poskusili v upravljanju stroja.

Pozornost je pritegnila tudi Sekcija kleparjev in krovcev pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije. »V dejavnosti se že vrsto let ubadamo s pomanjkanjem kadra, zato vsako mo-

žnost predstavitve našega poklica z veseljem izrabimo in se udeležujemo promocijskih oblik,« je povedal **Franček Stropnik**, do nedavnega predsednik sekcije, ki je učencem pomurskih osnovnih šol tudi podrobneje predstavil poklic.

Sicer pa se sejma MEGRA omejena strokovna sekcija redno udeležuje, pred leti so bili tudi uspešni organizatorji državnih prvenstev mladih kleparjev-krovcev, letos pa je bil projekt predstavitve poklica klepar-krovec uresničen s pomočjo Strojne šole ŠC Ptuj. Kaj so se v dosedanjem triletnem izobraževanju naučili, so na objektu praktično pokazali dijaki, prihodnji kleparji in krovci **Niko Veršič**, **Patrik Fartek**, **Jan Filipič** in dijakinja **Saša Mlakar**. Dela so izvajali pod mentorstvom **Stanka Kostanjevca**, opravljena naloga pa bo veljala kot ocena na zaključnem izpitu iz tega predmeta v šoli.

Zanimiv projekt so na sejmu izvedli dijaki srednjih gradbenih šol iz Maribora, Celja, Ljubljane in Novega

mesta, ko so se lotili tekmovanja v izdelovanju raznovrstnih celostnih oblik logotipa Pomurskega sejma (PS) iz keramike. Po mnenju stroke so se vsi udeleženci izjemno potrudili in ustvarili vrhunsko delo, ki bo v prihodnje obeleževalo in krasilo poslovne prostore PS v Gornji Radgoni.

Članom OOO Prekmurja in Prlekije je bil namenjen posvet o čezmejnem opravljanju obrtnih storitev, na katerem je predavatelj, direktor OZZ **Danijel Lamperger**, opozoril, na katere pasti oziroma novosti morajo biti izvajalci tovrstnih del še posebej pozorni.

Zanimivo je bilo razmišljanje predsednika uprave Pomurskega sejma **Janeza Erjavca**, ki je v svoji zaključni misli ob zaprtju sejma med drugim dejal: »Obeti za gradbeništvo so dobri, a ob predpostavki, da bomo v prihodnje bolj skrbeli za kadre in izobraževanje, se ozirali preko meja in pri tem gradili svoj ugled tudi v domačem okolju«.

NIKO ŠOŠTARIČ

Posebna zahvala velja donatorjem, ki so sodelovali pri predstavitvi poklica krovcev-klepar: Pomurski sejem, d. d., Tondach Slovenija, d. o. o., Gramint, d. o. o., Eternit Slovenija, d. o. o., Hilti Slovenija, d. o. o., Prefa Slovenija, Velux Slovenija, d. o. o., Wuerth Slovenija, d. o. o., Kovinarstvo Bučar - Drago Bučar, s. p., Obenauf, d. o. o., Sika Slovenija, d. o. o., Štajer Les, Krovstvo, kleparstvo, obdelava lesa, trgovina Rudnik Rudi, s. p.

Sekcija kleparjev in krovcev pri OZS je v sodelovanju s strokovnimi šolami pripravila zelo nazorno predstavitev poklica klepar-krovec.

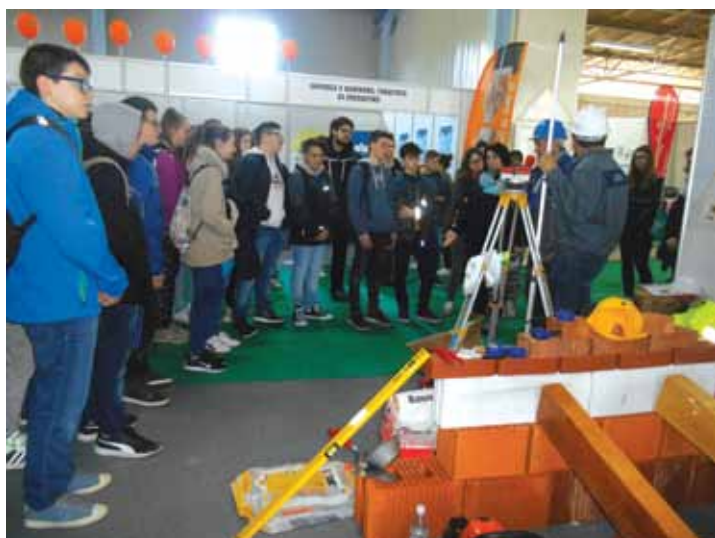
OOZ Gornja Radgona je na zunanjih površinah sejmišča pripravila predstavitev poklica voznik in strojnik težke gradbene mehanizacije.

Direktor OZS Danijel Lamperger je članom OZS Prekmurja in Prlekije na posvetu predstavil čezmejno opravljanje obrtnih storitev.

OOZ Murska Sobota je v sodelovanju z nosilci obrti predstavila poklice zidarja, tesarja, soboslikarja, dimnikarja, mizarja in avtoserviserja.

Predstavitev obrtnih poklicev si je ogledalo skoraj 180 učencev.

Dijaki srednjih gradbenih šol iz Maribora, Celja, Ljubljane in Novega mesta so iz keramike izdelovali logotipa Pomurskega sejma.

MEDNARODNI SEJEM SODOBNEGA ZDRAVSTVA MEDICAL

Predstavitev inovacij in novih tehnologij

Na letošnjem, 3. mednarodnem sejmu sodobnega zdravstva MEDICAL v Gornji Radgoni (17.–19. april) so med drugim predstavili tudi rezultat združitve znanja in izkušenj podjetij MyCol in Bucik - I-COLS (Intelligent Color System oziroma inteligentni barvni sistem). Obiskovalcem sejma je bila prvič predstavljena inteligentna barva in kot pravijo v omenjenih podjetjih, gre za prvo »pametno barvo« na svetu.

Podjetje MyCol (zagonsko podjetje v lasti štirih raziskovalk s področja znanosti o materialih, kemijske in grafične tehnologije ter znanosti o okolju) ima znanje o materialih, ki spremenijo barvo pri določeni temperaturi. To znanje sodi v svetovni vrh na tem področju, kar daje celotni ekipi močno referenco in možnost hitre uvedbe novih materialov. Podjetje Bucik pa s svojimi 40-letnimi izkušnjami na področju razvoja in izdelave različnih tiskovin ter grafičnega dizajna omogoča prenos unikatnih materialov v izdelke z visoko dodano vrednostjo. Kombinacija obeh podjetij zagotavlja zanesljivo izvedbo edinstvenih rešitev.

»Izdelki I-COLS uporabljajo materiale, ki se spremenijo iz obarvanega stanja v razbarvano ali obratno, sprememba pa je lahko ponovljiva ali pa trajna. Taki materiali so ključni gradniki inteligentnih tiskarskih barv. Nanašamo jih s konvencionalnim tiskom, kar omogoča masovno produkcijo in vstop v hitro rastočo panogo pametne embalaže. Osnova I-COLS je indikatorska nalepka, na kateri z inteligentno tiskarsko barvo natisnemo element poljubne oblike. Ob pregretju preko nadzorovane temperature se njegova barva ponovljivo ali pa trajno spremeni, odvisno od uporabljene tiskarske barve. Barva indikatorske nalepke s ponovljivo barvno spremembo kaže, ali je temperatura v danem trenutku prekoračena. Take I-COLS uporabljamo za vizualni nadzor temperature,« je ob predstavitvi na sejmišču

v Gornji Radgoni povedala **Marta Klanjšek Gunde**, direktorica podjetja MyCol.

Ob navedenem je direktorica poudarila še, da je prekoračitev najvišje dovoljene temperature zelo pomembna za temperaturno občutljive izdelke, kot so živila, zdravila, kemikalije, sadike in semena. Na tovrstnih izdelkih se uporabi I-COLS s trajno barvno spremembo, ki omogoča nadzor temperature vsakega posameznega izdelka v hladni verigi.

»Naša znanja omogočajo pripravo I-COLS za različne aplikacije. Aktivne materiale lahko razvijemo za nadzor temperature med $-30\text{ }^{\circ}\text{C}$ in $+100\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Simon Bucik v družbi direktorice MyCol Marte Klanjšek Gunde (levo) in Maše Žvegljč (zaposlena v MyCol). Inteligentni barvni sistem, ki je svetovna novost, so predstavili pod pokroviteljstvom Direktorata za znanost na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Z ustreznim grafičnim dizajnom lahko kombiniramo elemente s ponovljivim in trajnim načinom obarvanja, kar še poveča uporabno vrednost naših izdelkov,« je dodal **Simon Bucik**, komercialni direktor podjetja Bucik iz Semiča, ki ga sicer vodi njegov oče **Bernard Bucik**.

NIKO ŠOŠTARIČ

HIŠNI SEJEM NIROS NA CANKOVI

Sedmi – rekorden po številu razstavljalavcev

Tradicionalni, že sedmi, hišni sejem NIROS samostojnega podjetnika Janeza Tišlerja na Cankovi je tudi tokrat postregel z nekaterimi prestižnimi številkami. Nastopilo je rekordno število razstavljalavcev, res da brez sosedov iz Avstrije, a jih je z obeh strani reke Mure prišlo okoli 80.

Za izjemno bogato predstavitev je vsekakor zaslužna tudi (so)nosilka prireditve OOO Murska Sobota, ki je po letošnjem jubilejnem obrtniškem plesu in nastopu na mednarodnem sejmu MEGRA V Gornji Radgoni, na najbolj učinkovit možen način začela praznovanje polstoletne zgodovine organiziranega obrtniškega delovanja v prekmurski prestolnici.

Letošnji sejem gradnje in obnove je prvič privabil tudi učence osnovnih šol s Cankove, Tišine in Grada. Bilo jih je okoli 30, ki so si skupaj s starši in učitelji ogledali nekatere obrtne poklice »v živo«, ob gostitelju **Janezu Tišlerju** (kovinarstvo) sta jih predstavila še kamnoseški mojster **Štefan Bunderla** in mizarski mojster **Marjan Gergorec**. O možnostih izobraževanja na srednji zdravstveni šoli v Murski Soboti je spregovorila ravnateljica ustanove, 4-letni program zdravstvena nega pa je konkretno opisal dijak **Blaž Vogrinčič**. Delodajalci so na sejmu izpostavili problematiko pomanjkanja strokovnega kadra, trenutno najbolj aktualno povpraševanje je po tehničnih poklicih (tri- ali štiriletno šolanje), s področja strojništva in gradbeništva.

Številni obiskovalci so si v treh dneh sejma (20. do 22. april) s posebnim zanimanjem ogledali tudi ulico obrti in kulinarike ter starodobna kolesa in motorje.

NIKO ŠOŠTARIČ

Osrednji del sejemskega zunanega prostora.

Organizator sejma Janez Tišler s skupino učencev OŠ, njihovimi starši in učitelji.

Dijakinje srednje zdravstvene šole Murska Sobota so prikazale nekaj osnov poklica kozmetični tehnik.

Starosta družinske obrti Jože Filipič iz Ljutomerja je predstavljaval peči, štedilnike in unikatne radiatorje. Že drugič zapovrstjo se je udeležil Nirosovega sejma, nekoliko bolj zadovoljen z obiskom je bil lani. Je pa izrazil zadovoljstvo, da so velik interes za njihove izdelke pokazali Avstrijci.

SEJMI

Novi sejem TechExpo je uspel

Na celjskem sejmišču je aprila potekal prvi mednarodni tehnološki sejem TechExpo, ki je pod eno streho združil štiri vsebinske sklope nekdanjih sejmov energetiko, vzdrževanje, avtomatizacijo in področje lesnopredelovalne industrije. Na sejmu je uspešno nastopila tudi Sekcija kovinarjev pri OZS s skupinsko predstavitevijo svojih članov.

Novi prvi sejem TechExpo Celje je tako gostil več kot 500 najboljših blagovnih znamk iz Slovenije in tujine, obiskalo pa ga je kar 8560 večinoma poslovnih obiskovalcev, ki jih je pritegnila predvsem pestrost sejemске ponudbe, predstavitev novosti na enem mestu ter koristne informacije. Obiskovalci so bili z obiskom sejma zadovoljni, ocenili so ga

z visoko oceno 4. Prevladovali so obiskovalci iz lesne industrije, ki svojega sejemskega dogodka, kjer bi se lahko seznanili s tehnologijo, znanjem in ponudbo v panogi, zadnjih nekaj let niso imeli. Razstavljalci s področja energetike so pogrešali večjo udeležbo inštalaterjev, da bi se na enem mestu lahko seznanili z novostmi in srečali s svojimi dobavitelji.

Kot je ob odprtju sejma poudaril gospodarski minister, je uspeh našega gospodarstva v veliki meri povezan s tem, na kakšen način sledimo tehnološkemu napredku. Podjetja, ki so razstavljalna na sejmu, so po krizi postala motor rasti cele Slovenije in so zgled uspešnosti. Četrta industrijska revolucija namreč temeljito spreminja naša življenja, naloga podjetij pa je, da ji čim hitreje sledijo.

TechExpo Celje 2018 je pokrival dolgoletni vsebinski področji energetike ter industrijskega vzdrževanja in čiščenja. Organizator pa jima je tokrat dodal še nova tehnološka področja avtomatizacije, mehatronike in industrijske elektronike ter lesnoobdelovalnih strojev, orodij in repro-materiala ter gozdne tehnologije.

Na sejmu si je bilo mogoče ogledati številne kakovostne in napredne rešitve za povečanje učinkovitosti proizvodnje. Med drugim smo se lahko sprehodili med najnovejšimi prezračevalnimi napravami, rekuperatorji, klimatskimi napravami in ventilatorji, inovativnimi kompresorji in drugimi sistemi za čiščenje zraka. Predstavljene so bile tehnične rešitve in profesionalna merilna regulacijska oprema za področje industrije in industrijskih procesov, energetike, pare, ogrevanja in prezračevanja stavb, daljinskega in centralnega ogrevanja ter tehnologije bencinskih servisov, pa tudi inovativne rešitve za pripravo vseh vrst voda.

Na ogled je bila tudi ponudba orodja, strojev in praktičnih pripomočkov pri obdelavi lesa, kovin in drugih materialov. Predstavljene so bile rešitve na področju ležajne tehnike, hidravlična, industrijska in drsna tesnila ter tesnilni materiali, naj-sodobnejša rezilna orodja za potrebe celotne lesne industrije in tudi druge namene, orodja, stroji in oprema za vzdrževanje in proizvodnjo v industriji, celovite rešitve za avtomatizacijo, delovna zaščita, meroslovni izdelki in rešitve. Predstavili so se tudi ponudniki informatizacije procesov na področju logistike, industrijske avtomatike, označevanja in pečenja, tehnične informatike in industrijskega inženiringa.

Na sejmu so potekali tudi tradicionalni Dan vzdrževanja, Dan slovenskih inštalaterjev-energetikov in tekmovanje dijakov srednjih poklicnih šol Slovenije, ki se izobražujejo za poklic inštalater strojnih instalacij. Zadnji dan so na mednarodnem tekmovanju gozdnih delavcev zapele tudi motorne žage.

ANTON ŠIJANEC

Razstavni prostor članov Sekcije kovinarjev pri OZS je takoj po slavnostni otvoritvi obiskal tudi Branko Meh, predsednik OZS. Na skupinski predstavitvi so sodelovali Servis BAS d.o.o., Seto d.o.o., Jereb elektronika d.o.o., Rajh plus d.o.o., Marotim d.o.o. in Kins d.o.o.

Najboljša dijaka mariborske šole

Dijaki so se po uvodnem teoretičnem delu tekmovanja zavzeto in natančno lotili tudi praktičnih preizkušenj.

Dijaki sedmih srednjih poklicnih šol, ki se izobražujejo za poklic inštalater strojnih inštalacij, so se aprila na drugi dan sejma TechExpo v Celju zbrali na svojem že tradicionalnem državnem prvenstvu. Tekmovanje je pripravila Sekcija inštalaterjev-energetikov pri OOO Maribor. Dijaki so najprej pisali teoretični del tekmovanja, nato pa so se pomerili še v dveh praktičnih nalogah.

Sekcija inštalaterjev-energetikov pri OOO Maribor – SIEM tesno sodeluje s strokovnimi šolami. Znanje izmenjujejo obojestransko in na različnih nivojih. Dijake in njihove mentorje s projekti ob vsaki primerni priložnosti povabijo k sodelovanju, jih predstavijo na različnih srečanjih in sejmih ter njihovo delo redno predstavljajo tudi v reviji Energetik. Mlade spodbujajo, da se odločajo za perspektivne tehnične poklice, hkrati pa tistim, ki se že izobražujejo v tej smeri, pomagajo poiskati mentorje iz gospodarstva, pri katerih potem opravljajo

obvezen del praktičnega usposabljanja, se tako z njimi spoznajo in se morebiti kasneje pri njih tudi zaposlijo.

Ena od številnih njihovih akcij, ki so usmerjene v mlade, je tudi tradicionalno državno tekmovanje dijakov inštalaterjev strojnih inštalacij. Po poklicu inštalater strojnih inštalacij, ki je bil nekoč slabo cenjen, je danes ponovno vedno več povpraševanja, je pojasnil **Danilo Brdnik**, predsednik Sekcije inštalaterjev-energetikov pri OOO Maribor in dodal, da imajo takšni, nekoč že premalo cenjeni poklici, zahvaljujoč prizadevanjem obrtno-podje-

tniške zbornice, čedalje večjim potrebam trga in povpraševanjem po tej delovni sili, danes ponovno lepo prihodnost. So čisti, cenjeni in tudi dobro plačani. Veliko dijakov se po zaključeni šoli odloči za samostojno pot. Potrebe v Sloveniji so dejansko večje, kot je kadra, soočamo pa se tudi s krajo kadra iz tujine. Tujci jih zvabijo z malenkost višjo plačo, po drugi strani pa so zato cele dneve zdoma. K sreči se jih zaradi tega veliko vrne nazaj v Slovenijo, v domače delovno okolje.

Dijaki sedmih slovenskih šol, ki izobražujejo za poklic inštalater strojnih inštalacij, so se tako drugi dan sejma med seboj pomerili v treh nalogah, eni teoretični in dveh praktičnih. Nanje so bili že dobro pripravljeni, saj jih je glavni pokrovitelj tekmovanja podjetje Geberit prodaja, d. o. o. pred tekmovanjem tudi dodatno izobrazilo in pripravilo na hudo mušen izziv, prispevalo pa je tudi ves potreben material za izvedbo državnega prvenstva.

Najbolj sta se odrezala dijaka Tehniškega šolskega centra Maribor, **Domen Hren** in **Klemen Blažič**, pod mentorstvom **Marka Juršiča** in osvojila prvo mesto. Drugo mesto sta osvojila **Denis Grobelnik** in **Andraž Rosenstein** pod mentorstvom **Bojana Horvata** iz Srednje

šole za strojništvo, mehatroniko in medicino, tretje mesto pa sta si prislužila **Tilen Kvas** in **Janez Gošte** iz Srednje tehniške in poklicne šole Trbovlje pod mentorstvom **Miroslava Romiha**.

ANTON ŠIJANEC

Udeleženci tradicionalnega državnega prvenstva dijakov inštalaterjev-energetikov strojnih inštalacij, ki ga je pripravila Sekcija inštalaterjev-energetikov pri OOO Maribor.

ALI VAS ZANIMA, KAKO POVEČATI PRIHODEK, PRIHRANITI ČAS IN DENAR?

Pridite na 51. MOS!

Sejmi, ki jih organizira Celjski sejem, d. d., ime za največjim in najmodernejšim sejmiščem v Sloveniji, so pomembno orodje za krepitev blagovne znamke in rast podjetja. Učinkovit sejmski nastop sicer zahteva dobro pripravo, a so rezultati običajno boljši, cenejši in predvsem takoj merljivi. Razstavljanje na 51. MOS-u predstavlja izjemno priložnost za pridobivanje novih kupcev v kratkem času, predstavitev novosti, povečanje obsega poslovanja in promocijo na enem mestu. MOS obišče več kot 120.000 obiskovalcev v šestih dneh.

Spetimi MOS-i (MOS Dom, MOS Teh, MOS Tur, MOS Biz in MOS Plus) v Celjskem sejmu sledijo ciljni usmerjenosti specializiranih sejmov pod skupno blagovno znamko z jasno določenim razstavnim programom in ciljno publiko. MOS kot največji mednarodni sejem v regiji ponuja tudi eno najboljših možnosti za vstop na tuje trge, letos bo poudarek predvsem na sodelovanju z Republiko Srbijo, ki se bo predstavila kot država partnerica.

MOS Dom – Gradnja in obnova

MOS Dom je največji dogodek s področja gradnje in obnove doma, saj v

okviru sejma zajema kar sedem sejmskih dvoran in del zunanjega prostora.

MOS Teh – Oprema in materiali za obrt in industrijo

MOS Teh je svet strojev, robotov, mehanizacije, profesionalnega orodja in vzdrževanja vozil. Je svet, ki ga razumejo in živijo tehnologi, razvojniki, vzdrževalci, programerji, obrtniki, poznavalci tehničnih strok, ljubiteljski mehaniki in domači mojstri.

MOS Tur – Kamping in karavanning, turizem in prehrana

MOS Tur je pomemben dogodek s širokega področja turizma. Poleg tradicionalnega programa opreme za gostinstvo se je razširil še na področja kulinarike, predstavitve najatraktivnejših turističnih destinacij v Sloveniji in širši regiji ter predvsem kampinga in karavanninga.

MOS Biz – Poslovne storitve in poslovne priložnosti v tujini

MOS Biz je največji poslovno-sejmski, konferenčni in mrežni dogodek v Sloveniji, ki enkrat letno združuje podjetnike poslovno-storitvenih gospodarskih panog ter nudi odlično priložnost za

vzpostavlanje poslovnih kontaktov na tujih trgih.

MOS Plus – Izdelki široke potrošnje

MOS Plus predstavlja odlično prodajno priložnost za kakovostne in konkurenčne izdelke ali storitve.

Obrtniki in podjetniki pozor!

Pomemben partner Celjskega sejma pri MOS-u je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, ki članom OZS skupaj tudi letos nudi posebne ugodnosti za nastop na sejmu.

Obrtniki in podjetniki, ki so člani OZS, se lahko na 51. MOS-u predstavijo na skupnem razstavnem prostoru zbornice v sejmski dvorani L1. Strokovne sekcije organizirajo predstavitve tudi v drugih sejmskih dvoranah, kjer so prisotni ostali razstavljalci posamezne-

ga vsebinskega področja. Celjski sejem vsem obrtnikom, ki bodo na sejmu predstavljali ali prodajali lastne izdelke (delež lastnih izdelkov mora biti minimalno 80 odstotkov), ob predložitvi obrtnega dovoljenja omogoča 20-odstotni popust na neopremljen razstavni prostor.

Zakaj je sodelovanje na MOS-u dobra izbira?

Podjetja na MOS-u vzpostavijo najcenejši in najhitrejši neposreden kontakt z obstoječimi in potencialnimi stranka-

mi. V večini sejmskih dvoran se razpoložljive razstavne površine polnijo hitreje kot v preteklosti, zato vsi, ki si želite novih kupcev in novih poslovnih priložnosti vabljeni, da si zagotovite svoj prostor ob najbolj frekventnih lokacijah, ki zagotavljajo velik pretok obiskovalcev. Sodelujte na MOS-u in izkoristite prepoznavnost blagovne znamke MOS, tako kot 1000 drugih razstavljalcev, ki vsako leto razstavljajo na MOS-u!

Š. P.

Mrežite se z več kot **1.000** podjetniki in **120.000** obiskovalci iz Slovenije in tujine na

NAJVEČJEM POSLOVNO-SEJMSKEM, KONFERENČNEM IN MREŽNEM DOGODKU V SLOVENIJI!

11.-16. SEPTEMBER

CELJSKI SEJEM 2018

Poslovne storitve in poslovne priložnosti v tujini

www.ce-sejem.si

MOS Dom

MOS Teh

MOS Tur

MOS Plus

51. MOS Biz

Država partnerica Republika Srbija

CELJSKI SEJEM

OKROGLA MIZA

Tokrat o vajeništvu

Sekcija slikopleskarjev, fasaderjev in črkoslikarjev pri OZS je svoje tokratno strokovno srečanje namenila širši temi vajeništva in po svoji volilni skupščini sredi aprila organizirala zelo odmevno okroglo mizo z naslovom Pomen procesa izobraževanja in usposabljanja v panogi slikopleskarstva. Tema, ki je po uvedbi vajeniškega sistema izobraževanja tudi za slikopleskarje še posebej aktualna, je pritegnila številne visoke goste iz politike, naše stanovske organizacije, izobraževalne stroke in sorodnih združenj iz tujine. Vajeništvo je za slikopleskarje, kjer se večina znanja pravih mojstrov skriva ravno v praksi in vrhunskih ročnih spretnostih, izrednega pomena in si od njega obetajo veliko.

Z uvedbo vajeniških izobraževalnih programov tudi za slikopleskarje bodo v prihajajočem šolskem letu svoja učna mesta lahko končno razpisali tudi slikopleskarji. V sekciji so se zato hitro organizirali in takoj začeli s pripravami na oblikovanje učnih mest. Zavedajo se namreč, da je predajanje praktičnega znanja, veščin in ročnih spretnosti pri njihovem poklicu izrednega pomena in le v praksi dobro podučen slikopleskar lahko postane res pravi mojster svojega poklica.

Je pa tema vajeništva, ko se počasi ravno zaključuje prvo šolsko leto njegove

ponovne uvedbe v naš sistem poklicnega izobraževanja, aktualna tema. Nihče pravzaprav ne skriva razočaranja nad dejstvom, da je pilotski projekt uvedbe vajeništva v prvo šolsko leto pritegnil le 58 vpisanih. Krivdo vpleteni iščejo na eni strani v zakonodaji, ki je preširoka in je v vajeništvo poleg strokovnega izobraževanja mladih vpletla najmanj še reševanje prekvalifikacij brezposelnih in izobraževanje starejših oseb, na drugi strani pa je slišati tudi dejstva, da se vajeništvo ne more razviti, dokler nespremenjeno obstajajo tudi druge oblike

poklicnega izobraževanja, ki elementov vajeništva ne predvidevajo. Vseeno pa je najbolj pomembno to, da so obrtniki in podjetniki težko pričakovano vajeništvo spet dobili nazaj, sistem pa je sedaj treba s skupnimi močmi oblikovati naprej in doseči, da bo vajeništvo na dolgi rok uspešno preživel.

Vsebinsko pestra okrogla miza

Sodelujoči so predstavili prenovi poklicnega standarda slikopleskar-črkoslikar in mojstrskih izpitov, obdelali razloge in posledice pomanjkanja tovrstnih kadrov na trgu dela, preučili načine implementacije oddelkov vajeniškega sistema izobraževanja v obstoječe srednje poklicne šole in ob tem poiskali tudi razloge za velik osip dijakov po prvem letniku. Razpravljali so o tem, kako kar najboljše izkoristiti 56 tednov praktičnega dela vajencev pri delodajalcih in se seznanili s postopki verifikacije vajeniških učnih mest pri delodajalcih, ki so ključni predpogoj za izvajanje vajeniškega sistema izobraževanja.

Vsebina pogovora je bila dobro zastavljena in je postregla tudi s pogledom na vajeniški sistem izobraževanja, ki ga imajo v tujih državah. Primere svojih praks so podrobno predstavili gostje iz sorodnih izobraževalnih in strokovnih združenj sosednjih Hrvaške in Avstrije ter bolj oddaljene Finske. Slednji imata sistem že zelo dobro vzpostavljen, zato bi morali pri nas oba predvsem podrobno preučiti in dobre prakse nemudoma prenesti tudi k nam, da se spet ne bi po nepotrebnem učili na lastnih napakah.

Zbrani so slišali tudi veliko o aktivnem sodelovanju stroke in izobraževanja pri nas in širšem evropskem prostoru, od sodelovanja pri evropskih

Okrogle mize z naslovom Pomen procesa izobraževanja in usposabljanja v panogi slikopleskarstva so se udeležili vsi vabljeni, razen predstavnikov ministrstev. Z leve Dušan Presetnik, novi podpredsednik sekcije, Matjaž Majdič, novi predsednik sekcije, Branko Meh, predsednik OZS in Alojz Kovšca, predsednik Državnega sveta RS, Nada Šmid, ravnateljica SESGS Kranj, Igor Leban in Barbara Kunčič Krapež, predstavnika CPI ter Elido Bandelj, direktor CPI, gostje iz tujine Dražen Novak iz Hrvaške, Helmut Schulz, predsednik UNIEP iz Avstrije ter Markku Partanen in Rauli Pulliainen, predstavnika SSV College iz Finske.

projektih PaintingSkillsNetwork, InPaint, Europa-Meister in Erasmus do udeležbe slikopleskarjev na evropskem tekmovanju poklicev EuroSkills, na tem mestu pa gre ponovno spomniti tudi na humanitarno akcijo naših slikopleskarjev, ki je z leti prerastla v evropski projekt in tekmovanje, ima v strokovnih krogih že velik ugled.

Številni govorniki podprli vajeništvo

Zbrane člane sekcije in visoke goste je uvodoma pozdravil **Matjaž Majdič**, novi predsednik Sekcije slikopleskarjev, fasaderjev in črkoslikarjev pri OZS. Izpostavil je, da bo sekcija v novem mandatu še več energije in prizadevanj usmerila v sodelovanje s proizvajalci in šolami, promociji panoge ter dvigu kakovosti in znanja različnih slikopleskarskih tehnik. Ob tem bo delo predvsem z mladimi seveda prioriteta. Veseli se sodelovanja tudi na mednarodnem nivoju, saj je prepričan, da lahko z izmenjavo dobrih praks vsi še veliko pridobimo.

Glavni moderator okrogle mize **Igor Pipan**, sekretar sekcije, je v nadaljevanju predstavil aktualne razmere v panogi in zgodovino sekcije ter z njenim delom in večletnimi prizadevanji za razvoj stroke, popularizacijo dejavnosti in prenos praktičnih znanj na nove generacije zbrane lepo pripeljal do glavne teme okrogle mize vajeništva, ki je za slikopleskarje še posebej pomembna.

V imenu naše stanovske organizacije je udeležence nagovoril **Branko Meh**, predsednik OZS, ki je poudaril prizadevanja zbornice za nedavno ponovno uvedbo vajeniškega sistema izobraževanja, izpostavil pa je tudi zaskrbljenost zaradi majhnega števila vajencev, navedel ključne razloge za takšen rezultat in predstavil prizadevanja zbornice za rešitev tega problema.

Vsem je bil v izredno čast nastop **Alojza Kovšče**, predsednika Državnega sveta RS, ki je bil eden glavnih zagovornikov ponovne uvedbe vajeništva pri nas. Prisotne je opogumil, da nad na videz slabimi začetnimi rezultati ne smejo obupati in vse pozval, da vsak po svojih močeh in s svojimi cilji vztrajajo pri projektu, ki je edini pravi odgovor za učin-

Zbranim je obširno spregovoril tudi Helmut Schulz, predsednik Evropskega združenja slikopleskarjev UNIEP, katerega moto je izboljšati sistem usposabljanja slikopleskarjev na vseh nivojih za napredek in kakovost v stroki. Ob njem Igor Pipan, sekretar sekcije in glavni moderator dogodka ter Božena Germelj Drstvenšek, ki na zbornici vodi tudi vajeniški sistem izobraževanja.

kovito izobraževanje kadrov v večini obrtnih poklicev. Zagotovil je tudi, da se bo še naprej zavzemal za to, da se vajeniška zakonodaja osredotoči predvsem na izobraževanje mladih in se reši vsebin, ki vanjo sploh ne sodijo.

Prizadevanja države pri ponovnem uvajanju vajeništva je predstavil **Elido Bandelj**, direktor Centra RS za poklicno izobraževanje, ki je skupaj s svojima sodelavcema opredelil pomembno vlogo CPI-ja pri koordiniranem uvajanju vajeništva. S pripravo programa in kataloga praktičnega usposabljanja za slikopleskarje-črkoslikarje so skupaj s predstavniki sekcije utemeljili teoretične podlage za praktično delo vajencev pri slikopleskarjih. Glede prenove izobraževalnih programov, ki se izvajajo v šoli, pa je pohvalil sekcijo za veliko angažiranost in obljubil, da bodo na CPI pohiteli z implementacijo, ko bodo prenovljeni programi pripravljeni.

Z veliko naklonjenostjo do naših prizadevanj in stroke je nastopil tudi **Helmut Schulz**, predsednik Evropskega združenja slikopleskarjev UNIEP, ki je podrobno predstavil zelo dobro dodelan avstrijski koncept vajeniškega izobraževanja in posebej izpostavil kontinuiteto, ki velja tudi v vajeništvu. Vseskozi spremljajo rezultate, jih analizirajo in neprestano dopolnjujejo vajeništvo z ukrepi, ki zagotavljajo večjo strokovnost in boljšo kakovost. Tradicija mojstrstva vpliva tudi

na vajeništvo, zato ni pravega slikopleskarja, ki ne prehodi poti izobraževanja in stalnega usposabljanja, le to je zagotovilo za uspeh in kakovost. Zato veliko pozornosti namenjajo različnim slikopleskarskim tehnikam, ki jih učijo že od samega začetka šolanja. Tudi tekmovanja, kot je EuroSkills, veliko prispevajo k promociji poklicev med mladimi, zato avstrijska država zavzeto in bogato podpira takšen način promocije.

Zanimiv pa je bil tudi koncept finskega izobraževalnega sistema, ki ga je predstavil **Markku Partanen**, predstavnik South Savo Vocational College, ki je zbranim pojasnil, da nismo edini, ki se borimo s pomanjkanjem sredstev in majhnim interesom mladih za vajeniški sistem izobraževanja, je pa v isti sapi postregel tudi z njihovim prenovljenim sistemom, ki težave učinkovito odpravlja, saj ponuja več nivojev izobraževanja, poudarek na vseh pa so praktična znanja, ostali predmeti pa so osredotočeni predvsem v podporo delu v poklicu.

Okroglo mizo lahko označimo za vrhunski strokovni dogodek, ki je zbranim predstavnikom stroke, stanovskih organizacij, izobraževalnih institucij in države omogočil, da so izmenjali svoja mnenja, skozi razpravo pa prišli tudi do več zanimivih idej, ki jih lahko vsi skupaj vpeljejo že v novem šolskem letu.

ANTON ŠIJANEC

JUBILEJ

70 srčnih let

Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor

Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor je visok jubilej, 70 let delovanja, proslavila na svečani prireditvi 12. aprila v prostorih šolske telovadnice. Slovesnost so združili z uradnim odprtjem prizidka šole, s katerim so pridobili štiri nove učilnice, veliko avlo ter prostor za druženje dijakov. Prireditve so se udeležili številni gostje, bogat kulturni program pa so pripravili bivši in sedanji dijaki šole.

Uvodoma je goste in dijake šole pozdravila ravnateljica šole Katja Rek.

Uvodoma je goste in dijake šole, ki so do zadnjega kotička napolnili prostore šolske telovadnice, pozdravila ravnateljica šole **Katja Rek**. »Šola resnično obeležuje častitljiv jubilej. V sedemdesetih letih se je veliko dogajalo, spreminjalo, dograjevalo in preoblikovalo. Spreminjali so se nazivi, progami, kurikuli, a cilj je ostal isti. Biti najboljša šola. Najboljša šola za življenje,« je poudarila in dodala, da so veseli, da so pre-

poznavni tako v ožjem kot tudi širšem okolju. Največ pozornosti posvečajo kakovostni izvedbi pouka in razvijanju ključnih kompetenc, ki sodijo k poklicu, za katerega se izobražujejo njihovi dijaki. V ospredje postavljajo ustvarjalnost, inovativnost ter vsestranski razvoj, s poudarkom na iskrenih medsebojnih odnosih. Zahvalila se je vsem, ki so prispevali, da se je šola v sedmih desetletjih uspešno razvila do današnje ravni.

V nadaljevanju sta prisotne nagovorila tudi župan Mestne občine Maribor **Andrej Fištravec** in **Elvira Šušmelj**, direktorica Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih na Ministrstvu za izobraževanje in šport RS.

Ob visokem jubileju je šola izdala zbornik. V kronološkem pregledu zasledimo med drugim, da se je od ustanovitve leta 1947 do leta 1960 imenovala Šola za medicinske sestre Maribor. Prva lokacija šole je bila zgradba gospodinjske šole Vesna v Aškerčevi ulici v Mariboru. Leta 1961 je bila zgrajena nova stavba šole v Žitni ulici. V šolskem letu 1964/65 je šola prvič organizirala izredni študij oziroma izobraževanje ob delu. Leta 1976 pa je odprla dislociran oddelek za izobraževanje medicinskih sester na Ptuj. Leta 1971 se je šola preimenovala v Zdravstveno šolo Maribor. V šolskem letu 2002/2003 so začeli izobraževati za poklic kozmetični tehnik. Leta 2002 so se preselili v prenovljeno šolo na današnji lokaciji, v času gradnje pa so dve leti gostovali na nadomestnih lokacijah.

Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor nosi ta naziv od septembra leta 2008 dalje in danes izvaja srednje strokovno, srednje poklicno, srednje poklicno-tehniško izobraževanje, izobraževanje odraslih ter usposabljanje

Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor je na Trgu Miloša Zidanskega v Mariboru.

Prireditev so združili z uradno otvoritvijo prizidka šole.

kandidatov za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (maser, pediker, refleksoterapevt, socialni oskrbovalec). Trenutno obiskuje šolo 777 dijakov v 19 oddelkih programa zdravstvena nega, štirih oddelkih programa kozmetični tehnik, treh oddelkih programa bolničar-negovalca in dveh oddelkih programa zdravstvena nega.

Pomemben del vzgojno-izobraževalnega dela na šoli predstavlja pro-

stovoljno delo. Njihovi prostovoljci delujejo v različnih organizacijah, največ v domovih starejših občanov. Večkrat na leto organizirajo krvodajalske akcije, bogato razvejane pa so na šoli tudi interesne dejavnosti. Organizirajo številne strokovne ekskurzije in izlete. Sodelujejo z drugimi zdravstvenimi šolami, tudi z medicinsko šolo Anteja Kuzmaniča iz Zadra. Njihovi dijaki se udeležujejo najrazličnejših tekmovanj

v znanju, s katerih so prinesli številna visoka priznanja, udeležujejo pa se tudi področnih športnih tekmovanj. Od leta 2004 deluje na šoli likovni salon Lučka, v okviru katerega so pripravili že preko 50 razstav.

In kot je ob koncu zbornika v zbiru kratkih misli v rubriki Izpod peresa dijakov o šoli napisal eden od njih: »Pričakuje veliko, daje še več. Šola za življenje, šola za nas«.

BREDA MALENŠEK

Slovesnost ob visokem jubileju je bila v telovadnici šole.

Bogat kulturni program so pripravili nekdanji in sedanji dijaki šole.

GRAFOTEHNA – TT PROIZVODNJA IN TRGOVINA, D. O. O.

25-letna tradicija poslovanja

Uspeh 25-letnega delovanja družinskega podjetja iz Celja temelji na predanem delu celotne družine in sodelavcev, strokovnemu znanju, izpopolnjevanju ter tehnološkem posodabljanju, kar vodi k rasti, razvoju in konkurenčnosti podjetja na trgu.

Podjetje se je v obliko, kot obstaja danes, razvilo iz družinske obrti iz leta 1993. Temelje podjetja je postavil direktor Ignac Trobiš, ki je svoje izkušnje pridobil na celotni karierni poti od vajenca do direktorja ter opravljal dela od strokovnih do organizacijskih tako v malem kot velikem podjetju.

Od začetka poslovanja so v delo vpeti tudi žena in oba sinova. Začeli so v domači garaži, ki pa je kar hitro postala premajhna. Že v prvih dveh letih so povečali strojni park in ponudbo razširili z več različnimi storitvami na področju tiska. Podjetje nudi storitve tiskarnam, ki se niso specializirale na vseh področjih dodelave

tiskovin, in drugim kupcem. Opravljajo storitve, kot so toplotni in slepi tisk, izsekovanje, strojno in ročno lepljenje, kuvertiranje in nanos posebnih lepil in trakov. Izdelujejo tudi posebno embalažo v manjših serijah po naročilu kupca, tudi za živilsko industrijo.

Ignac Trobiš: »Vedno sem bil odprt za nove izzive in sem pridobil informacije, ki so izredno pomembne v poslovanju majhnega podjetja. Pri poslovanju se je nekako potrebno znajti in nikoli obupati. Biti je treba praktičen in inovativen ter stalno nadgrajevati tehnološke postopke in poslovne procese«.

Direktor, ki je sam

Delajo pretežno za slovenski trg, 20 % obsega poslovanja pa predstavlja posredni izvoz v države Evropske unije.

V podjetju, ki zaposluje 8 sodelavcev, med katerimi sta tudi sinova Aleš in Klemen, posvečajo posebno pozornost razvoju in kakovosti storitev. Ignac Trobiš: »Oba z ženo sva vesela, da bosta sinova nadaljevala tradicijo družinskega podjetja. Verjameva, da bosta pri tem uspešna, saj sta si že do sedaj pridobila veliko izkušenj«.

Redno spremljajo podjetniške spodbude, pridobivajo informacije preko OOO Celje in SPOT svetovanje Savinjska. Udeležujejo se usposabljanj in izobraževanj ter obiskujejo specializirane sejme.

Podjetje je družbeno odgovorno in zelo vpeto v lokalno okolje s podporo različnim društvom v okviru krajevne skupnosti, za kar je prejelo več priznanj. Ignac Trobiš, predsednik sekcije grafičarjev in poslanec v skupščini OOO Celje: »Že dolga leta aktivno sodelujem v organih OOO Celje, ki nudi nam obrtnikom in podjetnikom pravo podporo pri poslovanju. Veseli me, da je na OOO Celje sedež SPOT svetovanje Savinjska, saj bom imel priložnost predstaviti svoje izdelke in storitve vsej regiji v okviru načrtovanega razstavnega prostora«.

MAG. TATJANA ŠTINEK

Družina Trobiš (foto: osebni arhiv)

Ignac Trobiš: »V času pred samostojno podjetniško potjo sem pridobil veliko znanja in izkušenj. Ugotovil sem, da je mogoče v majhnem podjetju hitreje uvažati spremembe in se prilagajati kupcu. Glede na to, da v Celju in vsej savinjski regiji takrat ni bilo nobenega izvajalca na področju toplotnega tiska v grafični dejavnosti, sem v tem prepoznal priložnost za ustanovitev svojega podjetja. Ta vrsta tiska namreč predstavlja dodatno obdelavo obstoječih tiskovin in jim daje dodano vrednost«.

skonstruiral več strojev za proizvodnjo pravi, da se je konservativen način investiranja s kar največjim obsegom lastnega kapitala, izkazal kot izjemno dober in varen način širjenja obsega proizvodnje. Že na samem začetku poslovanja se je podjetje preselilo v poslovne-proizvodne prostore v Trnovljah, ker poslujejo še danes in so jih še razširili z dokupom na 1000 m². To jim omogoča nadaljnji razvoj podjetja.

MOZAIK
PODJETNIH

mreža popustov

Spoštovani član!

Ste že vključeni v mrežo popustov jaz-TEBI?

Mreža popustov **jaz-TEBI** deluje v okviru projekta Mozaik podjetnih in že njeno ime pove, da je, s tem ko si obrtniki in podjetniki izmenjujete popuste za blago in storitve, namenjena navezovanju in utrjevanju poslovnih stikov med vami. Verjamemo, da je vključitev v to mrežo za vas dodana vrednost, saj vam poleg povezovanja omogoča tudi:

- ★ **brezplačno promocijo** vaše ponudbe na spletnem mestu Mozaik podjetnih in v okviru promocije kartice Mozaik podjetnih,
- ★ pridobitev nalepk za označevanje prodajnih mest, ki **pritegnejo pozornost kupcev in povečajo možnosti za uspešno poslovanje.**

Želimo si, da bi se v mrežo popustov jaz-TEBI vključilo čim več obrtnikov - članov OZS vseh dejavnosti, tako storitvenih kot proizvodnih.

Če bi želeli tudi vi sodelovati v mreži popustov izpolnite priloženi pristopni obrazec in ga posredujte na e-naslov: **mozaik.podjetnih@ozs.si**, sočasno pa navedite tudi število nalepk **Mozaik podjetnih/jaz-TEBI** za svoje poslovalnice. Za vse dodatne informacije se lahko obrnete na gospo Barbaro Peteros, tel. 01 5830 507 ali na brezplačno telefonsko številko 080 12 42.

Vljudno prosimo, da pristopni obrazec izpolnite tudi tisti, ki ste v preteklosti sodelovali v mreži popustov član-članu, saj želimo to mrežo ažurirati in posodobiti ter vključiti v sistem ugodnosti Mozaik podjetnih. Preko obrazca nam sporočite morebitne dopolnitve ali spremembe glede nujenja popustov.

Izkoristite priložnost ter z vključitvijo v mrežo popustov jaz-TEBI povečajte svojo prepoznavnost in pridobite nove stranke.

MODRA ŠTEVILKA
((080 12 42))

mozaikpodjetnih.si/jaztebi

ELEKTRO CENTER GRAJFONER JANEZ, S. P., RUŠE

Ohraniti želijo družinsko obrt

Elektro center iz Ruš je družinsko podjetje družine Grajfoner. Od servisa malih gospodinskih aparatov na terenu, s čimer je svojo obrt leta 1991 začel Marjan Grajfoner, obsega dejavnost Elektro centra iz Ruš, ki jo je leta 2004 delno, leta 2014 pa v celoti prevzel sin Janez, danes še izvedbo hišnih in industrijskih inštalacij, servis električnih strojev, vzdrževanje elektro inštalacij, trgovino z elektro materialom in svetovanje.

Kolektiv Elektro centra iz Ruš: Peter Zajfrid ter Helena in Jani Grajfoner.

Obrt elektro dejavnosti Elektro center je leta 1991 v Rušah odprl Marjan Grajfoner. Obrtnica je bila tudi njegova žena Marija, s frizerskim salonom v delu domače hiše. Marjan Grajfoner je prej delal v Tovarni dušika Ruše. Ob ugašanju tovarne se je odločil za podjetniško pot elektro dejavnosti. Ko je njegov sin Janez - Jani končal Srednjo elektro šolo v Mariboru, se je takoj zaposlil pri očetu. Skupaj sta delala na terenu, popravljala gospodinske aparate, izvajala inštalacije hiš, v industriji ipd. Zaradi velikega povpraševanja po materialu – z zaprtjem Tovarne dušika Ruše se je z elektro dejavnostjo ukvarjalo vse več nekoč v tej tovarni zaposlenih električarjev – so v Elektro centru odprli trgovino z elektro materialom.

Ko je začel Marjan Grajfoner razmišljati o upokojitvi, je Jani leta 2004 prevzel delo na terenu, oče pa je ohranjal trgovino. Po očetovi upokojitvi konec leta 2013 je pri prenosu dejavnosti z očeta na sina veliko pomagala OOO Ruše, s katero so močno povezani in že leta dobro sodelujejo. Leta 2014 se je kolektivu Elektro centra pridružila Janijeva žena Helena Grajfoner, ki je delo v državni upravi zamenjala za delo v domačem podjetju. V podjetje je prinesla nov veter in nove tržne storitve. Prej so v trgovini prodajali predvsem inštalacijski material, od kablov in stikal do fine inštalacije, zdaj so to tudi svetila in mali gospodinski aparati. Pri izvedbi rekonstrukcij in adaptacij tako nudijo vse potrebne elektro izdelke in svojim strankam svetujejo pri kombinaciji le-teh. Lani so prenovili prostore trgovine in povečali ponudbo prodajnih artiklov.

Poleg družinskih članov je v centru zaposlen še Peter Zajfrid, ki je pri njih že več kot 20 let, v podjetju pa sta Janiju in Heleni v pomoč tudi sinova, Rene in Grega. Starejši, ki svojo prihodnost vidi v glasbi, pomaga v času počitnic, mlajši pa je odločen, da bo naslednik v domačem pod-

jetju. Helena Grajfoner ob tem dodaja, da si želijo obdržati družinsko obrt, ohranяти fleksibilnost in prilagodljivost tako strankam kot tudi trgu, značilno za majhna družinska podjetja. Cilj jim je biti kakovostni in zaupanja vredni, ne želijo se širiti. Predvsem pa jim je pomembno, da ohranjajo obstoječe stranke in da prihajajo nove, ter da ohranjajo osebni pristop do vsake stranke, kar se čedalje bolj izgublja. Najboljša reklama je zadovoljen kupec, so prepričani.

Jani Grajfoner, ki si je veliko izkušenj in znanja pridobil na terenu pri delu z očetom, lahko izvaja storitve in vzdržuje industrijske inštalacije in stroje v večjih tovarnah, ki so njihove dolgoletne poslovne stranke. Pravi, da je v svoji, skoraj 30-letni karieri prešel že različna obdobja. Čase, ko se je delo lahko izbiralo in čase, ko so morali poprijeti za vsako delo. Sedaj je spet bolje in kaže, da dela ne bo zmanjkalo.

Med načrti Elektro centra so ureditev fasade njihovega objekta in dodatna parkirišča. Predvsem pa si Helena in Jani želita, da bi lahko podjetje nekoč predala v roke mlajši generaciji svoje družine. Sta pa svoji obrti elektro dejavnosti dodala še eno, prav zanimivo storitev – prevoze z njunim starodobnikom znamke Cadillac. Stranke vozita na poroke, birmo, rojstne dneve in druge dogodke ter jim tako pestrita posebne priložnosti. Zanimanja za vožnje z njim je vse več, Jani in Helena pa sta vesela, da sta svojemu hobiju uspela dodati poslovni pridih.

BREDA MALENŠEK

Z avtom znamke Cadillac na poroko? Zakaj pa ne? Tudi to storitev nudi Elektro center (arhiv podjetja Elektro center)

Hčerka že prevzela očetovo delo

Ker ime podjetja spominja na otroštvo, nam ustanovitelj podjetja Sandi Curk pojasni, da so ob začetku samostojne dejavnosti pred petindvajsetimi leti izdelovali tudi lesene otroške igrače. Danes se ukvarjajo predvsem z zaključnimi deli v gradbeništvu, polagajo talne, stenske in stropne obloge, jih brusijo in lakirajo, polagajo PVC-tlake, po naročilu pa izdelujejo in montirajo različne mizarske izdelke-stopnice. Med njimi od lanskega leta najdemo tudi otroške peskovnike, pri katerih je inovativno vgrajen stol za starše.

Kot sin polagalca parketov se je Sandi po osnovni šoli odločil za srednjo lesarsko šolo v Novi Gorici. Štipendist nekdanje ajdovske Lipe se je po končani šoli tam tudi zaposlil. Kar deset let je bil na različnih delovnih mestih v tem podjetju, se hkrati izobraževal in kot pove, so ga pošiljali na izpopolnjevanje v italijansko Vicenzo, ob delu pa se je vpisal tudi na višjo lesarsko šolo v Novi Gorici in jo uspešno zaključil. »Ob slovenski osamosvojitvi sem se kot član TO srečal z direktorjem Obrtno gradbenega podjetja Ajdovščina, pregovoril me je in dve leti sem služboval v njihovem podjetju. Pomagal mi je pri urejanju dokumentacije in 1993 sem odprl svoje lastno podjetje za delo na terenu s sedežem v Podragi,« nam zaupa in doda, da je že na samem začetku zaposlil dva delavca. Večino del so opravljali na področju lesarstva, kot je parketarstvo, oblaganje lesenih sten in stropov ter druga dela. Izkušnje iz tovarne Lipa so mu prišle prav tudi pri izdelovanju različnih mizarskih izdelkov iz naravnih materialov.

Ostržek, d. o. o. ima zadnjih 15 let sedež v Lokavcu pri Ajdovščini, kjer so zgradili lastne prostore. Danes je v podjetju pet zaposlenih in lastnik je že pred leti vlogo direktorice predal hčerki Špeli, ki je po gimnaziji nadaljevala študij na Biotehniški fakulteti v Ljubljani in diplomirala iz lesarstva. »V vseh letih samo-

Špela in Sandi Curk.

stojnega opravljanja dejavnosti je zame najbolj pomembno to, da smo do stranke korektni, da do nje pristopimo resno in naredimo to, kar obljubimo, naj gre za rok dokončanja ali načina izvedbe. Za nas je stranka kralj,« zaključijo Sandi in doda, da v vseh letih nikoli niso zaznali krize, o kateri se toliko govori.

Vesel je, da s hčerko dobro sodeluje, da nadaljuje njegovo zastavljeno pot. Sam pa ima kot prokurist v podjetju največ dela z organizacijo glede na to, da prevzemajo adaptacije v celoti in najemajo podizvajalce za tista dela, ki jih sami ne opravljajo. »Kot koordinator sem tako uravnan, da vso odgovornost za dokon-

čanje del prevzemam nase in velikokrat ni lahko,« zaključijo, potem ko potrdi, da je v zasebništvu potrebnega tudi veliko odrekovanja.

Kljub vsem obveznostim je Sandi aktiven tudi v domači OOO Ajdovščina. Že od leta 2015 je predsednik sekcije lesarjev, je član odbora za lesarstvo pri OZ Slovenije, sodeluje še s člani z OOO Škofja Loka in Sežana. Na območju Goriške regije pa se podjetje že tretje leto tedensko udeležuje srečanj obrtnikov v skupini BNI Sontius v Šempetru pri Gorici.

URŠKA TESTEN,

FOTO: ARHIV OSTRŽEK, D. O. O.

**KARTICA MOZAIK PODJETNIH
PO NOVEM TUDI PLAČILNA**

vse informacije o popustih in ugodnostih

mozaikpodjetnih.si

HIŠA MEDU BOŽNAR, POLHOV GRADEC

Dnevi medu in prvi svetovni dan čebel

Hiša medu Božnar v Polhograjski graščini od 17. do 20. maja pripravlja že 26. Dneve medu. Ti bodo letos posvečeni praznovanju prvega svetovnega dneva čebel. V grajskem poslopju se bodo zvrstile številne razstave, delavnice, kulinarčni dogodki in pokušine. Njihov skupni imenovalec bodo čebele in medeni izdelki.

Hiša medu Božnar je družinsko podjetje, ustanovljeno leta 1990. V 28 letih delovanja so si nabrali bogate izkušnje s področja pridelave in predelave čebeljih pridelkov, na svetovnih razstavah so dobili številne nagrade, njihovi medeni izdelki pa so ime Slovenije in Polhovega Gradca popeljali od Islandije do Južne Koreje.

Od leta 2002 so Dnevi medu bienalni dogodek, sicer pa ga družina Božnar pripravlja že od leta 1991. Namen prireditve je že od začetka seznanjati obiskovalce s pomenom čebel in čebeljih pridelkov, hkrati pa jim predstaviti in ponuditi med in medene izdelke. Tudi letos bo tradicionalno na voljo več kot 100 vrst medenih izdelkov. Obiskovalci bodo lahko pokušali in preizkušali čebelje dobrote s področja zdravja, kulinarike, lepote in kozmetike.

V ambientu grajskega parka bodo lahko poskušali dobrote gostilne Dobnikar; od medenih burgerjev in medenega sladoleda do medenega piva in koktajlov.

Umetniške in ustvarjalne delavnice za odrasle in otroke

V Polhograjski graščini bodo vse dni predavanja, predstavitev in delavnice, namenjene otrokom in odraslim. Med drugim bomo izdelovali dražgoške kruhe, panjske končnice in čebele iz recikli-

ranega materiala.

V graščini bosta obiskovalce sprejela tudi znamenita prebivalca – grof Blagaj in njegova žena Antonija. Razvajala jih bosta z zeliščnim čajem in vrhunskimi medenimi in botaničnimi prigrizki – kraljevskim kruhom, vrtničnim maslom, z vsemi okusi slovenskega medu, vrtničnim likerjem, kozjim sirom in drugimi lokalnimi dobrotami.

Razstave - čebele s celega sveta

V grajskem poslopju bo na ogled otroška razstava »To Bee or not to Be«. Otroci okoljevarstvenih šol ENO z vsega sveta so odprli pot svoji domišljiji in izdelali 3D čebele, pri čemer so smeli uporabiti le reciklirane materiale. Drugo razstavo pripravljajo učenci OŠ Polhov Gradec, ki s poslikanimi panjskimi končnicami prikazujejo glavne slovenske značilnosti. Tretja razstava pa je posvečena čebeli v slovenski ilustraciji.

Podroben program štiridnevnega dogodka najdete na www.boznar.si.

EVA MIHELIČ

Izračunaj si svoj prihranek

Kalkulator ugodnosti najdete na: mozaikpodjetnih.si/kalkulator

Sami preverite koliko lahko privarčujete na leto!

NENADEN VSTOP
V PROSTORMERSKA
ENOTA
ZA MOČMEGLA V
INDU-
STRIJ.
MESTUKRAJ PRI
BLEDU
SAMO-
STANSKI
BRATREVIJA
OBRITNIKTRUŠČ,
VPITJE
GLINA
ZA PEČITURIST.
NASELJE
PRI
UMAGURADO
BOHINCKRILO
RIMSKE
LEGIJEKOREJSKA
DENARNA
ENOTABOLEZEN.
STRAH
PRED
MOŠKIMIAMATER,
LJUBITELJKORDI-
LJERE
ČOLN NA
VOJNI
LADJIKRATEK,
SUNKO-
VIT
POTEGROMAN
KONČAR
KAR JE
NAVAR-
JENO

OKOSTJE

LEPLJIVA
BELJAKO-
VINA V
ŽITNEM
ZRNUPOTEG
Z NOŽEMTON,
GLAS
GL. MESTO
KIRI-
BATIJAJAPON.
PISATELJ
(KOBO)
MANJSE
NASELJEUMETNA
TKANINA,
LEACRIL
KRCMARJANEZ
ERZEN
PLESNA
PRIRE-
DITEVGLAVNO
MESTO
MAROKA
DEL LJUB-
LJANEPERIOD.
TISKOVINA
FINSKI
ARHITEKT
(ALVAR)NEJVEČJA
AMERIŠKA
ZVEZNA
DRŽAVASL. ZGO-
DOVINAR
(JOSIP)REVIJA
OBRITNIKNASUT IN
UTRJEN
PAS ZEM-
LJIŠČABOLEZEN-
SKA
NEGIB-
NOSTVALENTIN
STANIČSL. PEVKA
(LEA)
PESNIK
HANSSONBIVŠA
ČEŠKA
TENIŠKA
IGRALKA
(JANA)FLAMSKI
SLIKAR
(DENIS
VAN)SIMBOL
ZA SELENVOJAK,
OBOROŽEN
Z ARKE-
BUZO
AVANSITAL.
IGRALKA
MIRANDAURADNI
JEZIK V
IZRAELU
ZEMELJ.
UDORINAPTIČJI
ORGANI
ZA
FRCANJEKAMNITA PREKLADA
NAD VRATI
PRIPOVEDNO
PESNIŠTVOEMILIO
ESTEVEZGOJITEV
ŽIVALI
AVTOR
ARIANE
(CLAUDE)DRŽAVA V
SREDNJI
AMERIKICIGARETNI
OGOREK
KOŠARK.
KLUB IZ
SOLUNANERES-
NICA
GORA V
POSOČJULOJZE
OBLAK
OBJEKT
PREKO
REKESTRAN,
DELSMUČARKA
ŠTUHEC
PODJET-
NIK
PEČEČNIKŽALOST,
MRAČ-
NOST
FRANC
KOŠIRVPREŽNI
DROG
PRI
KMEČKEM
VOZUZDRAVILNA
RASTLINA
NAŠ
IGRALEC
(IVO)RADIO-
AKTIVEN
IZOTOP
TORIJAODPOR DO
TUJCEV
IN TUJEGAAMERIŠKI
VOJAŠKI
FILM
IZ LETA
1956BOLGAR-
SKI
KRALJZVRST
JAMAJSKE
GLASBEKRAJ PRI
POREČU

■ Pravilna rešitev aprilske križanke je **PROFESIONALNI TEČAJI, TREPALNICE, NOHTI**. Izmed prejetih dopisnic smo izžrebali tri, ki so jih poslale **Meta Frank** iz Prema, **Vera Novak** iz Ivanjkovcev in **Renata Jordan** iz Kostanjevice na Krki. Iskrene čestitke!

■ Rešitev (geslo) tokratne nagradne križanke pošljite na dopisnici skupaj s svojimi podatki (ime in priimek, naslov, davčna številka in telefon) na naslov: **Uredništvo revije Obrtnik, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Celovška 71, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA**. Pri žrebanju bomo upoštevali vse dopisnice, ki bodo prispele na naš naslov do 24. maja 2018.

■ Sponzor tokratne križanke je podjetje Foto Rožman iz Brežic, ki bo nagradilo dva reševalca.

Dobitek v nagradni igri je po 3. točki tretjega odstavka 105. ZDoh-2 obdavčen kot drugi dohodki, vendar le, če njegova vrednost presega 42 evrov (108. člen ZDoh-2). Akontacijo dohodnine za prejete nagrade v skladu z ZDoh-2 poravna podeljevalec nagrade.

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetih možnosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitve računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - faksu: 01 50 54 373
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

STROJI IN OPREMA

TU-VAL, d. o. o. nudi vso varilsko opremo in pribor, industrijsko pnevmatiko, pritrilne elemente in orodja za kovičenje. Informacije: www.tu-val.si, tel. 01 72 12 123, faks: 01 72 12 746, e-p: tu-val@siol.net. Šifra oglasa: 18-02-001

Ročni paletnik

- nosilnost: 2500 kg
- dolžina vilic: 1150 mm
- tovorna kolesa: POLYURETAN (PU)
- krmilna kolesa: GUMA
- neto teža: 71 kg

Slika je simbolična.

Cena samo 240 € brez DDV

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si

www.ika.si

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljenih opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 18-02-003

ZELO UGODNO PRODAMO dobro ohranjeno opremo za frizerski salon (pohištvo, havbe, stole). Oglad možen vsak dan od 6. do 14. ure na naslovu: Trubarjeva 55, Celje. Več informacij po tel. 031 747 170, NEGA, d.o.o., Metka. Šifra oglasa: 18-02-009

info@adriabager.com
tel: 031724989

WWW.ADRIABAGER.COM

oprema in rezervni deli za gradbene stroje

OBRTNE STORITVE

ČIŠČENJE TAPISONA, preprog in sedežnih garnitur nudimo v vašem poslovnem prostoru. Imamo 37-letne delovne izkušnje. Storitve opravljamo s profesionalnimi stroji in švicarskimi čistili. Kolovič Matjaž s. p., Ljubljana, tel. 01 2568 001 ali 031 219 289, e-pošta: matjaz.kolovic@siol.net. Šifra oglasa: 18-03-005

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam pošljite naslednje dokumente:

- **s. p.:** kopijo obrtnega dovoljenja ali priglasitveni list,
- **družbe:** izpis iz sodnega registra.

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v **junijski** Obrtnikovi borzi je **23. maj 2018**.

NAROČILO NA REVISO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (9,5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!**

Naročite se lahko po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- faksu: 01 50 54 373
- navadni pošti na naslov:
OZS, Celovška c. 71,
1000 Ljubljana

VSA POPRAVILA nakita in bižuterije, nizanjanje ogrlic in zapestnic. Ročna izdelava zlatega in srebrnega nakita. Zagotavljamo strokovnost, kakovost in dostopno ceno. SKUŠEK, Slovenska cesta 23, Ljubljana, tel. 01 425 13 71, pon - pet od 9h - 18h, sobota od 9h - 13h. Šifra oglasa: 18-03-006

MATERIAL

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

DVIGALA

OSEBNA DVIGALA
TOVARNNA DVIGALA
INVALIDSKA DVIGALA
MOSTOVNA DVIGALA
KONZOLNA DVIGALA
VERIŽNA DVIGALA
GRADBENA DVIGALA
VIŠEČI FASADNI ODRI

DVIGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

Acrytech®

Gerbičeva 50a, 1000 Ljubljana
T: (01) 28 11 147, F: (01) 28 31 247
acrytech@siol.net, www.acrytech.si

- Vse vrste izdelkov iz plexi stekla: plošče, bloki, cevi, palice, profili, krogle, kupole, ...
- Laserski razrezi in gravure

pečenko

•pleksi izdelki po naročilu
•svetlobne kupole •cestna ogledala

ODKUPIMO ODPADNE KOVINE: baker, aluminij, medenino, inox, svinec, bron, železo ter kable. Za več informacij pokličite Tp Metal, d. o. o. po tel.: 040 313 190 ali 040 300 308. Šifra oglasa: 18-01-003

POSLOVNE STORITVE

KNJIGOVODSKI SERVIS nudi svoje storitve obrtnikom - samostojnim podjetnikom (računalniška obdelava, vključno z obračunom OD, izračun obresti, amortizacije, davčna napoved) strokovno in po ugodni ceni. Dodatne informacije: Podgorelec Jolanda s. p., Zgornje Stranje 14, 1242 Stahovica, tel. 01 83 25 344. Šifra oglasa: 18-04-002

NAŠA RAČUNOVODSKA HIŠA vam nudi najboljše računovodstvo za vaš posel. Pokličite sedaj, da koristimo tudi vam in vam pomagamo zasluziti več. Gratis davčna napoved za poslovno leto 2018. Informacije: V.I.P. Računovodstvo d. o. o., Cesta na loko 7a, 1000 Ljubljana, tel. 08 200 2688, 041 758 188, e-pošta: info@vip-racunovodstvo.si. Šifra oglasa: 18-04-003

NEPREMIČNINE

ALOJZ VALAND s.p., Loče ugodno odda v najem lokale v Celju, OC Arnovski gozd, smer Žalec, v Ljubljani, NC Velenje, Slovenskih Konjicah, Mariboru, Rogaški Slatini, Poljčanah, stanovanja v Ločah (nasproti pošte) in nova stanovanja v Poljčanah ter skladišča v Ločah. Informacije po tel. 041 664 330, od ponedeljka do petka, od 7. do 15. ure. Šifra oglasa: 18-07-003

LOGATEC, oddamo gostinski lokal z vrtom, 100 m², za bistro ali gostilno. Sami tržimo sobe. Naši gostje so turisti in poslovneži. Nahajamo se ob glavni cesti Ljubljana - Postojna. Informacije po e-pošti: info@rossana.si, tel. 041 719 567. Šifra oglasa: 18-07-005

ODDAJAM APARTMA v Termah Čatež, s kopalnimi kartami, 70 €/dan - vključenih 6 kopalnih kart. Informacije po tel. 031 470 724. Šifra oglasa: 18-07-006

TRIE KRALJI, Slovenska Bistrica, oddajamo 2 apartmaja v brunarici. Cena od 40 € na dan. Čudoviti sprehodi po Pohorju - Črno jezero 3 km, Osankarica 7 km, Mariborska koča 14 km, Rogla 15 km. Rezervacije sprejemamo po e-pošti: brunaricatriekralji@gmail.com, tel. 041 636 954, Irena. Šifra oglasa: 18-07-007

RAZNO

UGODEN NAJEM AVTODOMA Carado A461 za 6 oseb, letnik 2017, idealen za družine in vse, ki radi potujete udobno in s stilom. Informacije na: www.potujocidom.si ali po tel. 031 659 315. Šifra oglasa: 18-09-008

EEN BORZA

INFORMACIJE:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana
Kontakt: **Edina Zejnič**,
tel. 01 58 30 586
e-pošta: een@ozs.si

Mariborska razvojna agencija p. o.
Pobreška cesta 20, 2000 Maribor
Kontakt: **Jolanda Damiš**,
tel. 02 33 31 307
e-pošta: een@mra.si,
jolanda.damis@mra.si

Univerza na Primorskem
Titov trg 4, 6000 Koper
Kontakt: **Sebastjan Rosa**
tel. 05 66 37 787
e-pošta: sebastjan.rosa@upr.si

Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
Kontakt: **Petra Arzenšek**,
tel. 01 58 98 156
e-pošta: petra.arzensek@gzs.si

Oglase s ponudbami in
povpraševanjem tujih podjetij si
lahko ogledate na spletnem naslovu
www.een.si.

BRPL20180328001 - Poljsko podjetje, ki deluje v trgovini na debelo in drobno z avtomobilskimi deli in opremo, išče tuje proizvajalce in distributerje vseh vrst rezervnih delov in opreme za avtomobile, ki želijo povečati prodajo svojih izdelkov na poljskem trgu na podlagi sporazuma o distribucijskih storitvah.

BRES20180220001 - Španski raziskovalni center išče dobavitelje filameta za 3D tiskanje, ki omogoča nadaljnje postopke metalizacije z elektrolizo. Raziskovalni center dobaviteljem oz. proizvajalcem ponuja proizvodni sporazum.

BRES20170609001 - Špansko podjetje s sedežem na Mallorci ima več kot 45-letne izkušnje na področju dobave, montaže in popravila morske elektronike. Podjetje nudi celovite navigacijske elektronske sisteme na jahtah vseh velikosti in zastopa številne blagovne znamke elektronskih sistemov za čolne. Podjetje išče nove izdelke, zlasti elektronske sisteme za lokalni trg, in ponuja možnost zastopanja za tuja podjetja v okviru distribucijskega pogodbenega sodelovanja.

BOJP20180313001 - Japonsko podjetje, specializirano za programsko opremo za medicinsko analizo, ponuja licenco za svojo diagnostično programsko opremo za ortodontski sektor. Programska oprema omogoča uporabnikom, da prepoznajo cefalometrične točke, ki se uporabljajo pri ortodontski diagnostiki in načrtovanju zdravljenja. Podjetje išče partnerja v EU, ki bi licenciral programsko opremo in jo prinesel na trg z lastno oznako CE in blagovno znamko. Partner mora imeti izkušnje z ortodontskim materialom.

BOGE20170918001 - Visoko-tehnološko podjetje iz Gruzije je razvilo pameten prstan. Ta omogoča ljudem brezstično plačevanje po vsem svetu, možnost zbiranja točk zvestobe, odpiranje vrat s sistemom NFC in možnost e-vstopnic z enim samim dotikom. Podjetje ponuja distribucijsko pogodbo potencialnim partnerjem iz EU.

BOSE20180208002 - Švedski proizvajalec in dobavitelj »indoor« ter »outdoor« znakov/tabel, specializiran v visoko kakovostnih in po meri narejenih LED zaslonih, išče trgovske posrednike prek distribucijskega sporazuma ali pogodbe s trgovskimi agencijami.

BOFR20180307002 - Francosko podjetje je razvilo hibridne energetske produkte, ki združujejo sončno in vetrno energijo. Podjetje išče zastopnike in distributerje v Evropi za trženje njihovih izdelkov in jim ponuja sporazum o distribuciji ali sporazum o trgovskem zastopanju.

BOPL20180124001 - Poljsko podjetje proizvaja solarne kontejnerje, ki se razlikujejo po mobilnih fotonapetostnih napravah, namenjenih pridobivanju in pretvarjanju sončne energije v električno energijo. Podjetje išče partnerje, ki imajo izkušnje z distribucijo in logističnim upravljanjem v skladu s sporazu-

mom o distribucijskih storitvah. Iščejo tudi zastopnike za prodajo v afriških državah. Poleg tega iščejo servisne tehnike za tuje lokacije.

BOPT20180306003 - Portugalski oblikovalec, proizvajalec in dobavitelj široke palete kopalniških izdelkov iz Porta želi razširiti svoj trg z oblikovanjem dolgoročnih partnerstev z distributerji in trgovskimi zastopniki. Podjetje je prav tako odprto za proizvodne sporazume.

BOIT20180223001 - Italijansko podjetje je razvilo široko paleto izdelkov brez glutena, brez jajc in mleka, namenjenih ljudem prizadetim s celiakijo. Paleta proizvodov vključuje mešanice mok, suhe testenine, sladke in slane pripravljene okusne izdelke, zamrznjene proizvode. Podjetje išče zastopnike, uvoznike, distributerje za prodajo na tujih trgih. Zanima jih tudi zagotavljanje proizvodnih storitev v skladu s proizvodnim dogovorom.

BRAT20180223001 - Inovativno avstrijsko podjetje, ki je razvilo različne vrste blazin, napolnjene z lesenimi granulami iz kamnitega bora, išče proizvodnega partnerja za šivanje, pranje in polnjenje vzglavnikov.

BRNL20180215001 - Nizozemsko podjetje, ki oblikuje, izdeluje in prodaja ročne torbice, pasove in dodatke iz usnja, išče partnerje za izdelavo in sestavljanje v novi proizvodni liniji »starogrških« ženskih sandal ter sklenitev proizvodnega sporazuma.

BOFR20180227002 - Francoski proizvajalec naravnih prehranskih dopolnil za zdravje, lepoto in dobro počutje išče distributerje.

BORU20180220011 - Ruski proizvajalec in prodajalec polnozrnatih in rafiniranih žitaric išče proizvajalca živalske krme za sklenitev sporazuma o distribuciji.

BOES20180306007 - Španski proizvajalec in distributer široke palete barv, primernih za vse površine, ter izolirane projicirane plute - okoli prijazne izolacijske rešitve, išče distributerje za svoje izdelke.

BOUA20180129002 - Ukrajinski proizvajalec moških in ženskih usnjenih modnih dodatkov (denarnice, torbice, nahrbtnike, aktovke, potovalne torbe itd.) išče poslovne partnerje za distribucijo.

BOFR20180227001 - Francosko podjetje, specializirano za varjenje in spajkanje potrošnega materiala, išče podjetja za distribucijo in poslovna sodelovanja.

BOHR20180227001 - Hrvaško podjetje za modno oblikovanje išče distributerje svojih edinstvenih ženskih plaščev in drugih ženskih oblačil.

BORU20180220009 - Ruski razvijalec in proizvajalec zaščitnih premazov za protimikrobno zaščito površin z učinkovitostjo do 12 mesecev išče distributerje.

BRCY20171017001 – Ciprski zastopnik za les išče proizvajalce OSB, MFC, furnirnih, ivernih in vezanih plošč za sklenitev za sklenitev pogodb o ekskluzivnem zastopanju na ciprskem trgu.

BRDK20180320001 – Dansko oblikovalsko podjetje išče dobavitelje plošč iz posebne vrste kamna Onix Veluto.

BRUK20180208001 – Vodilna britanska medicinska skupina išče proizvajalce medicinskih, kirurških, bolnišničnih pripomočkov ter potrošnega materiala za sklenitev sporazuma o trgovskem zastopanju ali distribuciji.

BOUA20180210001 – Ukrajinski proizvajalec tradicionalnih lončenih izdelkov (kozarci, čajniki, vrči) išče trgovske posrednike.

BORO20180217001 – Romunski ponudnik laserskega rezanja tekstilnih izdelkov ter brizganja plastike in plastičnih izdelkov za avtomobilsko, gradbeno in živilsko industrijo ter banke, gradbeništvo, modo, itd išče poslovne partnerje za sklenitev distribucijskega ali podizvajalskega sporazuma.

BOES20180305001 – Španski ponudnik inženirskih storitev na področju mehanike, elektrike, robotike, IoT išče partnerje za sklenitev sporazuma o storitvah.

BORU20180220005 – Rusko podjetje, specializirano za razvoj in proizvodnjo ročno izdelanih in okolju prijaznih čevljev in hišne obutve, išče veletrgovine, darilne trgovine za sklenitev distribucijske pogodbe.

BOUA20180217001 – Ukrajinski proizvajalec visoko kakovostnega pohištva za dom in hotele (zofe, fotelje, postelje, stoli itd.) išče distributerje.

BOBA20180216001 – Podjetje iz BiH ponuja možnost sklenitve sporazuma o storitvah virtualne pisarne za stranke, ki želijo razširiti svoj trg na ozemlju Bosne in Hercegovine.

BRUK20180320001 – Britanski proizvajalec strešne kritine iz umetnih materialov išče partnerje za sklenitev proizvodnega sporazuma za vzpostavitev avtomatske proizvodnje linije, vključno s projektiranjem proizvodnje, procesnim pretokom, pametnim proizvodnim sistemom in izdelavo popolnoma avtomatiziranega sistema.

BRUK20180320002 – Britanski proizvajalec strešne kritine iz umetnih materialov išče partnerje za vzpostavitev sistema za shranjevanje suhih agregatov in smol in sklenitev proizvodnega sporazuma.

BRUK20180320003 – Britanski proizvajalec inovativne strešne kritine išče partnerje za ekstrudiranje plastičnih mas za sklenitev proizvodnega sporazuma za proizvodnjo plastičnih strešnih nosilcev za pritrjevanje strešnikov.

BRSE20180322001 – Švedsko podjetje, ki se ukvarja z notranjim oblikovanjem, išče do-

bavitelje/proizvajalce tkanin iz vezanega usnja.

BRNL20180321001 – Nizozemski razvijalec toplotnih tekstilnih izdelkov išče partnerje za proizvodnjo ogrevanih rokavic s termoregulacijskimi lastnostmi iz različnih materialov: reciklirani flis, najlonski elastomer, preja, usnjena folija, in sklenitev proizvodnega sporazuma.

BRUK20180330001 – Britanski oblikovalec embalaže za hrano išče dobavitelje zrakovestnih pločevink za kavo.

BRFR20180327001 – Francoski proizvajalec sestavin za prehranske dodatke in zdravo prehrano iz mesa in polžev išče partnerje za sklenitev sporazuma o izvedbi storitve ekstrahiranja peptidov in encimov preko vnaprej določenega postopka (mletje surovin, hidroliza, filtracija ...).

BOTR20171221001 – Turški proizvajalec solarnih in vodnih ogrevanih sistemov, toplotnih črpalk in aluminijastih profilov išče poslovne partnerje za sklenitev distribucijskih pogodb za svoje toplotne črpalke.

BRPL20180125001 – Poljska trgovska družba išče inovativne in ekološke izdelke notranjih in zunanjih zaključnih materialov (na primer stenske obloge in druge naravne materiale za »ozadja«) in gradbenih materialov za distribucijo na poljskem trgu. Podjetje lahko deluje kot distributer ali komercialni zastopnik na Poljskem.

BRSE20180226001 – Švedska trgovska družba trži in prodaja zdrave prehranske izdelke. Podjetje išče proizvajalce suhega sadja in zeliščnih infuzij (podobno čaju) ter želi z njimi skleniti sporazume o proizvodnji suhega sadja in zeliščnih infuzij.

BRSG20180217001 – Singapursko podjetje, specializirano za distribucijo in integracijo brezžičnih in radijskih sistemov ter podporne storitve za javno varnost, rudarstvo, obnovljive vire energije, transport, morsko, kopensko in naftno in plinsko industrijo, želi razširiti svoj proizvodni in storitveni portfelj ter išče evropske ponudnike ali proizvajalce, ki ponujajo radijske in brezžične rešitve ali izdelke prek pogodbe o trgovskem zastopanju.

BRUK20180213002 – Britansko podjetje razvija inovativno tehnologijo za zaščito spletnega prostora s pomočjo kvantnih ključev za šifriranje. Podjetje ima vrsto aplikacij za vojaško obrambo, za internet stvari za industrijo in aplikacijo za boljše povezan prometni sistem za pametna mesta. Podjetje ima zmogljivosti razvoja programske opreme in strojne opreme ter išče proizvodnega partnerja za proizvodnjo varnostnih strojnih modulov.

BRPL20171205001 – Poljski proizvajalec naravnih, ekoloških in 100% veganskih izdelkov za nego kože išče dolgoročno sodelovanje z zanesljivim dobaviteljem kartonskih

cevk z ravnimi kapicami. Podjetje zanima sklepanje pogodb z zanesljivimi podizvajalci iz tujine.

BRBG20180208001 – Bolgarsko zagonsko podjetje, ki je zelo aktivno v socialni psihologiji in socialnem treningu, išče inovativne psihoterapevtske tehnike, izdelke, komplekse in igre/igračke itd. za duševno, delovno in družinsko dobrobit. Podjetje ponuja svoje distribucijske storitve na bolgarskem trgu. Potencialni partnerji so podjetja, raziskovalne skupine, nevladne organizacije, umetniki in obrtniki.

BRUK20180214001 – Britansko podjetje, specializirano za inovativne, domiselne dodatke ter darila, z bogatimi izkušnjami na področju prodaje na drobno in povezavi s številnimi trgovskimi oddelki, spletnimi trgovinami in prodajalci na drobno, išče nove inovativne izdelke mednarodnih proizvajalcev in jim ponuja distribucijo v skladu s sporazumi o distribuciji ali trgovinskem zastopanju.

BRPL20180124001 – Podjetje iz Poljske, ki deluje na trgu od leta 1991, je proizvajalec delovnih oblačil in distributer širokega spektra izdelkov, povezanih z zaščito delavcev. Podjetje išče poslovne partnerje za predstavitev njihovih izdelkov na poljskem ali tujih trgih. Ponujeni izdelki morajo biti visokokakovostni, s potrebnimi certifikati in tehnično dokumentacijo. V primeru premijskih blagovnih znamk podjetje želi skleniti ekskluzivno pogodbo o distribuciji kot prednostno obliko sodelovanja.

BRSE20180223001 – Švedsko podjetje za zdravo hrano želi skleniti sporazum o proizvodnji s proizvajalcem, ki lahko proizvaja prigrizke na osnovi fižola in indijskega trpotca (psyllium), ki so na voljo v treh različnih okusih. Čipsi so bogati z beljakovinami in vlakninami, brez glutena, laktoze in koruze, primerni tudi za vegane. Švedsko podjetje bo zagotovilo recepte, od proizvajalca pa pričakuje, da ima dostop do dobaviteljev različnih sestavin.

BRAM20180220001 – Armensko podjetje, ustanovljeno leta 2014, se ukvarja z uvozom in distribucijo kave in čaja ter trenutno uvaža kavo iz Gruzije. Podjetje išče nove proizvajalce kave in čaja iz držav članic Evropske unije, v okviru sporazumov o distribucijskih storitvah.

BRPL20180221001 – Poljski proizvajalec in distributer inovativnih medicinskih materialov namerava razširiti svoj portfelj in išče tuje dobavitelje izdelkov, kot so silikonske kirurške zanke in sistemi za fiksiranje lobanj. Prednostno iščejo partnerje, ki so proizvajalci originalne opreme (OEM). Podjetje ponuja sodelovanje na podlagi sporazuma o distribucijskih storitvah.

BRUK20180302001 – Britansko podjetje je razvilo nove kombinacije materialov in tehnik za proizvodnjo kakovostnih zaščitnih torb in kovčkov za različne športe, hobije

in varnostne službe. Podjetje išče tekstilna podjetja, da bi jim ponudilo tehnologijo, ki je v postopku patentiranja, za izdelavo torb in kovčkov. Iščejo podjetja, ki imajo možnost šivanja velikih komponent s šivalnimi stroji, ter ponujajo sodelovanje prek licenčnih pogodb ali pogodb o proizvodnji.

BRSE20180220004 – Španski proizvajalec kovinskih komponent, dodatkov, bižuterije in nakita za luksuzno modno industrijo išče dobavitelje surove medenine, materiala, ki ga podjetje uporablja pri približno 95 % svoje proizvodnje. Podjetje išče dobavitelja in ponuja sklenitev sporazuma o proizvodnji.

BRPT20180205001 – Portugalsko podjetje z 10-letnimi izkušnjami na področju tehnične analize, svetovalnih storitev končnim uporabnikom, izvedbe energetske učinkovitih projektov na področju kmetijstva in vodnih omrežij, išče nove inovativne izdelke (nadmerno in programsko opremo, senzorje in merilne naprave), ki bi jih ponudilo na portugalskem trgu. Podjetje išče dobavitelje in jim ponuja sporazum o trgovskem zastopanju.

BODE20180213001 – Nemško podjetje ponuja bioplinke naprave prek franšiznega sistema partnerjem v kmetijskem sektorju. Naprave uporabljajo gnojstvo in gnoj, npr. goveda, prašičev in piščancev. Za te naprave so značilne nizke zahteve vzdrževanja in nizki obratovalni stroški. Na voljo so različne velikosti kot tudi mobilna enota. Podjetje išče franšizne partnerje, ki bodo postavljali naprave v svoji regiji.

BOFR20180307001 – Francosko podjetje proizvaja organski in veganski humus, ki je na voljo v barvitih in izvirnih okusih, narejenih iz stročnic in zelenjave. Podjetje postavlja socialna, družbena in okoljska vprašanja v središče svoje strategije s spodbujanjem novega modela hrane, ki temelji na zdravih in ekoloških receptih ter etičnem naboru sestavin. Podjetje ponuja sporazume o distribucijskih storitvah distributerjem, specializiranim za trženje in distribucijo izdelkov v ekološke specializirane prodajalne in/ali catering podjetja.

BOPL20180302002 – Poljski proizvajalec rehabilitacijskih naprav s 30-letnimi izkušnjami išče distributerja. Podjetje izdeluje hidroterapevtske naprave (kadi, whirlpooli, 4-celične kadi itd.), rehabilitacijske mize, izdelke za kinezioterapijo in napredna orodja za trening: platforme in elastične pripomočke za trening. Podjetje išče partnerje za sodelovanje na podlagi sporazuma o distribucijskih storitvah.

BOPL20180123002 – Manjše podjetje s severovzhoda Poljske, ki je specializirano za izdelavo domačih detergentov iz naravnih sestavin, išče distributerje in zastopnike za trženje njihovih proizvodov v okviru sporazuma o distribucijskih storitvah ali trgovskega agencijskega sporazuma.

Ko kupci iščejo ponudbe, naj bo vaša med njimi!

**Kupci oddajajo
povpraševanja preko
portala Moj obrtnik.**

Kot naročnik portala jih lahko pregledate in oddate svojo ponudbo. Kupci vas čakajo!

SOS obrtnik je opcija portala Moj obrtnik, kjer lahko kupci najdejo obrtnike za nujna opravila. Ti so na voljo 24/7. Bi se prijavi mednje?

**Prijavite se še danes na
mojobrtnik.com/postanite-ponudnik**

mojobrtnik.com

info@mojobrtnik.com
T 080 12 42

Moj brtnik
Ponudnik

Kdor prej pride, prej pomaga.

Hitra in učinkovita avtomobilska asistenca Zavarovalnice Triglav.

Varni na poti s storitvami
avtomobilske asistence:

- **24-urna asistenca** v Sloveniji
in Evropi,
- **prihod strokovnjaka** v približno
30 minutah na območju Slovenije,
- vedno na voljo na **080 2864**
ali **+ 386 2222 2864** v tujini in prek
aplikacije Triglav Asistenca.

Več na triglav.si.

080 2864

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si